PIAȚA EUROPEANĂ ÎN ANUL 1992

—Constantin I. UNTARU—

In afară de evenimentele politice și economice extravagante și impredictibile inițiate dela un timp în Rusia Sovietică de Mihail Gorbaciov - în țările Comunității Economice Europene, cu sediul la Bruxelles, are loc în momentul de față o febrilă activitate de a transforma Vestul Europei într'o singură piață comună.

Astfel, cele 12 țări, membre ale Comunității Europene, speră să poată forma până în anul 1992 un vast teritoriu economic fără frontiere și vamă între ele, cu o populație de cca. 320 de milioane de producători și constituind cea mai mare piață de consum din lume, cu un înalt standard de viață și dispunând de vaste resurse financiare de investiții.

In scopul de a ridica nivelul de trai și din țările mai puțin dezvoltate din Comunitatea Europeană, ca Portugalia, Grecia, Irlanda, Spania sau Italia - s'a alocat un fond special de structurare de cca. 26 bilioane de mărci germane, care se vor investi în agricultura și industrializarea acestor state.

Ceea ce ne interesează pe noi, Românii, în mod special, este și soarta țării naostre, care va avea de ales între "glasnost-ul" și "perestroika" lui Gorbaciov - și vasta Piața Europeană după 1992.

Cu un program politico-economic anacronic, guvernul lui Ceaușescu privește cu indiferență și dispreț atât la cele ce se întâmplă la Vest cât și la Est de țara noastră. Pentru a face față cerințelor economice ale anului 2000, Ceaușescu proiectează distrugerea a 7000 de sate și cazarea țăranilor în apartamente pentru a câștiga vreo 140000 hectare de pământ agricol.

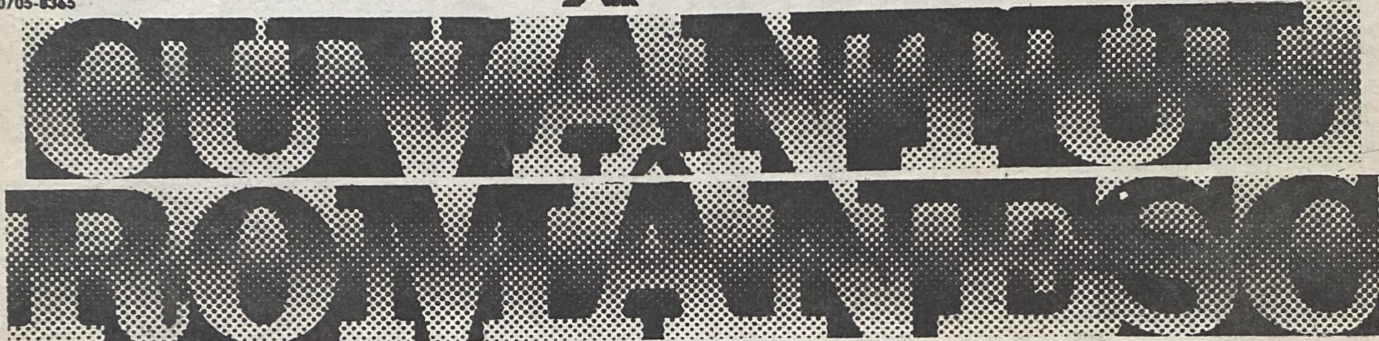
Cât de absurde sunt aceste planuri economice este suficient de a spune că numai 6.8 milioane de agricultori din Comunitatea Europeană, cu o suprafață arabilă de cca. 14 hectare fiecare, produc un surplus atât de mare în bunuri agricole ca: grâu, carne, lapte, unt etc. - încât acești "munți" de alimente trebuesc reduși, cu forța de va fi nevoie, prin desființarea subvențiilor date de stat. Ba dimpotrivă, , ca în America, se vor plăti fermierilor subvenții, care vor fi cu atât mai mari cu cât vor produce mai puțin.

Dar în afară de aceste avantaje economice pentru continentul european și restul lumii, pe care existența unei astfel de Piețe Comune, le va avea, după 1992 - mai sunt și efectele politice , care vor urma cu timpul, prin neutralizarea antagonismelor naționale și regionale dintre state, cu atât mai mult, dacă acest vast teritoriu s'ar putea extinde eventual dela Atlantic până la Urali. Ne gândim de exemplu la tensiunile politice existente între Irlanda și Anglia; sau între Franța și Spania, Germania și Polonia; sau conflicte în interiorul unui stat: Bascii și Catalonii în Spania, Maghiarii în România etc. pentru a da doar câteva exemple.

Vorbind de probleme și planuri economice nu putem uita nici o clipă că, în pas cu evoluția lor, secolul care vine va trebui să elibereze popoarele de asupririle care domină în prezent, și ne gândim în special la cele din Europa Răsăriteană. In loc de asupriri, confruntări și războaie, trebue să învingă spiritul păcii fundat pe libertățile de tot felul de care omul are lipsă cel puțin tot atât de mult ca și de mâncare.

ISSN 0705-8365

Pretul unui abonamet anual 25$/50DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 13 Nr. 148 -AUGUST 1988- PUBLICAȚIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAȘU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI AFRICA. ARGENTINA. ANGLIA. AUSTRALIA. BRAZILIA. BELGIA. CHILE. DANEMARCA. ELVETIA. GERMANIA. GRECIA. FRANTA. ISRAEL. ITALIA. OLANDA. ROMANIA. SPANIA. S.U.A.. SUEDIA. TURCIA. YUGOSLAVIA. NOUA ZELANDA

IEȘIRE DIN FALSA ISTORIE

Eugen BÂRSAN

Incep să se întâmple lucruri de necrezut. Lucruri întăritoare de speranțe , căci în chip normal ele ar trebui să aibă repercursiuni în bine asupra situației de năpastă și de exasperare din România. Dacă nu dintr'o dată măcar pas cu pas.

Lucrul despre care vorbim acum, este de o importanță enormă. Rusia Sovietică, comandatoarea politico-ideologică a României, a venit în decursul lunii Iunie cu o măsură de-a dreptul uimitoare. Ascultați-o! S'a dat ordin de sistare a examenului la materia de istorie în școlile de toate gradele (primar, liceal și universitar). In sfârșit s'ar fi descoperit și recunoscut realitatea, că istoria învățată de acești școlari este falsă. Iar așa stând lucrurile, ce rost ar mai putea avea un examen la o istorie care nu corespunde adevărului?! Si nu-i de mirare că-i așa, căci, începând dela Lenin, fiecare conducător sovietic a dispus să se scrie istoria după cum zice el.

Această extraordinară decizie de sistare a examenului de istorie și de suspendare a istoriei scrise, tinde să pună un capăt minciunilor istorice transmise din generație în generație cu un efect de deformare a cugetelor și sufletelor celor educați în ele. Astfel infailibilitatea "socialismului științific" ajunge la un punct care determină un proces de revizuire istorică.

Dar să vedem cum se prezintă această problemă în România. Fiindcă uite ajungem să ne gândim că ce s'a întâmplat în Rusia Sovietică ar fi cazul să aibă urmări și în România reseristă, care le-a copiat și urmat pe toate după modelul sovietic. Deci, inclusiv, și felul de a contraface și scrie istoria, cu deosebire când e vorba de cea contemporană.

Că tovarășii reseriști proveniți din drojdia societății devenită clasă conducătoarea în România, au căutat să fie mai abitir decât cei moscoviți în falsificarea istoriei nu poate exista nici o îndoială. Exigențele "socialismului științific" și interesele de partid fiind lucrurile cele mai capitale, ele trebue să fie satisfăcute la maximum.

Prin falsificări puse în scris, prin retorică demagogică revoluționară și prin educație școlară și

Continuare in pag. 3

OBOSEALA MATERIALELOR ȘI A OAMENILOR

—George BRANA—

Sistemul marxist, aplicat în Rusia Sovietică și întoate coloniile ei, deci asa numitul "socialism real", nu crapă total cu una cu două. Dar începe să aibă crăpături îngrijorătoare pentru interesați. Sistemul marxist este bazat exclusiv pe materie, prin urmare pe cantitate. Orice sistem construit exclusiv pe baze materiale, crapă și trebue înlocuit cu altul nou. Reparațiile sunt efemere la mașinile obișnuite și cu atât mai mult la "mașina socialismului real".

Să plecăm dela exemplul unui "Jumbo", avion care transportă în același timp sute de oameni la mii de kilometri distanță. După un timp această mașină începe să scârțâie, într'o parte sau alta. Un timp deteriorările parțiale se pot repara. Până la urmă însă se ajunge la ireparabil, din cauza unui fenomen numit "oboseala materialelor", și nu mai e nimic de făcut; mașina veche trebue înlocuită prin alta care bazată pe observații va trebui să țină mai mult la oboseala materialelor, dar nu pentru totdeauna. Așa ceva nu se poate.

In viața unei societăți bolșevismul marxist este o "construcție" bazată exclusiv pe materie cu eliminarea din societate a tot ce trece de "materiale", de pildă religia, oricare tradiție spirituală, orice sentiment care nu contribuie direct la "construirea socialismului real". De aceea scriitorul Pasternac, când a luat premiul Nobel pentru un mare roman de iubire, a fost declarat atunci de către directorul societății condeierilor sovieitici nici mai mult nici mai puțin decât un PORC.

La origina ei societatea marxistă a bolșevismului s'a făcut exclusiv pe baza "cantitativului", iar primul simbol bolșevic mondial cunoscut atunci a fost "stahanovistul", adică "omul nou" promovat ca fruntaș pentrucă realiza cea mai mare corvoadă în cel mai scurt timp. Această cuantifiere a bazelor societății a fost întregită prin ideea "planului cincinal", care trebue să dea o anume cantitate de producție în cinci ani. La drept vorbind acestea sunt "ideile" fundamentale din "socialismul real." De aceea se vede prin gazetele din R.S.R. distribuirea de premii colective, pentru roboții vreunei fabrici sau colhoz care într'o lună, sau șase, sau un an, "depășesc planul cincinal", adică au produs mai mult decât se prevedea în plan pentru timpul respectiv. Acestea sunt de altfel "informațiile de senzație" din presa bolșevică. Dar această "depășire" s'a dovedit că nu era decât pur cantitativ, deci indiferent cum se producea, principalul era să tragă cât mai mult la cântar.

Pe această cale s'a ajuns la tragedia dela Cernobil, din Rusia. Unul dintre simptomele grave ale oboselii "materialelor sociale", adică "oamenii", este pierderea simțului de răspundere în raporturile interumane și ale oamenilor cu natura. Oamenii transformați în "piese de mașini" devin efectiv niște iresponsabili, pierzând orice "simțire" în raporturile lor cu ceilalți.

Astfel fizicianul sovietic Valeri Legasov, însărcinat cu cercetarea cauzelor dezastrului dela Cernobil, s'a sinucis, lăsând, cum putem spune, "cu limbă de moarte", pe o bandă magnetofonică concluziile lui: catastrofa se datorează sistemului economiei sovietice, care de zeci de ani nu are nimic altceva în vedere decât "împlinirea planului, în care nu intră principiul calității, nici grija pentru siguranța socio-ecologică, nici primatul valorii numită "producătorul", adică ființa umană.

Acest "material" de bază, omul, obosește și inevitabil duce la catastrofă ca și oboseala materialelor unui "jumbo". Societatea socialismului real, de șaptezeci de ani prelucrată de "inginerii de suflete", a ajuns la "oboseala materialului uman", care neputând fi asimilat unei combinații de piese mecanice, nu poate duce nici ea decât tot la catastrofă.

Ni se pare curios cum în toată propaganda tuturor "Dukakișilor" cu un nume sau altul, niciodată în U.S.A. nu apare vorba de ceva, cum ar fi UZAREA MATERIALULUI UMAN DIN EST, CARE POATE DUCE LA DEZASTRU LUMEA.America rămâne cea mai mare prelucrătoare a materialelor din lume, dar nu face nimic să ajute la schimbarea mașinii "socialismului real" care amenință să distrugă lumea. Se pare că cele două stele în cinci colțuri se suprapun dincolo de valorile supreme.

editorial

FESTIVALUL DELA CLEVELAND

In toate comunitățile se fac pregătiri pentru Festivalul Mondial Românesc 88, unde ni se oferă prilejul de a reafirma tăriile credințelor și sentimentelor noastre românești. De a ne apropia unii de alții, cei care nu ne-am cunoscut niciodată, dar ne găsim pe aceleași baricade largi ale bătăliilor pentru salvarea românească.

Ne vom întâlni la festival să cinstim jertfele înaintașilor care au definit identitatea națională și au realizat Marea Unire din 1918.

Prin întâlnirea noastră vom sublinia cu putere această identitate națională și vom deschide o cale nouă către împliniri mari de viitor.

La Festivalul din Cleveland vor veni tineri, bătrâni, femei și bărbați din ginta românească, care poartă cele mai frumoase amintiri și legături tainice cu românitatea și în adâncimile sufletului lor și-au păstrat firea românească.

Festivalul din Cleveland va fi un reviriment de conștiință națională a celor ce coboară din plaiurile carpatice sau vin din șesurile și pădurile țării românești.

Acolo, ne vom expune gândurile și preocupările noastre, vom purta steagurile noastre și le vom închina memoriei străbunilor și le vom ține călăuză pentru mai departe.

Costume naționale, insigne sărbătorești și fețe iluminate vor umple străzile orașului de pe malul lacului Erie și glasurile românești vor răsuna pretutindeni cu bucuriile revederilor.

Festivalul Mondial Românesc 88 înseamnă unire, frățietate și iluminare națională. La acest festival vin acei ce au cugetul curat, tăria rezistenței și dinamismul luptelor pe metereze. Si vin din depărtări, de unde ne-au trimis carte de venire și vești bune de bucurie și împăciuire. Căci festivalul nostru este pace, împreunare și bună voire de gânduri, fapte și treburi românești.

Festivalul din Cleveland este expresia cugetului românesc, al acelora care nu s'au rupt de țară, care nu au uitat țara și minunățiile ei, și al celor care cred în eliberarea țării.

Festivalul 88 este sărbătoare, deschidere de inimă românească și rodul celei mai trainice uniri de puteri pentru înfăptuiri de bine.

Ne adunăm la festival cu amintirea trainică și vie a Marii Uniri din 1918, care a fost un moment de măreție în istoria neamului românesc, a fost fructul sacrificiilor, al jertfelor și al bătăliilor de veacuri.

Sub semnul bun al acestei Uniri din 1918, ne strângem rândurile la Cleveland, în cuprinsul unui festival, care să fie mărturie a voinței noastre de Români, legați de trecut și tradiții pline de glorie și idealuri mărețe.

Numai prin unire se fac marile înfăptuiri, prin unire ne salvăm și prin unire dovedim validitatea intențiilor, planurilor și orientărilor noastre.

Prin unire ne dovedim tăria sentimentelor și curățenia de cuget românesc.

La Cleveland ne adunăm laolaltă sub semnul Unirii din 1918 și sub puterea ei biruitoare din viitor.

George BĂLAŞU

CĂTRE CITITOR

SPRE CUNOSTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că -REDACȚIA ACESTUI ZIAR- nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

GÂNDURI DE ÎNĂLȚARE

(în primăvara lui 1988)

—Horia STAMATU—

Ne lipsește un nou Apostol Pavel care să scrie "către ecumenici". Dar îl avem pe cel vechi. El ne-a lăsat, pentru cât va ține istoria lumii, "Scrisoarea către Corinteni".

Parcă ar fi scrisă azi. Numai că azi ar fi vorba de niște "corinteni" întinși peste toată lumea. In primul rând de aceia care se frământă și suferă de idolatria "templului temporal și temporar, bineînțeles.

In scrisoarea amintită, capitolul 3, versetele 16-23, și-ar putea găsi ecumenismul toată doctrina. Desigur că în declarații intențiile ar fi azi în principiu bune, dar până la urmă constatăm că din nefericire se înțelege înghițirea creștinilor din toate părțile de către una din instituțiile religioase cele mai întinse în spații și populații. Ai astfel mereu, și unii și alții uită ceva fundamanetal: miracolul din care trăiește creștinismul, în felurite forme de expresie, dacă nu chiar tipicuri, este ceea ce s'a întâmplat odată ca să împartă istoria lumii în două: înainte și după. Acest miracol se poate rezuma în câteva cuvinte: cuprinsul a cuprins necuprinsul care l-a liberat de limitele lui.

Aceasta e baza unei alte metafizici, pe care Mircea Vulcănescu a anunțat-o scriind "Prolemomene la orice metafizică viitoare", după ce-a descoperit-o în "Acatistul Maicii Domnului".

După ce s'a petrecut acest miracol,oamenii au încetat a mai fi doar în "lucrurile lor" atât de diferite dela unul la altul, dela unii la alții, pentru a se arăta tuturor ce nu se mai poate "diferenția", adică Hristos Dumnezeu.

Ecumenicii nu vorbesc însă "în Hristos", ci "în confesii", în țări, în societăți, în diferite istorii, în culturi, și cu argumente "de-ale lor" vor să se înghită unii pe alții, poate mai mult unii, mai puțin alții. Doar că un drept unic, istoric, la "împărtășania în Hristos" nu îl are nimeni.

Să ne întoarcem la ce spune Pavel: "Nimeni să nu se fălească doar cu oamenii, căci toate sunt ale voastre: fie Pavel, fie Chifa, fie Apolo, iar Hristos este al lui Dumnezeu". Pavel deci în loc să se "dispute" cu alții și să-și afirme superioritatea le spune tuturor: "fie lumea în viață și în moarte, fie cele de acum,fie cele viitoare, toate sunt ale noastre, și voi sunteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu". Deci în loc să caute a supune pe alții la "superioritatea lui", spune simplu "toate sunt ale voastre", adică toate sunt din această lume, dar toți care au această lume sunt ai lui Hristos Dumnezeu, care ne cuprinde pe noi cu "ale noastre" de când El ca om ne-a înălțat la El, coborînd între "ale noastre". Pavel nu se războiește cu lumea, cu viața cu moartea, ci pur și simplu vorbind "liturghisește", deci oficiază, taina fundamentală care este "amintirea" Intrupării, cu intrarea lui Dumnezeu în lumea cu viață și moarte, aducând ceva nou: Invierea.

Ecumenicii, amintindu-și de vorbele lui Pavel, nu au decât să-și amintească toți la un loc de acest miracol care nu aparține nici unuia dintre ei, dar îi "cuprinde" pe toți. Ei sunt toți împreună, fiecare în felul lui și ar trebui să se întrebe unii pe alții: "Nu știți că voi sunteți Templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi" (...) Nimeni să nu se înșele. Dacă cineva dintre voi se crede înțelept în felul veacului acestuia, să se facă nebun ca să ajungă înțelept".

Noi suntem toți "templul lui Dumnezeu", dar oricare dintre noi pretindem că avem "mai mult" Dumnezeu, pe bază de "înțelepciune", deci "rațiune", în veacul acesta, adică "istorie", trebue să facem contrariul "rațiunii" și "istoricității", și anume să fim ne-buni pentru acestea, ceea ce este egal cu a nu mai fi prizonierul lor, și mai buni pentru tot ce este dincolo de ele. Cu alte cuvinte: pe cât ne desbrăcăm de toate cojile acestei lumi și ne îmbrăcăm în Hristos Dumnezeu, pe atâta ne înălțăm, fără să distrugem unul altuia templul propriu fiindcă toți suntem la un loc "templul lui Dumnezeu" care este "sfânt și așa sunteți voi" (op. cit. 3-17).

Noi oamenii cu "ale noastre" avem rânduiri, școli, tradiții. Toate acestea sunt "ale noastre", dar nu suntem noi "ale lor", ci toți la un loc ai lui Hristos Dumnezeu. Nici unii mai mult sau mai puțin ca alții, ci toți ne înălțăm pe cât ne liberăm de toate "ale noastre", fiind "ne-buni" pentru aici și "buni" pentru ce e dincolo de aici. "Anaphora" e pentru toți aceeași. Iar Inălțare mai mică sau mai mare, cu porția "ministerială", motivată "rațional" și "istoric" nu există. Desigur există primejdia între alte "ale noastre" de-a nu lua primatul. Ei și? Oricâtă "rațiune" și "istorie" am avea în dăsagi, scopul suprem nu este nici viața, nici moartea, ci Invierea. Numai știind acest lucru ne înălțăm cu adevărat peste ale mele și ale vicinilor.

CĂTRE REDACȚIE

*NEUNKIRCHEN, AUSTRIA - Ne aflăm în Austria, în Traiskirchen din 27 Martie 1987, plecând din Timișoara pe 25 Martie 1987 cu pașapoarte de plecare definitivă în USA. Am avut dosar de emigrare la Ambasada USA dela București din Iulie 1985, am plecat precipitat și hazardați de împrejurări, Consulatul USA nu ne-a dat vizele de intrare în USA. Si astfel, cu o viză de tranzit spre Germania, am plecat via Belgrad-Munchen, dar la Salzburg am fost opriți și îndrumați la Traiskirchen. Astfel ne aflăm, după o carantină de două săptămâni, în această pensiune lagăr din munții Austriei, așteptând transportul spre USA. La 9 Iulie 1987, la interviul dela Consulatul USA din Viena am fost acceptați cu azil politic pentru USA. De atunci așteptăm un transport din Austria, dar ne-o iau înainte mereu cei ce vin din Rusia, via Viena și nouă ne sare mereu rândul. Suntem înscriși la Fundația Tolstoi care ne-a găsit sponsori în California. Dela sponsorii noștri Csikos Paul și Eugenia, P.O.Box 4546, Orange, Ca, 92613, n'am mai primit nici o veste de peste două luni. Subsemnatul sunt născut la 2 Aprilie 1942, de profesie asistent medical, specializat în urgențe medicale, masaj medical. Soția, Floarea Sava, născută la 11.06.1951, soră medicală principală la chirurgie. Avem un copil - Ovidiu Daniel Sava, suntem bănățeni și am lucrat la Spitalul Județean Timișoara. Dorim dacă este posibil, un loc de muncă în spital sau unitate medicală, sau centru de masaj medical. Sponsori avem, dar practic, nici o siguranță în nimeni și nimic. Gândirea mea politică este în spre dreapta. Am fost închis în România în 1962, 1963, 1965 1970, 1981, pentrucă mereu am fost împotriva unui regim politic inuman.

Incă nu știu când vom pleca din Austria; nimeni nu ne spune nimic. Dacă este vreo posobilitate să ne ajute cineva, vă rugăm să ne comunicați pe adresa de mai jos. Sperăm că și sponsorii noștri din California ne vor da un semn de viață. Noi și așa nu ne mai putem întoarce în țară vreodată, pentru mine și familie acest lucru fiind tabu.

Vă mulțumim din suflet,

Ioan SAVA
2880 Otterthal - 30.
Gasthof Schabauer
Bez.Neunkirchen
Austria

*ONTARIO, CANADA - Am sosit în Canada la sfârșitul lunii Aprilie, din Austria, unde am stat o perioadă de 8 luni. Am părăsit România în anul 1987, trecând frontiera în Iugoslavia, iar ulterior în Austria. In 1983, împreună cu soția am trecut frontiera în Ungaria, urmând a trece în Iugoslavia (la Beba Veche), dar am fost prinși de Maghiari - grăniceri - și... soția a făcut pușcărie 3 luni preventiv, iar restul la locul de muncă, deoarece aveam un copil minor de 3 ani; eu am primit 1 an și 4 luni, din care am executat 9 luni, având noroc în decretul din 9 August 1984 și fiind eliberat ca toți frontieriștii după 23.08, mai exact pe 27.08; deci, cu toate că decretul arată, că cei judecați și condamnați sunt grațiați sau amnistiați după caz, Ministerul de Interne a reținut ilegal în pușcării mii de frontieriști pe considerentul că am fi fost un pericol public pentru zilele de 23 și 24 ; aș avea foarte multe de spus despre așa zisa reeducare din pușcăriile din țară, despre tineri (care sunt foarte mulți), care încep, unii cu orfelinatul, iar majoritatea cu școala de corecție, și nu neapărat la majorat cu pușcăria....

Eftimie IONESCU

*ATENA, GRECIA - Suntem un grup de Români fugiți din România prin mari primejdii; am ieșit din lăcașul întunecat al închisorii lagărului comunist român, chinuit de vampirul României - Nicolae Ceaușescu, care am auzit pe aici și în România că își schimbă sângele cu sânge proaspăt și nevinovat de bieți copii părăsiți de părinți pe la orfelinate, sau de noi născuți de prin spitale, pe care apoi îi omoară fără nici o umbră de remușcare sufletească.

Stăm pe aici, în campul din Grecia fără nici un ajutor material sau financiar, decât că unora le acordă ONU, hotelul gratuit.

Vă implorăm în numele lui Isus Hristos, mântuitorul lumii, care s'a jertfit pentru iertarea păcatelor noastre, ale tuturor, să alarmați guvernele americane, canadiene sau australiene, să ne scoată cât mai repede din camp, căci nici mulți dintre Greci nu au locuri de muncă în Atena și în Grecia în general, iar noi de abia dacă apucăm temporar să lucrăm câte 2-3 zile pe săptămână, pentru a ne întreține pe noi înșine, să nu murim de foame pe aici, unde slavă Sfintei Treimi , se găsesc toate bunătățile pământului, dar din care noi numai de poftă luăm câte ceva din fiecare, câte puțin, căci în România, cu dictatorială conducere, nu există reversul monedei și libertate, nici lumină, nici hrană, nici căldură în case, în iernile geroase ale României. Iar va-

Noi stăm pe aici 2-3 ani.

Vă rugăm să publicați această scrisoare, cu stimă,

UN GRUP DE ROMANI LIBERI DIN ATENA

IRANIADA PACOSTEA OCCIDENTULUI

—Adrian B. COSMA—

Khomeini e cu un picior în groapă, dar nu se lasă. Si nici nu are de ce. Pentrucă în "ţara Satanei", cum numeşte America somnambulul unui sângeros Alah, are aliaţi fanatici, în vreme ce nici Moscova nu se lasă mai prejos. "Iranomania" a căzut ca o bombă împuţită în capul Americanilor într'un moment de maximă betegeală, de scurtă dar suficientă durată, în fatală eră de politică a unor John şi Jimmy, Ford şi Carter. Aceşti preşedinţi au clătinat siguranţa Occidentului atât de puternic încât nici soliditatea morală a unui Reagan n'a putut s'o refacă. Această izbucnire a unui straniu folclor anacronic a dus la un fel de comoţie cerebrală din care Occidentul, cel puţin în partea decisivă, America, încă nu şi-a mai revenit.

In ultimul moment, **disperarea iraniadică a** provocat abaterea unui avion de pasageri care avea la bord 290 de civili, cam cât avea şi avionul corean doborît de Sovietici acum câţiva ani, dar în condiţii cu totul diferite, prin agresiune militară împotriva civililor. Acum a fost vorba de simularea unei agresiuni militare prin sacrificarea criminală a unor civili. Khomeini a aruncat deliberat acest avion în gura tunurilor americane. Ajutat de aburii scoşi din mare de clima tropicală, pilotul a folosit imposibilitatea unei identificări sigure, iar la avertismentele prin radio date de vasul american, pentruca după răspuns să constate dacă e avion militar sau civil, s'a răspuns, o singură dată, pe frecvenţa convenţională stabilită pentru avioanele militare. Radarul nu a putut constata decât îndreptarea unui corp aerian direct către vasul american, la o înălţime caracteristică atacului de bombardament aerian şi cu viteza de asemenea specifică. In acest fel a fost simulat un atac aerian prin inducerea în eroare a apărării şi cu sacrificiul calculat al unor 290 de oameni.

Este mai mult decât clar că acest atac simulat a fost pulberea care să deslănţuie "opinia publică" a întregii Pulitzerocraţii din lume, care nu se va întreba deloc: ce căuta un avion civil în zona de război, când avea la dispoziţie un nelimitat spaţiu lipsit de orice primejdie? Inferioritatea spaţiului de război arată că nu putea fi vorba de o eroare ci de o foarte mare precizie de navigaţie.

Bineînţeles nu va fi amintit nici obiceiul de bun părinte al lui Khomeini, adică trimiterea copiilor pe front cu cheiţe legate de gât care să le deschidă porţile raiului. De astă dată "voluntarii" n'au ştiut de ce era vorba.

Sovietele s'au aliat din primul moment unei calomnii de inspiraţie criminală, pentrucă au şi ei "şiiţii" lor în burtă: "Azerbaidjan", unde Armenii linşaţi plătesc oalele sparte. Spre deosebire de căpetenia sovietică armată cu tăcerea peştelui după dărâmarea avionului corean, Reagan a luat imediat cuvântul: "Am tristeţea să anunţ că azi de dimineaţă se pare că în cursul unei acţiuni defensive la distanţă apropiată a vasului "Vincenns" al Statelor Unite, a fost abătut un avion de linie deasupra Strâmtorii Ormuz. Este o îngrozitoare tragedie umană. Noi ne îndreptăn compasiunea şi condoleanţele noastre pasagerilor, echipajului şi familiilor. Noi deplângem profund orice pierdere de viaţă. Ruta urmată de avionul civil iranian era direct îndreptată spre vasul Statelor Unite "Vincenns" care în acel moment se găsea angajat în apărarea contra unor cinci vase iraniene tip "Boghammer" care atacaseră forţele noastre. După ce avionul n'a ascultat de avertismentele repetate, "Vincenns" a urmat consemnele şi procedurile cunoscute deschizând focul împotriva unui atac posibil. Singurele interese ale Statelor Unite în Golful Persic sunt pacifice şi întăresc nevoia de-a atinge acest obiectiv cât mai repede posibil".

Combinaţia acţiunii militare cu aceea civilă sare în ochi. Dar ce valoare are adevărul pentru turbaţii lui Khomeini, cu sau fără cheiţă la gât? Avionul a fost fals condus cu intenţie dela bază de Iranieni.

IEŞIRE DIN FALSA ISTORIE

Urmare din pag. 1

extra-şcolară trebue creată imaginea că RPR-ul şi RSR-ul ar reprezenta singura epocă grandioasă şi fericită din istoria ţării româneşti şi că mai înainte ţara n'ar fi avut parte decât de mizerie şi jale, cu "chiaburi", "exploatatori", "bandiţi", "criminali" etc.

Opera generaţiilor de Români care au dat ţării spiritualitate, cultură şi sens naţional istoric trebue decimată, pentrucă ei n'au gândit marxist. Au gândit doar româneşte şi creştineşte, lucru văzut şi calificat de comuniştii români ca odios şi criminal. Raportând RSR-ul la ce are loc în Rusia, cel puţin deocamdată nu putem vedea nici măcar imaginativ că Ceauşescu şi ai lui, care în afară de servilism şi josnicie nu mai au nimic, ar fi înclinaţi cumva să revizuiască năzbâtiile istorice folosite ca bază de educaţie pentru serii şi serii de şcolari, cu obiectivul de a crea o înverşunată şi implacabilă ură faţă de tot ce neamul românesc a avut mai bun. Mână în mână cu această ură se desfăşoară îndoctrinarea în cultul partidului comunist şi al şefului lui, ca chezaş al bunei stări şi fericirii ţării. Cel puţin aşa sună istoria, şi cuvântul istoriei româneşti-scrisă din ordinul partidului comunist român-musai să fie infailibil.

Nu credem că partidul comunist român este în stare să nulifice istoria falsă pe care a creat-o şi să urmeze astfel exemplul a ceea ce se întâmplă în Rusia. Si, faţă de această tristă realitate, rămâne mereu prezentă întrebarea şi îngrijorarea: când şi cum generaţiile de Români educate în sistem comunist vor putea ieşi din falsa istorie. Din falsa istorie care le-a eclipsat cugetele cu o urmă menită să le rupă de românismul generaţiilor de dinaintea lor, cu fir în trecutul istoric românesc.

Nu putem trece cu vederea a nu accentua că ura este sentimentul de bază al comunismului. Istorie comunistă înseamnă mai înainte de toate o educaţie în puternică şi nelimitată ură. Tovarăşe, urăşte, urăşte şi urăşte pe toţi cei care ne stau în cale, pe cei care vreau moarte comunismului, pe toţi cei înrădăcinaţi cu educaţia în altă istorie. Nu înceta a-i numi "reacţionari", "fascişti", "bandiţi" şi "criminali".

Chiar şi la unii evadaţi din RSR, problema ieşirii din cultura urei şi a falsei istorii cu care au fost îndoctrinaţi nu-i deloc uşoară, pentrucă nu te poţi de-eclipsa cu una cu două de o falsă educaţie comunistă. Si aşa, în general, aceştia nu pot găsi un fel propriu de a privi frăţeşte la mai vechile generaţii. O situaţie complexă cu curiozităţi în fruntea cărora stă ca o enigmă faptul: în timp ce cei educaţi în structura şcolară comunistă nu mai pun nici un preţ pe partid - fie ei în ţară fie în refugiu-, ei rămân mai mult sau mai puţin la învăţătura istorică cu care partidul le-a împuiat capul. E de neînţeles cum nu se pot lepăda de ea.

Cine nu poate ieşi din falsa istorie, nu poate ajuta la salvarea României.

Eugen BARSAN

NE AŞTEAPTĂ ŢARA!

In RSR există "libertate religioasă" dacă te rogi în "cadrul legal"!

Constituţia îţi oferă şi un catalog cu pragurile oficiale ce le poţi trece cu blagoslovenia Securităţii.

Orice abatere de cum îţi spui rugăciunea înseamnă că aparţii la "...grupuri în afara cultelor legale." (Inf. Buc., 9 Iunie).

Faptul că Românul crede într'o putere divină, mai mare decât cea a "Tatălui Indrumător" şi a "Fiului Iubit", înseamnă un act de "Les-Ceaujestate".

Comuniştii se tem de acest nevăzut Dumnezeu pe care securitatea nu-L poate urmări, Nu-L poate aresta şi, culmea ghinionului, e şi molipsitor: odată intrat în inimă Nu-L mai poţi scoate.

Este semnul Sfintei Cruci pe care-l faci lipind limba de cerul gurii...."In numele Tatălui..." şi este rugăciunea spusă'n gând... "Cred într'unul Dumnezeu..." care sapă la temelia regimului ateist.

"Centralele sectante-scrie "Inf. Buc." --au îndemnat făţiş la nesupunere socială, au incitat adepţii sectelor să condamne lupta de eliberare naţională, să acţioneze împotriva păcii şi progresului, a menirii paşnice, a ştiinţei şi culturii"...etc.

Frumos compliment celor care cred în Dumnezeu şi-şi iubesc neamul.

Ei sunt acei care se opun încătuşării întronate în numele "eliberării naţionale", ei se opun "progresului" care a întrodus cartele şi tot ei se opun "ştiinţei şi culturii" reprezentante prin "Cultul personalităţii" şi ştiinţa Academicienii Lenuţa care scade şi adună numai atunci când e descălţată.

Activitatea religioasă-precizează ziarul bucurestean - se desfăşoară, "...prin emisari, prin maculatură (citeşte Biblia, N.R.)...sau chiar prin posturi de Radio... (şi) ..., este împletită cu acţiuni de propaganda neofascistă."

După teoria ştiinţifică a socialismului fără catastrofe, Isus Hristos a fost un "neofascist" care s'a abătut dela linia lui Karl Marx; iar unul din cei 12 comisari, Pavel, trimis ca să încreştineze pe cei din Scorniceşti, n'a citit cu atenţie deciziile ultimelor congrese ale partidului comunist român.

Dar să ne întoarcem la articolul d-lui Petru Bladchi-Bucovineanu, căruia i-a scăpat adevărul din călimară atunci când a încercat să ridicularizeze pe cei care cred în Dumnezeu;

"Mesia ar putea să vină pe pământ îmbrăcat în uniforma trupelor N.A.T.O. sau chiar în uniforma de ofiţer aparţinând marinei S.U.A."

Cu alte cuvinte, ne asigură "Informaţia Bucureştiului", oricine va veni să elibereze ţara, Românul l-ar primi ca pe un Mesia!

Nu mai avem nimic de adăugat.

Stroe MOLDOVANU

Bd. Dacia, Bucureşti 1981, desen de Christian d'Auchamp

CREDINȚĂ ȘI ADEVĂR

—Gheorghe RĂDULESCU—

Credința poporului român este adevărul întru Christos. Cine se poate îndoi că de două mii de ani poporul român fiind liber în conștiința sa a putut supraviețui până astăzi și va supraviețui până la sfârșitul veacurilor?

Barbari nesătui de sânge și pământ au trecut după ce s'a ivit Christos peste țărâna noastră, sute de ani de lupte și suzeranitate turcească,de ocupație temporară și de samavolnicie rusească, dar toate s'au vânturat și s'au scurs ca pleava, neputând să strivească credința și rezistența poporului nostru. "Cum veniră, se făcură toți o apă ș'un pământ."

Si-a trecut vreme peste vreme, toate s'au învechit și s'au înnoit și iar s'au învechit și și-au urmat calea cum au fost lăsate și înscrise în cartea neamurilor și a sorților și odată cu toate câte sunt s'au schimbat și au dispărut, numai credința acestui neam românesc s'a întărit întru Christos, înălțându-se crucea spre veșnicia poporului în așezările lăsate de Dumnezeu fără ca pe acest popor să-l clintească cineva din adevărul în care s'a născut și-a crescut.

Ethosul nostru a fost întotdeauna înclinat spre visare și meditație, spre religiozitate și profunzime, excluzând fanatismul.

Toate trăsăturile acestui ethos ne conduc ontologic spre un specific național care s'a vrut pur și și-a menținut caracterul acestei existențe în tot timpul istoriei sale. S'a pus uneori întrebarea dacă în contextul culturii române există un specific național sau nu. Dacă ne gândim la unitatea poporului român prin limbă, neam și credință este logic ca și emanația creatoare a poporului nostru care reprezintă ființa națională să eticheteze structura specificului național. Poporul român fiind vechi în unitatea și așezarea sa vădește ca orice alt popor împlinit în secole, o regresiune spre natură, mărturisind trăsătura specifică a acestei rase.

Si odată cu vechimea, cu structura și așezarea sa poporul român a avut întotdeauna nevoie de Dumnezeu, de eternitate, fie că era în primejdie, fie că natura din jurul său și din el îl inspirau și-l chemau spre culmile veșniciei, fie că în felul lui era un astrolog nemărturisit, căutător în stele, fie că viața și moartea și le reprezenta ca un drum pe unde sufletul călătorește întrupat în om sau rătăcind prin sferele cosmice, el l-a aflat pe Dumnezeu, a descoperit Ideea și Inteligența întru Christos fără să și le explice cărturărește ci prin simțurile sale, prin atracția sa spre necunoscut, prin componența sa ca o frântură a universului. De aici vine și dragostea pentru dragoste, pentru etern, pentru tot ce se vede și nu se vede, pentru tainele cerului și ale pământului care nu este decât o palmă de țărână din cer lăsate toate omului ca un dar în veșnicia sa succesorală.

Țăranul român simțindu-L pe Dumnezeu în el generalizează credința în divinitate în așa fel încât el intuiește că întreaga omenire îl caută și-și îndreaptă privirea spre unicul creator al universului, deoarece mai devreme ori mai târziu nu va fi decât o singură turmă și un păstor, dezideratul și direcția lumii este numai și numai spre Dumnezeu.

Cu toate ateismele și-satanismele care nu sunt decât niște malformații ale timpului modern, credința în Dumnezeu Tatăl și în Christos Fiul va corecta toate aceste devieri neputincioase, pentrucă omul are nevoie în același timp de libertate, de o libertate supremă și de adevăr pe care nu le poate găsi decât numai în Dumnezeu. Si în acest caz numai credința creștină poate să-i dăruiască omului această libertate supremă. Comunismul dela începutul apariției lui și până astăzi a dovedit că nu este decât închizitorul popoarelor, iar primii care nu sunt liberi sunt tocmai conducătorii lui, dorind încătușarea oamenilor și strivirea acestora într'un mod cât mai draconic, lanțurile se strâng cât mai mult în jurul acelor conducători și a acoliților lor, încât bumerangul se întoarce de unde a plecat. Românul știe astăzi că oricât s'ar încerca strivirea lui de către aceste forțe satanice, credința și adevărul vor triumfa. Tânărul îndoctrinat de marxism și comunism într'o zi se trezește și-și va da seama că a fost frustrat, că sufletul lui este traumatizat, schilodit și încarcerat, atunci el va încerca să se elibereze cu orice risc, eliberarea sa însă se va face prin căutarea lui Dumnezeu, Dumnezeul care este pângărit, hulit și îndepărtat din sufletul lui de către un sistem politic care nu are nici un suport, nici o acoperire morală, omenească, în afară de minciună, tortură și crimă nu cunoaște nimic. Imi amintesc că prin anii 1953, predam literatura română perioada dela 1850 la 1900, la un an universitar, iar la altul perioada dela 1900 până la cel de al doilea război mondial, în acel timp era foarte dificil să expui studenților vreo părere personală asupra vreunui scriitor sau curent literar. Eminescu era schilodit și falsificat ca de altfel întreaga literatură și cultură românească. Unii scriitori și critici literari erau eliminați din analele literaturii fiind socotite elemente ostile clasei muncitoare, elemente antipopulare, burgheze, decadente și cosmopolite, încât nu mai rămăsese din literatura noastră decât un simulacru, răsturnând toate valorile românești.

La o oră de curs despre I.L. Caragiale, în timpul pauzei, un student s'a apropiat de mine pe culoar și m'a întrebat de ce nu se predă Titu Maiorescu, Octavian Goga, Lucian Blaga, Tudor Arghezi și alții, scriitorii clasici și moderni care din câte știau ei erau mari creatori ai literelor românești și că studenții din grupele care mă au pe mine profesor mă roagă să-i predau pe acești autori pentru a-i cunoaște și ei (bibliotecilor le era interzis să ofere studenților astfel de materiale literare). Eu cunoșteam bine componența studenților din grupele unde predam, mai cu seamă că și răspundeam de o grupă ca orice profesor știind în același timp că printre ei sunt strecurați și informatori, însă aceștia erau anihilați de ceilalți studenți și nici acești informatori nu erau convinși de ceea ce făceau; fiind și foarte tineri erau cu toții apropiați de mine, creindu-se astfel o puternică afecțiune și înțelegere între noi, nu numai în ceea ce priveau lecțiile mele, dar și datorită unei sincere prietenii de care eram capabil să le-ofer fiind și eu destul de tânăr.

După ce am reflectat câteva zile asupra acestui lucru le-am dat răspunsul satisfăcător, consemnul era că totul se va face în mod cât se poate de discret. M'am gândit că, dacă eu am avut noroc să urmez o altfel de școală, să am profesori de mare prestigiu intelectual, să am acces la toate bibliotecile și să-mi pregătesc examenele la biblioteca Academiei Române, să fiu îndrumat de cărturari renumiți cărora le păstrez și astăzi un profund sentiment de respect și afecțiune, eram dator la rândul meu să satisfac dorința studenților mei cu orice risc (cu toate că în familia mea aveam un cunoscut profesor la Facultatea de drept care fusese asasinat de comuniști). Așadar, am solicitat decanatului ore suplimentare fără plată (plata putea fi un impediment) sub motivul că nu reușesc să-mi termin materia care era prevăzută în programul de învățământ și că la solicitarea studenților le voi face și o pregătire suplimentară printr'o recapitulare a materiei și printr'o îmbogățire a bibliografiei în vederea examenelor. Cererea mea a fost aprobată și mi-am fixat orele de cursuri seara fiind mai liber în acțiunile mele și mai sigur împreună cu studenții care erau destul de numeroși. Până la sfârșitul anului universitar (în două luni și jumătate) îi predasem complet în modul cel mai obiectiv și liber pe Titu Maiorescu, am completat cursul despre Eminescu contrar prevederilor din învățământ, am trecut la literatura dinaintea și după primul război mondial, predându-i pe Goga, Blaga, Arghezi, Bacovia, I. Barbu, V. Voiculescu și alții.

Imediat însă după sesiunea de examene am fost chemat și purtat pe la toate forurile de învățământ și partid (cu toate că nu eram membru de partid) și anchetat "cum de mi-am permis să predau studenților pe acești bandiți, dușmani ai clasei muncitoare". Ce-a urmat după aceea, numai Dumnezeu știe, căci tot El m'a ferit ca să mai fiu în viață, mai cu seamă că în momentul acela se reactivase și un infiltrat pulmonar de care suferеam. In tot acel timp nu m'am despărțit o clipă de Dumnezeu, o cruce veche pe care o aveam din adolescență și pe care o port și astăzi tot timpul nu a fost găsită de nimeni; ea se făcuse tot una cu trupul și cu sufeltul meu.

Cum s'a aflat cu toate că nici un student nu a informat pe nimeni, nici chiar acei care puteau să facă acest lucru, căci și ei erau atrași de ceea ce predam eu? La aniversarea unei studente, unul dintre studenții mei a întrebat alte studente și studenți din alte grupe de ce profesorii lor nu le-au predat autorii pe care ei i-au studiat prin cursul meu.

Studenții din celelalte grupe au cerut atunci decanatului și profesorilor să le predea scriitorii mai sus amintiți. Curios că autoritățile comuniste au aflat de acest caz cu mult înainte de anchetarea mea și m'au lăsat totuși să-mi termin cursul. Pe semne aveau nevoie de un material mai clar și mai bine documentat, vrând să vadă până unde ajung.

Situația s'a agravat mai mult când studenții mei auzind ce mi se întâmplă au expediat comitetului central și ministerului un memoriu semnat de un număr destul de mare ca eu să revin la catedră. Gestul lor a fost interpretat drept o organizare a tineretului împotriva sistemului politic, pusă la cale de mine. Imi mai amintesc că în Joia, Vinerea și Sâmbăta mare mă întâlneam cu studenții mei la biserică și nu la bal cum doreau autoritățile, dar după toate acestea a urmat o Golgotă, iar la sfârșitul drumului ei s'a ivit și învierea.

FERESTRE DESCHISE SPRE ȚARĂ

—Andrei PANDREA—

Celor care dau boii cu fugiții - precum noi, Românii ajunși prin capriciul împrejurărilor ticăloase în lumea încă liberă - păstrează, în cotloanele tainice ale ființei lor, mistuitorul dor de țară și puzderia amintirilor legate de oamenii și locurile de acasă.

Occidentul sclipitor și dăruit cu de toate - oferind oricui e, deși nu-i al nostru - constrânge pe cei cu patria pierdută să se schimbe, să-și făurească o nouă identitate și să adopte o altă limbă, spre a se potrivi rosturilor lui și pentru a supraviețui.

Răzvrătite din adânc, reflexe de apărare viscerale se opun, amintind pururi de unde am plecat și ceea ce suntem: atât timp cât se simte Român, fiecare își poartă România cu alean în inimă pe unde s'ar găsi. Pentru noi, veneticii, amintirea rămâne așa dar veșnicul suport al esenței etnice și ultimul resort, luminoasă și nostalgică, țâșnită din copilărie și îngemănată cu țara-minune în depărtare și miraj-, sau înspăimântătoare, coșmar zguduindu-ne somnul, izvor de revoltă și neputință. In amintirea cu groază, ca și în realitate, republica socialistă apărată de "mase" cu tancul, ca la Brașov, în Noembrie 1987, și proptită în baionete, a devenit rușinea Europei și batjocura lumii civilizate. Emblemele comunismului - minciună, foame, frig, întuneric, sărăcie, teroare, delațiune, închisori, aplauze... - sunt exhibate hidos și nerușinat. Gângăva și crâncena dictatură a minților bâlbâite, în cap cu buldozerul paranoic, se află în război personal cu istoria, orașele și satele țării, împotriva neamului înjunghiat de cumplita mizerie și pierderea tuturor speranțelor.

Pentru cei care tânjesc de departe după glia sfântă, calitatea de martor actual, supus nesiguranței, suferințelor și umilirilor, dispare. Dar însușirea de martor al propriei memorii - de Român - cu ferestrele mereu deschise spre țară - persistă. In chip firesc alături de amintirile cernite, oglindind chinurile îndurate de neamul rămas sub jug, în țara copleșită de blestem, își află locul, întru salvarea noastră, și celelalte: amintiri senine, mărturisind bucurii simple, ca și mari exaltări, și ceasuri calme, cu clipele lor de încântare și de fericire.

Impărtășirea amintirilor senine, oferite oricui și tuturor, poate deveni o armă tot atât de însemnată, pe cât este înfierarea hotărîtă a crimelor săvârșite. Armă împotriva dictaturii comuniste, care vrea cu orice preț stingerea memoriei colective, cu istoria, civilizația și obiceiurile noastre strămoșești și armă împotriva propriei noastre țineri de minte, când începe să șovăie și să se destrame. Unii se mândresc, în alte graiuri, cu a lor "grădină tăinuită" egoist: "le jardin secret". Noi dorim să deschidem larg ferestrele spre țară. Să-i vedem împreună munții, pâraiele, pădurile și câmpiile; satele, orașele, mândrele biserici și mânăstiri... Să ne sprijinim de pervaz și să ascultăm freamătul pădurii, vuietul mării, viersul păsărilor, chiotele munților, scâncetul pruncilor, rumoarea străzii, sirena fabricilor. Să inspirăm îmbătați mireasma grâului copt unduind pe bărăgane, a ierbii grase, păscută harnic de cirezi și herghelii și-a bucatelor aromitoare, vrăjite de gospodine sau încropite de ciobani, în străvechea stână ca la începutul lumii...

Depănând amintiri și gânduri proprii, dar care ar putea fi ale oricui, simți cum se încheagă în minte cuget despre etnogeza noastră, despre mecanismele transhumanței, sau despre civilizația meiului și cum se înfiripă chipuri: Domnul de Rouă, Moș Bugan sau Maruța dela Casa Pădurii... Cu încântare deschid fereastra spre țară. Fereastra mea, memoria mea.

RESTRICŢII ŞI ÎMPOTRIVIRI

—Florian ONITZA—

Toată istoria, dela întemeierea lumii şi până în zilele noastre, confirmă că setea de libertate, a fost şi rămâne dorinţa cea mai arzătoare a tuturor oamenilor. Indată ce apare o restricţie, o constrângere sau împotrivire, apare conflictul.

Cei ce cunosc natura umană, ştiu că energia de reacţie a omului, creşte direct proporţional cu rezistenţa ce i se opune. La om, este mai slabă energia de acţiune, decât cea de reacţiune. In conflictele individuale, restricţiile şi împotrivirile, sfârşesc prin insulte, prin acuzări nejuste şi apoi prin rupere de relaţii, divorţ sau alte necazuri. In conflictele dintre grupările politice de exemplu, sau dintre naţiuni, dintre cei dela putere şi cei din opoziţie, restricţiile şi împotrivirile generează conflictele de masă, răscoalele, revoluţiile şi războaiele.

Pentru a face să dispară motivele de împotrivire, conducătorii au datoria să studieze şi să cunoască bine poporul pe care îl conduce, să depună eforturi pentru satisfacerea cerinţelor fireşti ale omului şi mai ales să nu atenteze la sănătatea, la libertatea de gândire şi de exprimare a cetăţeanului.

Iată ce scrie proorocul Isaia în această privinţă:

"Vai de cei ce rostesc hotărîri nelegiuite şi de cei ce scriu prounci nedrepte: vai de cei ce numesc răul bine şi binele rău, care spun că întunericul este lumină şi lumina este întuneric (Isaia, 10-1 şi 5-20).

Soluţiile teoretice pentru aplanarea conflictelor sociale, se cunosc, aşa cum se cunosc şi soluţiile pentru aplanarea conflictelor dintre prieteni, dintre soţi sau asociaţi. Ceea ce împiedică stingerea conflictelor este incapacitatea practică a aplicaţiunii, adică acceptarea şi înţelegerea filosofică a confuziilor şi iritărilor.

Prin analogie cu ceea ce se întâmplă când demontăm un aparat sau o maşină, în părţile din care este alcătuită, se întâmplă şi cu stările noastre sufleteşti; o iritare, o mânie sau chiar o antipatie, care ne stăpâneşte, este rezultatul mai multor cauze, mai multor elemente ce se îmbină ca piesele într'o maşină. Dacă demontăm maşina, în locul ei, vom avea piese de maşină şi vom putea sigur elimina fiecare piesă stricată, înlocuindu-o cu alta nouă, care va asigura revenirea la stările normale, în care totul va funcţiona perfect.

Oprimarea, constrângerea şi stanţarea cu forţa a tuturor cetăţenilor, după un anumit tipar, în care individul nu are alt drept decât să-l preamărească şi să-l ridice în slavă pe cel care scrie "porunci nedrepte" duce neapărat la reacţii şi răscoale din partea oprimaţilor.

Oamenii de bine, cu dragoste şi iubire faţă de ţară şi faţă de fraţii lor aflaţi în suferinţă, au datoria să cerceteze, să descopere adevărul şi să-l răspândească în toată lumea.

Lipsa de informare, ignoranţa sau ascunderea adevărului, duce la rătăciri şi mizerii sociale, mai rele şi mai de temut decât cancerul pentru omenire.

Un exemplu de ignoranţă şi rătăcire în conducerea şi orientarea politică, este următorul, istorisit de cei ce au auzit cu urechile lor o discuţie în Franţa.

Doi intelectuali -el farmacist iar soţia profesoară- au găzduit în Franţa, la ferma lor, pe un scriitor român şi pe soţia lui, din Bucureşti. Era pe timpul lui De Gaulle. După ce au mâncat bine şi s'au bucurat de întâlnire, Doamna gazdă, a spus "să se ducă la naiba De Gaulle ăsta, că ne-am săturat de el; mai bine să vină comuniştii!"

Prietenii mei, auzind cele spuse, au încremenit şi i-au spus Doamnei-gazdă: "Bine, dar dacă vin comuniştii, au să vă ia ferma, farmacia şi poate şi casa" la care naiva profesoară a spus: "Cum o să ne ia ferma şi farmacia, că doar avem acte de proprietate!"

Iată la ce rătăcire se poate ajunge prin necunoaşterea adevărului despre comunism!

Inchei acest articol, cu îndemnul să răspândiţi adevărul, pentrucă aşa spune Isus Mântuitorul: "Căutaţi adevărul şi adevărul vă va face slobozi."

CÂT A RĂBDAT RUMÂNUL!

—N. STOIA—

Bucura Dumbravă în "Haiducii" notează undeva mirarea unui cioban ardelean în trecere peste miriştile Valahiei, care văzând dubla impilare turcească şi boierească a exclamat:-"Da' cum puteţi răbda?" Tot astfel, o omenire se întreabă acum acelaşi lucru nepricepând cum cei din ţară rabdă şi pătimesc ceea ce normal nu se poate răbda. Fi-va laşitate generală şi individuală? Nişte înapoiaţi rămaşi la medievalul: "Capul plecat, paloşul nu-l taie" ori dimpotrivă, o populaţie inteligentă care a cântărit bine şansele răzvrătirii în condiţiile create de Ceauşescu?

Parcă am putea avea încredere că Românii fac şi ei ce pot, ba chiar ştiu bine ce fac, respectiv ce nu fac în clipa de faţă. Răbdarea lor, deşi pare nemărginită, nu e deloc pasivă ci e strânsă cu îndârjire asemenea aerului comprimat în rezervorul blindat al unui puternic autocompresor. Rămâne de văzut dacă va fi o explozie neaşteptată sau, cândva, o deschidere deliberată a robinetului şi un jet ucigător care va mătura tot ce i-a stat în cale.

Românii din afara ţării ar putea fi de mare ajutor. Nu prin a aţâţa focul şi nici prin a încerca să-l stingă cu apa rece a indiferenţei ori şi mai rău, a trădării. Ci prin a identifica pe colaboraţioniştii lui Ceauşescu şi a-i trece la catastif împreună cu specificarea crimelor lor cotidiene împotriva naţiunii. Crime care de altfel sunt şi crime contra umanităţii. Cronica zilelor sub Ceauşescu trebue scrisă şi ţinută la zi - nimic să nu fie lăsat pe dinafară. Si, periodic, datele se cer a fi publicate, larg răspândite, inclusiv pe calea undelor ori clandestin şi în ţară.

Răufăcătorii împotriva naţiunii să fie scoşi din anonimat şi din iluzia că viitorul îi va ignora. Să le fie făcut clar că ei vor împărtăşi soarta lui Ceauşescu, a familiei acestuia şi a cercului apropiat în mod solidar şi total. Cu toţii să ştie că ziua socotelilor a început acum, deocamdată departe de ţară dar că sigur va veni şi acolo şi că va fi tare lungă.

Adevărat, "Limba boului e lungă dar nu poate să vorbească". Asta în ţară, şi numai deocamdată. Noi cei din afară ţinem socotelile şi vom aţinti şi calea celor care vor da pe aici gândind că astfel vor scăpa de furia poporului român. Vom ţine trează făgăduiala ca justiţia să fie aplicată fiecăruia după fapta sa. Iar dacă ea se va încurca în proceduri "burgheze" şi va permite strecurări, atunci se vor găsi bravii care să regleze conturile şi să plătească şi dobânzile.

Unii dintre cei care aplică azi biciul, generos, pe spinarea Rumânilor se mai pot amăgi zicându-şi că la data aceea a schimbării vor fi "dat în primire" şi că urmaşii, asiguraţi materialiceşte, vor fi ignoraţi. Aş! Vor plăti în locul lor, dată fiind amploarea şi intensitatea crimelor săvârşite împotriva unui popor încătuşat şi cu căluş la gură.

HOLZWEG

lui Octavian Vuia

Mă plimbam eu printr'un codru

Mă plimbam eu printr'un
codru cu aleanul după mine
dar iată codrul că mi-se frământă
părea supărat
ce ai codrule
te plimbi şi calci şleaurile cele vestite
ale lui
Heidegger (cele din Holzwege) mai zisei
să-l ofensez
el e un personagiu celebru
o filosofie fără seamăn a scris
a fost doar maestrul meu
pe unde m'aş putea plimba
i-o întorc eu codrului
să-mi duc aleanul
poalele tale sunt pline
până'n brâu de cetini şi frunze
trebue să înnot ca prin apă
odată era chiar să mă înnec
am înnotat din răsputeri
de-am ajuns la şleau
se lipise cetina de mine
de păream o arătare
nu păream a om
păream o sperietoare
cucii toţi s'au spăriat
şi au luat-o care'ncotro cârâind
de mierle nici nu mai spun
amuţiseră de spaimă
le-am spus nu vă speriaţi
nu fugiţi că doar nu's sperietoare
eu sunt un poet
şi puţin filosof
nu-i nici o contradicţie
nici o dictonomie mai zic
doar câteodată nu ştii exact
dacă filosoful este un poet
sau poetul un filosof
dacă l-aţi fi citit pe Heidegger
aţi fi văzut
v'aţi fi mirat poate
cum m'am mirat şi eu
la început
acum de când bat şleaurile astea
nu mă mai minunez
IN PLURIBUS UNUM.

Atunci o mierlă a venit şi mi
s'a pus pe umăr
eu am înţeles ce-ai spus mata
bădie
era din Moldova se vede
era de-ai lui Eminescu
eu l-am citit în întregime
la chiar şi
critica raţiunii pure
tradusă direct
ştia el multe
el ne iubea pe noi dar şi pe cuci
şi eu vă iubesc cucilor le spusei
atunci se strânseră roată gentili
eu am avut chiar un ceas cu cuc
dar a răguşit cu timpul
l-am dus tocmai în Italia
la un ceasornic vestit
se numea Galileu
l-a sucit l-a învârtit
apoi mi-a spus
E PUR SI MUOVE

Cu mierla şuerând pe umăr
am purces pe şleau la
căsuţa domnului Heidegger
l-am salutat cu mare respect
şi mierla la fel
şi l-am întrebat
ce-aţi mai scris nou
NIHIL NOVUM SUB SOLE
a răspuns

Inţelegând aluzia
i-am lăsat mierla să-i cânte
şi lui de alean
iar eu am plecat aşa
flueră ţară
prin codrul ce-şi legăna
crengile la pământ
că de-abea m'am descurcat de ele
ca să ajung
la drumul destinului meu
al lui DASEIN
cum s'ar spune.

C.L. POPOVICI

VIITORUL NEAMULUI

—Pr. Marin MIHALACHE—

"Viitorul de aur" al României, pe care l-au profețit "pașoptiștii" și la care visăm și noi astăzi, pare a fi încă departe.

Numai că marile cotituri istorice n'au survenit tocmai atunci când lumea se aștepta mai mult, ci în anumite "ore de răscruce", ore ce-i drept pregătite de cursul evenimentelor precedente, dar oricum calitativ diferite decât prognozele logice și calculele minții omenești.

Deși suntem cu toții nerăbdători să vedem ce se pregătește după cortina opacă a istoriei, totuși toate străduințele și năzuințele noastre se îndreaptă spre acea "oră astrală", spre acel moment de răscruce și de cotitură, când o lume se prăbușește, iar alta este menită a-i lua locul. Deși la astfel de răscruci de vremuri clepsidra istoriei curge mai rapid și este marcată de "semne", totuși mintea noastră obosită de atâta așteptare și amurg al speranțelor cade în "mlaștina deznădejdii", mai ales când nu ne-am învrednicit încă și de o vedere în duh, când înțelepciunea trecutului nu se ridică deasupra muntelui spre a scruta zările unui viitor lúminos.

Tot așa, cu vreo două sute de ani înainte de nașterea lui Iisus, Ecleziastul, un om drept, pios și educat, trăind în vremuri tulburi precum sunt și cele de astăzi și ajungând la concluzia "firească" precum că totul în această lume n'ar fi decât vanitate și "goană după vânt", el totuși înțelesese că dincolo de inerția pesimistă a momentului, tainic, se desfășura și o istorie care curgea după o altă lege, o lege imuabilă dar sezisabilă. Cu alte cuvinte, lumea atât de absurdă și fără de sens pe cât părea, avea totuși un sens, avea "timpuri și anotimpuri" în care fiecare lucru își avea totuși rostul său.

Astfel spune Ecleziastul: "Toate își au vremea lor, și fiecare lucru de sub ceruri își are ceasul lui. Nașterea își are vremea ei; săditul își are vremea lui și smulgerea celor sădite își are vremea ei. Uciderea își are vremea ei, și tămăduirea își are vremea ei; dărâmarea își are vremea ei, și zidirea își are vremea ei; plânsul își are vremea lui, și râsul își are vremea lui...; războiul își are vremea lui, și pacea își are vremea ei." (Ecleziastul, cap. 3)

Acest tablou biblic pare atât de realistic și verosimil. Dar dacă totul pare orânduit după o lege eternă, dincolo de timp, lege care dă de fapt și timpului un sens și o direcție, de unde totuși frustrarea și blazarea noastră omenească la această răscruce de vremuri și de destin românesc?

De ce totuși atâta sentiment de "fatalitate", de ce atâta lipsă de încredere în "viitorul de aur" al țării?

De ce atâtea conștiințe debusolate și departe de orice preocupare cu privire la țara de obârșie, de ce atâta paralizie de voință și de acțiune, mai ales odată ieșiți din peștera cenușie a tăcerii? Să fim noi, cei care nu mai avem încredere în stelele destinului, ci în Cel care a făcut și stelele și pământul, să fim noi deja învinși de "fatalitatea" istoriei, de ispita neîncrederii în nimeni și nimic, a vanei "goane după vânt"?

Ori ne încredem luciferic numai în puterile noastre, așa cum face ateul atins de fumurile infatuării, și atunci când noi nu mai putem să controlăm mersul lucrurilor, le declarăm pe toate zădărnicie? E vanitate totuși să lași și să crezi că visul național se termină odată cu noi, ori odată cu sfârșitul ființei noastre, cu atrofierea noastră sufletească, mai ales când nimic altceva, ci numai iubirea, dumnezeiască și omenească, este singura care poate învinge moartea neamurilor, dispariția lor în negura istoriei.

Scriu aceasta cu un sincer regret că între generația tânără indiferentă și generația mai în vârstă purtătoarea valorilor și idealurilor neamului românesc nu se produce încă apropierea necesară predării ștafetei pentru maratonul timpului care ne stă în față.

Pe de o parte tânăra generație nu aude și nu vede încă situația clară precum este, iar pe de altă parte generația care a făcut România Mare și cea care ridicase neamul românesc la demnitatea de a fi el însuși nu au găsit codul și limbajul cel mai potrivit pentru a atrage sufletele tinere la înălțimea unui crez pentru care generații de Români s'au jertfit sau au trudit în taină.

Astfel se face că există între noi prejudicii și confuzie de termeni, neînțelegeri ori înțelegeri greșite ale lucrurilor. Sunt sigur însă că până la urmă lumina adevărului va birui pâcla punctelor de vedere divergente, dar timpul pierdut pentru astfel de clarificări va atârna greu în balanța competiției la care cu toți suntem într'un fel sau altul angajați.

La vremea potrivită vor intra în Panteonul neamului toți cei care au făcut pace între frați, toți cei care caută adevărul și luptă pentru acesta, toți sfinții și eroii cunoscuți sau mai puțin cunoscuți de noi, dar trecuți de Insuși Dumnezeu în Cartea Vieții.

Dar cu tot respectul cuvenit acestora, cu toate izbânzile de ieri, cu toate jertfele demne de toată lauda, față de care prezentul este atât de ingrat, cu toată dreptatea pe care poate o avem față de un eveniment sau altul, totuși trebue să recunoaștem că neamul românesc nu poate trăi numai în trecut!

Este adevărat că fără de trecut nu este nici prezent și nici viitor, dar un trecut care nu trăiește în prezent și nu aspiră la viitor se condamnă singur la inerție și izolare.

Ori este și această izolare și monopolizare a adevărurilor partinice, această pasiune a convingerilor personale absolutizante un motiv printre altele care ne fac mesajul și comunicarea aproape imposibilă. Realitatea istorică ne dovedește însă că națiunea, aspirațiile sale legitime, prezentul și viitorul său nu se pot confunda sau reduce la programele unui anumit segment al națiunii, la părerile unui anumit grup sau grupare, chiar dacă, să presupunem, această grupare ar fi sinceră și profund națională.

Națiunea este un fenomen mult mai complex, fenomen care nu este determinat numai de voința, inteligența sau rațiunea noastră personală, ori de programe partinice și de "clasă", ci de o anumită structură psihologică intrinsecă și specifică, de un anumit "instinct" de conservare, de anumite sentimente colective,

Continuare in pag. 7

RĂZBOI ȘI PACE

(IX)

—Radu ENESCU—

Terminam ultimul articol cu reflecțiile lui Georges Bernanos: "Ce que les imposteurs appellent la lutte des classes n'est précisément que la dissolution, ou plutôt la démission des Classes". Si a clasei conducătoare; din cu totul alte motive.

Declara Yves Montand la Televiziunea Franceză în preajma alegerilor președințiale: "Je vais voter pour le candidat le mieux placé de la droite républicaine, c'est à dire Francois Mitterrand." Lingușitorii de ieri, azi curtezani: "peuple cameleon, peuple singe du maître" spunea La Fontaine. Atât maimuța cât și stăpânul au schimbat necontenit de coloratură în ultimele decenii între cele două republici. Sloganul, lozinca campaniei lui Mitterrand, "le grand rassembleur" s'a dovedit a fi o brașoavă după alegeri, în urma formării noului guvern (80% miniștri de stânga, restul persoane anodine. "Rassembler d'accord, mais les siens d'abord" ironiza presa franceza.)

Duplicitatea, șiretlicul, constituie artificiile strategiei multor politicieni; "pour déguiser ce que l'on pense", explica Romain Rolland. In multe cazuri ele au dat rezultate. Ultimele alegeri din Franța o dovedesc. Lucru ciudat, majoritatea "giruetelor" politice au știut mai întotdeauna să profite de perioadele descumpănite, momente de incertitudine, și de lipsa unor autentice personalități; demagogia, subtila șiretenie învăluită în emfatice declamări, exercitând o subliminară atracție asupra electorului.

"Helas! la ruse politicienne n'est admirable que si elle sert, comme chez Lincoln, Bismark, Jules Ferry, de Gaulle, une grande politique. Sinon, elle tourne à la charlatanerie" spunea Alain Besancon. Iar Jean-Claude Casanova: "Platon distinguait deux sortes d'éloquence politique. L'une qui flatte l'auditeur, et qui est une mauvaise chose.L'autre qui est belle parcequ'elle travaille à rendre meilleurs les citoyens, sans souci de plaire ou non à l'auditoire".

"Demisia" claselor conducătoare e o formulă care nu trebuește generalizată. Adevărații oameni de Stat n'au sacrificat marile principii în favoarea compromisurilor. Autentica politică a fost și rămâne una dintre cele mai demne profesiuni; atunci când întrunește virtuțile pământene de care aminteam în precedentele articole: curajul, inteligența, prudența, datoria, onoarea. Din păcate mulți oameni de Stat contemporani au rămas datori lumii, diferența fiind copleșitoare între ceea ce au făgăduit și ceea ce au împlinit.

Pe de altă parte trebue să recunoaștem că unii dintre noi (vreau să spun zeci de milioane de oropsiți) am păcătuit din exces de credulitate; ne-am încredințat peste măsură în curajul celor ce cârmuesc, de a se înfrunta cu realitatea; am supraprețuit datoria lor de a administra justiția internațională; am prea crezut în forța lor morală (și materială) de a restabili drepturile omului, ale popoarelor. Si dezamăgirile s'au îngrămădit, zi cu zi, an cu an. Am fost victimele iluziilor noastre, a bunei noastre credințe; și a cârmacilor care au dus barca istoriei la derivă. Si vânturile nu ne-au fost propice.

***

> "Nous devons nous resigner a être gouvernes par des hommes mediocres".(Emery Reves). "Sau de tirani", aș adăuga.

O "analiză spectrală a Europei" din zilele noastre? Greu de închipuit. Un Keyserling, care atribuia Europei misiunea de a salva spiritul, ar fi complet "depășit de evenimente". "C'en est fait de notre vieux monde; la vieille Europe a fait son temps", spunea Thiers.

Scria, cu netăgăduită intuiție, Alexis de Tocqueville acum 150 de ani: "Il y a aujourd'hui sur la terre, deux grands peuples: les Russes et les Anglo-Americanis". (Evenimentele confirmă previziunile). Si continuă: "Ils se heurterons un jour, et l'on verra alors des luttes dont le passé ne peut donner aucune idée, du moins pour la masse et le choc physique". Ciocnire? Din ce în ce mai improbabilă, după părerea generală.

Ultimul best-seller american "The Rise and Fall of the Great Powers", autor Paul Kennedy, prevestește declinul marilor puteri; în frunte cu Statele Unite. Vor reuși Statele Unite să continue a juca rolul mondial pe care și l-au atribuit până acum? Nu, răspunde autorul; pentru simplul motiv că nu va mai fi posibil nici unei societăți de a rămâne în permanență în fruntea celorlalte.

Incontestabil, marile puteri nu sunt eterne. N'au dăinuit o veșnicie. Dela cel Roman până la cel Otoman, între multe altele de-a lungul istoriei, fiecare a încheiat un ciclu mai mult sau mai puțin lung. Problema deci este greșit pusă. Ceea ce interesează este longevitatea unui popor, a unei națiuni, unei civilizații. Există vremuri propice, condiții favorabile, o seamă de valori în viața unui popor care converg la un moment dat impulsând o ascensiune (the Rise, cum spune autorul) în virtutea căreia poate dobândi o supremație. Este evident că rolul principal corespunde clasei conducătoare: politică, științifică, culturală. Si militară, dece nu? Mai ales.

Ce s'a întâmplat cu Statele Unite în ultima vreme? Cu politica americană? "il n'est pas exagéré de dire politique américaine marque non seulement de l'hésitation mais du désarroi", scria Pierre E. Flandin. Această dezorientare este tocmai ceea ce ne îngrijorează.

Si nu mai puțin îngrijorător este jocul politic, cel cu "două greutăți și două măsuri". Nu e necesar să recurgem la mari exemple; micile amănunte demască flagrantele ipocrizii. Atletul, jucătorul de golf sud-african e considerat persona-non-grata; în schimb sportivii sovietici sunt primiți cu brațele deschise pe stadioanele de peste ocean. Boicotul economic împotriva Pretoriei pare a fi cea mai urgentă măsură pentru a pune lucrurile la locul lor pe acest mapamond. Intre timp grâul american circulă nestingherit, cu mici schimbări de macaz, în direcția Moscovei. Farsa se joacă în marile adunări ale națiunilor. Si noi? "Nous sommes le dindon dela farce" cum spunea Molière. Cei duși de nas. Să amintim chestiunea discriminărilor rasiale întovărășite de schingiuitoare represiuni în Gaza și Cisjordania, dosar nu prea vânturat în forurile internaționale, ar însemna să abordăm deja o temă mult mai gravă în care duplicitatea politică poartă întreaga răspundere.

Este curios cum s'a putut crea un "statu-quo", în urma unor curente de presiune, a unor momente de lașitate, - de slăbiciune sau de nefaste compromisuri - un "statu-quo" implantat în mai toate domeniile relațiilor internaționale; și care, în mod firesc, obstaculizează marile hotărîri în momentele cruciale.

Motiv pentru care anumite circumstanțe atenuante se impun. Nu împărtășesc punctul de vedere al unor gazetari care critică atitudinea Președintelui Reagan reproșându-i faptul că din "șoim" s'ar fi convertit în "porumbel".

Legatele trecutului apasă greu pe umerii omului dela Casa Albă. Si vor apăsa încă timp îndelungat pe umerii altor locatari. Intr'o democrație, - din păcate, - nu se poate accepta "sub beneficiu de inventar" moștenirea lăsată de predecesori, în mare parte responsabilii situației internaționale de astăzi. Prizonier al trecutului, numai o conflagrație, - sau o baghetă magică, - i-ar înlesni poate să înfrângă cele acordate la nefasta conferință dela Yalta, hotărîri în urma cărora zeci de milioane de oameni se află astăzi în cea mai cruntă robie.

Un lucru e cert. Reagan nu poate fi învinovățit de demagogie, de politica "flotării prin flatare". Iar bunele intenții nu i-au lipsit. Stiu, mi se poate replica: Iadul e pavat cu bune intenții. Aș răspunde: azi, mulți dintre ai noștri trăiesc în iaduri pe pământ. Măcar de-ar fi pavate cu bune intenții...

VIITORUL NEAMULUI

Urmare din pag. 6

conștiente ori inconștiente. In acest context, viitorul unei națiuni este determinat de o continuă transformare, renaștere și perpetuare a valorilor tradiționale (însuși cuvântul națiune vine dela latinescul "nasci", care înseamnă naștere), a valorilor culturale, sociale, morale și spirituale, dar și de anumite speranțe și aspirații comune.

Trezirea conștiinței naționale, trezire pe care generația de sacrificiu încearcă să o producă și în sufletele confuze ale tinerei generații, se face într'adevăr apreciind cum se cuvine valorile trecutului, respectând adevărul istoric și jertfele înaintașilor.

Dar dacă mesajul acesta clar și profund nu mișcă încă sufletele tinerilor, așa cum de fapt s'ar cuveni, este poate și pentrucă mesajul trecutului nu este dublat și de o anumită analiză lucidă și nepărtinitoare a prezentului, și mai ales de o viziune promițătoare a viitorului, de un anumit profetism convingător.

Fără această viziune sacră și transcendentală a idealurilor naționale, națiunea însăși devine "acephalous", pierzându-și direcția spirituală, devenind un scop în sine, iar mai târziu sfârșind prin a-și devora centrii naționali de influență și rezistență (elitele), structurile și suprastructurile, idealurile și visele, solidaritatea, încrederea, bunele maniere...

Națiunea, ca și omul adevărat are un suflet spiritual și un destin supratemporal spre care tinde, sau spre care se simte atrasă aproape irezistibil.

Pentru a întoarce limbile ceasului fatidic al istoriei contemporane, pentru reintrarea noastră în istorie și în ordinea sfântă a Creatorului trebue să ne aducem aminte de cei din urmă, dar trebue să ne gândim și la ziua de mâine, după ce noaptea și întunericul ei va trece.

După cum spune Eclezіastul, toate au timpul lor, toate au locul lor bine determinat de înțelepciunea divină.

După atâta amurg "ce parcă nu se mai termină", după ce am trecut prin "mlaștina deznădejdii", după ce am fost osândiți în "pădurea cu fiare" și am urcat și însoritul "munte al suferințelor", e poate timpul să se ivească și pentru noi binecuvântatul "pământ al făgăduințelor". Să nu ne pierdem nădejdea și nici credința.

Iisus Insuși a trebuit să aștepte "plinirea vremii" spre a se naște, spre a-și începe misiunea Sa pământească, și apoi spre a intra în Ierusalimul patimilor dar și al Invierii Sale.

Ințelepciunea încercatului nostru popor, mai optimistă decât a Ecleziastului spune că "nu aduce anul, ce aduce ceasul".

"Viitorul de aur" al neamului românesc poate fi aproape sau departe, dar de acum este, cred, timpul să începem a pune vinul cel nou în vasele eterne ale istoriei.

Dumnezeu Insuși este cu noi, El a venit și face istorie. El este Dumnezeul suferinței și al Invierii și de aceea zădărnicia întunericului de astăzi nu ne poate opri din mersul nostru spre biruință.

Cu noi este Dumnezeu, iar dacă Dumnezeu este cu noi, cine poate fi împotriva noastră?

Pr. Marin MIHALACHE

RĂZBOIUL DE CINCIZECI DE ANI AL ROMÂNIEI: 1938-1988

—Al. BERCEANU—

Avem în urmă cel mai catastrofal secol din istoria lumii. La douăzeci de ani interval s'au deslănțuit două războaie mondiale: unul pe care l-a câștigat America, spre binele României, altul în care a învins cu armele America, dar a câștigat politic doar Rusia spre cel mai mare rău al României. Acum Occidentul este pe cale de-a pierde al treilea război mondial pentru instaurarea unui imperiu de ruine al Eurasiei.

In 1938 România a fost aruncată într'un război al ei din care n'a ieșit până azi, și nu va ieși până cine știe când, dacă va mai exista vreo lume românească. Intrarea în acest război acum vechi de cincizeci de ani, s'a făcut printr'o lovitură de stat cu trecerea forțată dela o monarhie constituțională la o caricatură tragică de monarhie absolută, care servea de camuflaj unor cavaleri de industrie, cinici, incapabili de-a vedea dincolo de lungul nasului și criminali, rebuturi ale fostelor partide. In acelaşi an începe practic şi războiul mondial doi. La doi ani, în 1940, se dislocă integritatea teritoriului românesc, în 1941 România trebuia să intre în război militar internațional, iar la 1948 România intră definitiv angajată în războiul unei internaționale, împotriva întregii lumi și a ei însăși. La zece ani după ocuparea militar-națională regală a României vine ocupația Eruasiei.

In acest fel România are de suferit ceva analog soartei bibliotecii unguresti "Corviniana", una dintre cele mai bogate ale Europei din secolul XVI, întemeiată de un Român care ajuns monarh ungur, a uitat de unde venea. Așa cum acea bibliotecă a fost răvășită și vândută în toate părțile lumii de Turcii care-au ocupat Ungaria după asasinarea lui Mihai Viteazul de către un Secui, civilizația românească din fosta Dacie este azi răsturnată din rădăcini de Eurasia. Aceasta este consecința regimului împotriva firii din 1938, ale cărui efect nu încetează și nici nu se știe când vor înceta. Zbirii de azi pot spune ca "panadliul" Mavrogheni: dacă Dumnezeu avea vreo grijă de această țară nu aducea pe cel care ne-a ajutat să ajungem aici.

Românii sunt azi mai lipsiți de orice putere chiar ca în vremea lui Mavrogheni, când resursele țării și oamenii nu ajunseseră la epuizarea de azi. In toată istoria lor putem spune că Românii au fost o singură dată ajutați de conjunctura internațională, în 1918, singura oară când sacrificiile lor de sânge nu au rămas nerăsplătite. Azi nu vedem ce conjunctură ne-ar mai ajuta pentrucă toată situația Occidentului ne duce gândul la sfârșitul istoriei lui.

Facem o asemenea reflecție pentrucă ne aflăm în preajma alegerilor dintr'o țară care azi are răspunderea apărării Occidentului pe toate fronturile: diplomatic, politic, militar. Dar probabil pentru "întărirea moralului" spre a ieși victorioși din cel de-a treilea război mondial, care-a început prin seria pactelor de trădare a Europei, Yalta-Teheran-Potsdam, presa cea mai isterică din lume, al cărei simbol este Pullitzer, a deslănțuit scandalul unei afaceri de corupție în rândurile armatei. Aici este vorba de o nouă acțiune "waterirangate" pentru a se anula radical efectele regimului Reagan.

Cursul lumii de azi, în care trăim și noi, este la vale pe "democrație în jos", pentru vărsarea râului istoric în haos. Pierzând încă dela început prin pactele amintite acest război al înfrângerii devinitive, Occidentul pregătește în favoarea lui Gorbaciov, "liberalul", cea mai mare crimă împotriva umanității, pentrucă azi orice război pierdut în lupta împotriva comunismului este crimă contra umanității. Cum s'a și dovedit în niște războaie pe care din capul locului Statele Unite voiau să le piardă: în Coreea, unde vedem ce e azi și în Vietnam, unde am văzut pe Pol Pot cu genocidul lui, deloc modest.

Războaiele pierdute au avut drept rezultat o nouă împărțire a lumii, începută în Europa, când s'a făcut împărțirea Poloniei și a României între Hitler și Stalin. Acest exemplu a fost urmat conștiincios de partea biruitoare a Occidentului, împărțind multmai generos, Europa cu Stalin, pentru a definitiva această împărțire în sinistra pantalonadă occidentală la "Helsinki 1975". Si de-atunci nu constatăm decât un nesfârșit "dialog de surzi", între "burtăverzimea" Occidentului și Gorgonele Eurasiei.

Este vizibil un proces de disoluție a Occidentului și ne întrebăm cum pot unii la o anume "universalitate" a disoluției. Oricine susține o asemenea criză nu își dă seama că supraviețuirea lumii asuprite și libere de azi este amenințată prin supunerea la cele mai absurde cuvinte de ordine în numele păcii, a unui a "înțelege" care nu are nici un rost în materie de crimă, cum s'a arătat exemplar la Nuremberg.

Tendința unora de-a "demitiza" latura eroică și creatoare a istoriei și culturii românești, nu se poate justifica drept "replică" la desmățul unui "patriotism", care nu e nici unul, cu groteștile exhibiții șovine ale propagandei din R.S.R. E ceva la fel de absurd ca încercarea unei "demitizări" a Iliadei. Pentrucă epopeea românească, lungă de aproape trei secole, a făcut să existe o Românie și a contribuit decisiv la consolidarea marilor națiuni și culturi ale Europei, din care dealtfel se trag și Statele Unite.

De asemenea e prostească și încercarea de-a nega originalitatea istoriei noastre de către unii care propagă o gândire încălțată după calapoade străine firii și tradiției umane, indiferent de unele origini "disidente" pe ici pe colo. Istoria Românilor și a României nu se pot reduce fără sfârșit la un permanent "așa e coane, să trăiți și la mai mare".

DELA STÂNGAA...LA DREAPTAAA...EXILULUI

—Constantin MAREȘ—

In urmă cu un deceniu lua ființă în exil Consiliul Național Român, care, cu structuri și conducere modificată, continuă să existe și astăzi. Dela început denumirea părea improprie, deoarece o organizație nu poate fi consiliu și consiliul nu poate fi o organizație, ci doar emanația acesteia, având fie rol de conducere, fie rol consultativ, dar principalul inițiator la acea vreme, Nicolae Penescu, ținea la această titulatură prin asemănare cu vechiul Consiliu Național al anilor 40 și care, dând dovadă de profundă consecvență și înalt patriotism, dispăruse în beznă odată cu tăierea subsidiilor americane.

Pentru a-și asigura o legitimitate, ce ulterior o va căuta prin acceptul Suveranului, fondatorii Consiliului au invocat o coaliție de partide ce a îmbrățișat întregul spectru, dela stânga la dreapta: social-democrați, național-țărăniști, național liberali și membri ai Partidului Totul Pentru Țară. Asistam, cum i-ar fi plăcut lui Guță Tătărescu să spună, la o largă concentrare democrată, stabilită prin consensul unanim al tuturor celor ce au semnat constituirea C.N.R. și pe care, în pribegie, îi unea liantul comun al anticomunismului și acceptarea tuturor regulilor democratice observate în Occident.

Cea mai bizară părea prezența social-democraților care nu prea existaseră în țară, unde, de altfel colaboraseră cu partidul comunist până și în primul guvern Petru Groza, instaurat de Vîșinschi la 6 Martie 1945, și în care Frontul Național Democrat inițiat de Partidul Comunist și la care socialiștii aderaseră la 29 Septembrie 1944, deținea principalele pârghii. In alegerile din 1937, ultimele libere din țară și în urma cărora a căzut guvernul liberal dela putere, principalele partide atinseseră următoarele procente: național-liberalii 35.9%, național-țărăniștii 20.4%, Totul Pentru Țară 15.5%, iar social-democrații nu reușiseră să atingă nici măcar 1%. După cum este notoriu, partidul comunist era practic inexistent până la 23 August 1944, astfel că în condiții normale, nu se putea vorbi de o stângă reală în România. Pentru ostașul român, sosit dela coarnele plugului, nu fusese nici o problemă să reprime bolșevismul în Moldova și Basarabia în 1918, în Ungaria în 1919, la Tatar Bunar în 1924 și să lupte contra lui între 1941-1944.

Puținii socialiști care au fost prezenți la constituirea C.N.R. pe criteriul partidelor au dispărut repede, despre unul s'a aflat că fusese de fapt membru al partidului comunist, sosit oficial în Germania, iar un altul a mărturisit că se declarase singur social-democrat, fără a fi aparținut vreodată partidului respectiv. De reținut însă că fiecare din cei care fundaseră Consiliul Național Român în urmă cu un deceniu și care se recunoștea ca aparținând unui partid, accepta colaborarea strânsă cu celelalte trei partide. Acesta este un fapt, într'un fel aparține istoriei exilului și într'o zi va fi reținut de istorie pur și simplu.

Din cei care au întemeiat C.N.R. foarte puțini mai sunt încadrați actualmente în structura lui. Nicolae Penescu și Mihai Fotin Enescu au plecat pentru totdeauna, unii au aderat la alte organizații, alții preferă să fie activi în exil, dar în afara cadrului organizat.

Am trecut acestea în revistă, pe de o parte, pentru ca acei mai de curând integrați exilului să cunoască unele fapte, dar și pentru a constitui baza unor întrebări ce nu numai că pot, dar trebue să fie puse.

In deceniul scurs au apărut în cadrul pribegiei noastre unele manifestări, mai mult sau mai puțin declarate la stânga. Nu este interesant să ne oprim la cazul izolat și folcloric al unui pretins social-democrat care face profesie ostentativă de credință marxistă, deoarece între marxism și democrație există totală incompatibilitate. Se observă însă luări de atitudini, care, chiar dacă nu recunosc declarativ o orientare de stânga, printr'o obsesie anti-dreapta se situează implicit pe eșichierul politic. In ultimii ani, printre cei care au părăsit țara s'au numărat și destui muncitori și nici unul din aceștia nu se arată cu vederi de stânga. Să nu uităm însă că nici Marx nu a prea folosit secera și nici Engels nu bătea cu ciocanul. Tendințele de stânga la care mă refer se constată la câțiva care aparțin la ceea ce uzual este denumită intelectualitate, și chiar la unii care în urmă cu un deceniu înțelegeau să colaboraze total și necondiționat în cadrul C.N.R., cu toate formațiile prezente și reprezentate în Consiliu.

Desigur, în lumea liberă în care trăim, fiecare putem avea orientarea politică preferată, dar exilul actual are o cauză precisă: comunismul și aliații săi, tovarășii de drum cum li se mai spune. Trăiesc în Germania Federală, despre care necunoscătorii mai cred că ar fi bântuită de fantoma hitlerismului, ignorând că la ultimele alegeri, cele mai multe voturi (37%) le-a luat partidul socialist, că așa zișii ecologiști, în realitate o formație foarte stângistă, au atins peste 8% iar partidul socotit cel mai de dreapta a atins abia 0.6%.

In Europa Occidentală extrema dreaptă nu constituie o problemă în prezent, în timp ce partidele comuniste și tovarășii lor de drum constituie una, chiar dacă formal acceptă jocul democrației. In atari condiții, având comunismul în țară și partide comuniste în lumea liberă, stârnește mirare tenacitatea cu care unii exilați combat o dreaptă, fie inexistentă, fie neinteresantă, fie altceva decât cred ei.

Orientarea personală, constant liberală, m'ar fi dus logic, în cazul în care aș fi devenit cetățean francez, să nu votez Frontul Național condus de Jean-Marie Le Pen. Dar acest Front Național are explicații care trebuesc bine analizate, este primar să se susțină că unul din zece Francezi este un fascist și stârnește uimire când exilați români ignorând partidul lui Marchais, ignorând așa zisul socialism al lui Poperen, socotesc drept inamic public numărul unu al neamului românesc pe președintele Frontului Național, consacrându-i torente de atacuri. Mă gândesc ce ar spune cele 22 milioane dela vatră dacă ar afla că ne aflăm în treabă combătând lepenismul, căruia de altfel, milioane de Francezi i-au dat votul? Aceasta să fie preocuparea de căpătâi a exilului? A identifica astăzi Frontul Național din Franța cu SS-ul amintește de baricadiștii anului 1958 și care urlau lozinci prin care identificau poliția statului democrat francez cu SS-ul hitlerist, iar declarațiile nefericite ale unor fruntași politici nu dau dreptul la anatema aruncată pe un Francez din zece. Pare ciudat că socialiștilor li se permite să se alieze oricând vor cu comuniștii (fără aceștia, Mitterrand nu ar fi ajuns președinte în 1981), dar orice alianță la dreapta este combătută de hiper-democrați din care unii, o salutau în urmă cu un deceniu, în Consiliul Național Român. Si apoi, să nu uităm, că dacă Frontul Național a ajuns să aibă grup parlamentar în Adunarea Franceză, a datorat-o manevrelor lui Mitterrand, iar dacă a ajuns să-l piardă, a datorat-o dreptei moderate și centrului, care, cu totala lipsă de perspectivă politică s'au privat singure de un important număr de deputați.

Avem dreptul să fim pentru sau contra lui Le Pen.

Dar nu acesta reprezintă pericolul neamului românesc, și apare ciudată risipa de cerneală tricoloră pentru a-l combate ca atare. Si ar fi oare mai democrat, un Român care căpătând cetățenia franceză și având de ales între un delegat lepenist și altul comunist, l-ar vota pe acesta din urmă?

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ACEST ZIAR

ÎNSEMNĂRI DESPRE "PERSÉCUTEZ BOÈCE" DE VINTILĂ HORIA

(III)

RELAȚIA ÎNTRE "EXPONERE" ȘI "RESPONDERE"

—Dumitru ICHIM—

Faimosul "Cogito ergo sum" al lui Descartes devenise un fel de literă de evanghelie până când Ortega l-a luat puțin în răspăr. Faptul că tu cugeți, în cel mai fericit caz, îți dă numele de cugetător, dar nu poate acoperi valutar (poetic vorbind) întreaga dimensiune a lui "sum" și nici tărâmurile sacre ale lui " a fi".

Un poet modern, fără a cunoaște pe atunci pe Ortega, își încheia un poem prin "Amo ergo sum". I se părea că l-a pus la respect pe Descartes. Si totuși la amândoi Vintilă Horia, prin Toma Singuran, personajul principal din 'Persecutați pe Boețiu", le face semn să se așeze în banca lor și să se gândească la o altă variantă a ecuației lui "a fi", bunăoară "Dico ergo sum": "Spun, deci sunt" afirma Toma în fața studenților, luni sau poate ani înaintea arestării lui. Omul este un SPUNAND, o ființă care se confundă cu limbajul ei, el trăiește și moare prin verbul său. (...) El continua să SPUNA ceea ce el ERA, în afara oricărei sugestii oficiale care pretindea contrarul" (p.26)

Sublinierea cu italice a lui "distant" ne trimite la o nuanță a graiului la care să medităm. Atât în cazul lui Descartes cu "cogito", cât și în cazul poetului cu "amo" vedem că "a fi" înseamă mai mult decât "a cugeta" și "a iubi", înseamnă a "spune", a scoate din tine și a pune în fapt ce cugeți și cum iubești.

In sensul acesta "a fi" înseamnă "a spune". E legătura între "fiat lux" ca paradigmă a nașterii și "spusul" ei.

"Spusul" în limba română își are etimologia în "exponere" care se ridică în sfera sacrului ca jertfă prin cuvinte. Când Românul zice "îți spun", sau "îți dau cuvântul meu" el se jură "punându-se deoparte" în tot ce însemană pentru el ființa, sau sinonimul ei, cuvântul spre Cuvânt. Prin spus omul dă "semn de viață" ca dialog activ și creativ, se transomenește în altul pentru a se descoperi înomenindu-se. Trans-omenirea omului este incifrată și imprimată, spiritual, în fiecare celulă a eului spre tu încât conceperea unui eu monologic este imposibil de gândit. Chiar pervertirea "spusului" prin "vorbe" nu neagă identificarea omului ca SPUNATOR, pervertirea "juratului" în "înjurătură", ori în blestem și anatemă, subliniind o energie pe care o are "spusul" întrebuințată într'un mod greșit, nenatural și nefiresc. "Spusul, revenind la Ortega, este un strat mai adânc decât vorbitul (...) Limitele nu ar exista dacă omul nu ar fi în mod constitutiv Spunătorul; adică, cel care ARE lucruri de spus.(...) Von Frisch a reușit în mod clar să distingă un repertoriu mic al diferitelor zboruri care produc diferite sunete, cu care prin fiecare albina semnalizează celorlalte o situație particulară. Dar aceste semnalizări nu sunt "spusul" din partea albinei, ele sunt reflexe automate prin care aceste situații diferite sunt emise." (Man and People, P. 243-244)

Pe de altă parte, răspunsul uman ca "respondere" este tot un "exponere", al celuilalt partener de dialog, și nu numai etimologic ci și esențial este legat de ritual și sacru. Latinescul "re-spondere" ne duce cu gândul la ceea ce Grecii înțelegeau prin "sponde". Sponde-ul era libațiunea, ofranda de vin curat sau alte lichide simbolice, care se vărsa pe pământ sau pe trupul mortului. Cuvintele ce se rosteau erau spuse în ritm "spordaic", iar dacă era o poezie folosea "spondeul". Gestul simbolului voia să spună că mortul nu este uitat și viața lui va continua într'un mod nemuritor printre cei vii.

Atât "exponere" cât și "respondere" nu duc la o origine sacră a ființei umane; la modul ei de a fi naturală. Tăind procustian aceste rădăcini dialogul nu mai este posibil și ne apropiem tot mai mult de cataclismul, din cauza contrazicerii în termeni ca specialitate a casei materialist-dialectice, când omul va înceta să mai fie ființă umană.

"Semnul de viață" ca sămânță a "spusului" dia-logic trebue privit ca început și descoperire a noastră ca "ființă vie".

Ceea ce Planck, Heisenberg, Marcel, Jung, Pauli, Toynbee, Lupașcu, Junger, Raymond Abellio, Messianen, Georges Mathieu, Goneth, Wilder Penfield și alții aduc spusului uman în relația noastră cu natura dă dialogului speranțe de regăsire a omului care a căzut din Cavântul-Mire-Logos.

Mesajul lui Vintilă Horia e adresat mileniului trei, sfârșitul celui de al doilea fiind otrăvit de Pozitivism. El se zvârcole prin toată gama întrebărilor cum omul secolului XX rămâne orb noilor descoperiri în domeniul științei veacului în care trăiește și promițând o ideologie bolnavă, compromisă și vetustă să țină în lanțuri milioane de oameni în numele "științei". "Destul de adevărat, același filosof Ortega zice, în mijlocul secolului trecut și începutul acestuia, filosofia, sub pseudonimul Pozitivismului, pretindea să fie "științifică"; dar, hai să nu o luăm prea serios - a fost într'adevăr un atac scurt al modestiei care s'a năpustit peste biata ființă! (id., p.100-101).

Toma Singuran afirmă că omul este un "spus", o ființă care se confundă cu limbajul ei pentrucă omul trăiește și moare prin verbul său. "Spusul" nu e vorbă.

Nuanța precisă prin care Românii diferențiază "vorba" de "cuvânt" e că prima e folosită ca un prim mod de comunicare la nivelul profan, iar al doilea la nivelul sacrului. Tocmai de aceea Logosul e tradus în românește prin Cuvânt, tălmăcire extrem de fină, pentru că în Cuvânt (con-ventum) "convine" firea dumnezeiască cu cea umană într'un singur ipostas, o singură persoană, un singur dia-Logos. In împărăția cuvântului, care duce la cealaltă scrisă cu majuscule, ai libertatea adâncului ființial de a alege prin cuvânt numai ceea îți "con-vine" și alegi ceea ce ți se "cu-vine". Aceasta duce prin exprimarea libertății la forma etică a "cu-viinței și a omului "cuviincios". Cel care face cele care se "cuvin" este considerat "cu-vios", cel cu trup pământesc duce o viață îngerească, intrând într'un "covenant" (mânăstire) cum zic Englezii, care și-au derivat cuvântul din "con-venire" și "covenant" însemnând, în limba lor, atât mânăstire, cât și testament, sau o înțelegere solemnă cu semnături și ștampilă între două sau mai multe persoane.

Pentrucă unii, cei care l-au pus în lanțuri și temniță pe Toma Singuran, sar ca mușcați de șarpe că prin "spus" am ajuns la "cuvios" în "obscurantismul" nostru redau din Teilhard de Chardin ceea ce spunea acest om de știință despre Cuvânt în contextul de mai sus: "Hristos predică puritatea, dragostea și negarea de sine. Dar care este efectul specific al purității dacă nu concentrarea și sublimarea puterilor de soiuri diferite ale sufletului, unificarea omului cu el însuși? Ce efect, repet, produce dragostea dacă nu fuziunea indivizilor multipli într'un singur trup și un singur suflet, unificarea oamenilor între ei înșiși? Si ce, în final, reprezintă renunțarea de sine creștină, dacă nu deconcentrarea fiecărui om în favoarea unei Ființe mult mai perfecte și mai iubite, unificarea tuturor în una? ("Science and Christ", p. 34)

Nuanța "vorbei", la Români, nu posedă intensitatea "cuvântului" care se referă la ontologic. Ea poate fi "vorbă de clacă". Clăcile în copilăria mea se făceau când oamenii aduceau porumbul de pe câmp. In fiecare seară făceam "clacă" la unul sau la altul din sat, curățind știuleții de pănuși. Se făceau tot felul de glume și nimeni nu lua "vorba în serios" pentrucă era "vorbă de clacă" un fel plăcut de "a ne pierde timpul" până spre dimineață. Era un fel de-a v'ați ascunselea cu timpul, dar totuși joc, ori cuvântul nu se joacă cu timpul. Ii stă înainte, luptă cu Dumnezeu până când îi obține binecuvântarea eternității. Fiul lui este Cuvântul, și prin cuvântul omenesc omul luptă să-și "umple ființa", cum spune Ortega, să-și "facă viață", să-și cucerească demnitatea pierdută de fiu și frate al lui Dumnezeu. Negația o putem exprima prin vorbe, afirmația numai prin cuvinte. "Tine-ți vorba!" e peiorativ; "Bine-cuvintează!" este sublimul și natura cuvântului, Dictonul românesc: "Cu vorba, nu se face ciorba" nu e un joc de cuvinte de dragul rimei. Ceea ce vrea să spună Românul e că nu aparența "cuvântului" prin vorbă contează, adică pervertirea lui, ci "spusul" cuvântului. Ca să faci o ciorbă degeaba pui vorbe, intenții, în ea; trebue ceva nutritiv. Feuerbach spune că "omul este ce mânâncă"., Dar "ciorba, nu se face cu vorba". Omul trăiește și din cultura spiritului. El se "cultivă" nu numai pentru kilogramele burții materiale ca ființă biologică, ci material prin cultura spiritului ajunge să mănânce trupul și sângele Cuvântului devenind prin "împărtășanie" exact ceea ce mănâncă, adică "parte" din Dumnezeu-Cuvântul.

Cuvântul prin care înțelegem ființa umană prin "spus" face ca acesta, la rândul lui, să devină un "răspuns". Prin "respondere" ai o "responsabilitate" de tot ce se numește ființă umană și ești "responsabil" de darurile demnității de a fi om.

Toma Singuran găsește scris în manuscrisul bătrânului savant Stefan Diaconu: "Un regim capabil de a lichida cunoașterea și dragostea va face ca omul să dispară" pentrucă prin cuvânt cunoaștem și iubim. Misterul ontologic al Cuvântului este că a fost la început și toate prin el s'au făcut și această taină a creativului prin Cuvânt s'a dat oamenilor. Toma Singuran meditează la cuvintele scrise de înțelept: "E adevărat, omul ne fiind numai comunicare, cum cineva persista să o spună în mijlocul universitarilor din Apus, căci albinele, delfinii și elefanții posedă ei însiși codurile lor și comunică fără dificultăți în cadrul ambianței lor, în vreme ce a cunoaște și a iubi și mai ales a cunoaște și a descrie actul cunoașterii și cel al iubirii sunt caracteristici ale ființei umane. Si cu cât mai mult o circumstanță istorică este mai dificilă și mai antiumană, cu atât mai mult ea provoacă în ființe compensarea prin cunoaștere și prin iubire, ceea ce reprezintă, în sfârșit, un pas înainte, fără aparențele contrare." (p. 141)

Prin ființa lui "spusul" este o vocație a noastră spre cunoaștere și iubire, adică spre bine și frumos. Prin cunoaștere și iubire dăm "formă" lumii spre "formosus", ne "in-formăm", dar în același timp având spirit putem să "re-formăm", sau să "de-formăm". Putem, adică, să fim numai '"de formă" dezlănțuind prin noi demonicul fugind de "a răspunde" prin "responsabilitatea" de a păzi frumosul spre a nu fi pervertit din natura lui "a fi". "Realul este frumsețea, spune Toma. Lumea aceasta este rea și utopică pentrucă este urâtă. Tot ceea ce s'a creat în spațiul acestei utopii în timpul unui veac și jumătate este urât, pentrucă se ridică împotriva frumosului."

După principiul lui Planck și Heisenberg nu putem aplica omului fizica secolului trecut care a generat politica "masselor", ci pe cea a atomului. In greacă "atomos" înseamnă ceva care nu se mai poate împărți, sau divide, iar în latină avem pe "individuus" din care în românește "in-divid", adică persoană umană. Omului nu-i pot fi aplicate legile "massei" și nici ale macrocosmosului pentrucă el este "in-divid". Mișcarea de revoluție a planetelor a fost aplicată prin "revoluție" societății umane, ori cum observă Toma: "Revoluția lor împlinea sensul intim al însuși conceptului: REVOLVERE, a reveni la un punct de plecare situat foarte departe în timpul trecut, a regresa, ceea înseamnă în fond cuvântul revoluție. In vreme ce ei gândeau să meargă înainte. Si eu râdeam, căci înțelegeam. Râdeam, căci existam în conștiință, în vreme ce ei mureau în inconștiența absolută. Si totuși ei nu știau nimic să opună râsului meu." (p.135)

Râsul este un semn al inteligenței, libertății ființei umane spre interiorul și exteriorul ei și hotarul între umanitate și bestialitate, între om și animal. "Ei nu râdeau niciodată, deci apropierea lor mă făcea să râd. Si, în același timp, râdeam pentru a face să se cutremure edificiul pe temeliile lui. Nimeni nu îndrăznea să râdă pe teritoriul sistemului, nimeni nu râdea în timpul ședințelor Comitetului Central, nici în timpul defilărilor de 23 August, ziua căderii în capcana socialistă, nimeni în vreuna din instituțiile care rezultaseră din aceasta. Totul era posomorît și serios: ideologia, bătrână de mai bine de-un veac, edificiile, uniformele, mutrele de aceste feluri ieșite din neantul social (...), ceea ce ieșea din mâinile lor sau din gândirea lor era urât și lugubru.

"Lupta de clasă" împotriva "individului" care are legile lui și ale lumii lui de "atom" nu poate da naștere decât urâtului aplicând niște legi cumpărate din talciocul secolului XIX și menținute prin închisori, teroare și frică în civilizația secolului XX! Pierderea "spusului" și a "răspunsului" este catastrofa ideologică care fiind tot cultură, dar fără "cultum", este o cultură bacteriologică. Fiind ca orice bacterie materialistă, ea este distrugătoare materiei cu care ne hrănim din Potir și din grâul ce ne dă "cultura" creștină cea de toate zilele de a rămâne "în forma" Cuvântului ca prototip al ființei umane.

P.S. Cartea se poate comanda în America și Canada dela adresa: Dumitru Ichim, 71 Vanier Dr., Apt. 201, Kitchener, Ontario N2C 1J4

GRECII ȘI LIMBA ROMÂNĂ

—Marcel NICOLAU—

Intâmplarea s'a petrecut prin anii 60 în prăvălia mea din München -"Ada Kaleh"- cu specialități alimentare în mare parte comune cu cele din Grecia, Turcia, etc. Prin poziția sa, lângă universitate, prăvălia era frecventată de mulți studenți și studente, dintre care numeroși străini. Una din obișnuitele cliente, o Grecoaică, studentă la litere, apare într'o zi însoțită de o doamnă în vârstă cu care vorbea grecește. Văzând asortimentul de articole și dându-și seama că nu sunt Neamț, doamna a întrebat-o pe studentă ce nație de om sunt. La răspunsul acestuia că sunt Român. doamna mi s'a adresat, cu o vădită plăcere, pe armânește și eu i-am vorbit pe limba mea. Intelegerea a fost perfectă.

După ce și-au făcut cumpărăturile, căutând să las impresia că idee n'am de frații noștri din Macedonia, am întrebat-o pe studentă dacă doamna este Româncă ce trăiește în Grecia. Răspunsul a fost categoric: "Nu! E Grecoaică."

Minunându-mă eu tare de cum a fost posibil să ne înțelegem pe românește, studenta mi-a explicat (ignorantul de mine!) că în țara lor este o întreagă regiune unde Grecii vorbesc și românește.

In seara aceea m'am culcat mulțumit că mi-am îmbogățit cunoștințele generale și mândru că limba noastră este învățată și de Greci!!! Dar n'am dormit. Cum era să dorm când știam prea bine că acei Greci la care se referea studenta nu sunt decât frații mei care trăiesc într'o țară unde, deși zisă democrată, regimul este, totuși, pentru unii mumă și pentru alții ciumă.

Am ținut să consemnez această întâmplare, în speranța că astfel voi putea contribui și eu cu ceva la formarea bagajului de învățăminte pe care fiecare din noi suntem datori să le adunăm în folosul neamului căruia aparținem.

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale din exil și din țară

G.I.RĂDULESCU

PSALMUL CERCULUI
POEME

EDITURA ARIES
EVANSTON, ILLINOIS
1987

La puțini poeți găsești această sprinteneală, care caracterizează liricul lui Gheorghe I. Rădulescu, de a sări dela un pisc metaforic la altul, într'o perpetuă neliniște, prin schimbare de ritmuri și de peisaje, într'un mod cinematografic, în căutarea unghiului de lumină de unde s'ar putea privi mai bine la izvoarele sacre ale fiindului, ființialului și Cuvântului ființător.

Dimineața cuvântului către care se deschide poetul prin toate pridvoarele stihice și stihiale este cea a tainei, ca o dimineață de vară în care meteorologul rămâne păcălit de ea și de soare și "vremea" prezisă îi scapă. Gheorghe I. Rădulescu nu prezice "vremea", ci în zbenguiala ei de vară, alegoric vorbind, o trăiește, o face timp uman, timp "individual", microcosmic, care într'un mod heisenbergian nu poate fi determinat, previzibil, fiind un timp "atomic" al persoanei umane, singura care poate să-și vadă timpul și să-și pre-vadă eternul tocmai prin "vedere", noțiune luată dela Greci care ne-a dat cuvântul "idee" (a vedea dincolo).

Dimineața omului începe dela Logos. In el și spre el se naște omul ca "văzând lumina zilei". Logosul-Cuvânt nu este gnosă de dragul cunoașterii, nici chiar în sensul înalt spre care tindeau misterele cu grupuri restrânse de inițiați, ci Lumina-Cuvânt pe care haosul, sau în termenul ioanin "întunericul", nu a putut să o cuprindă. Nae Ionescu în "Metafizica" lui denumește obiectul ca un ceva care îți stă împotrivă, ceva care opune o rezistență. Acest "întuneric" se arăta lumii (latinește "lumen") ca o împotrivire, asemănător unui zid, ca o rezistență împotriva luminii (lumen) pe care să o cuprindă. Ori logic, zidul care "rezistă" nu poate să se miște și să "cuprindă". Lumina venea spre acest zid al haosului și al meonticului desculță ca un copil. Era Cvuântul-Lumină care în-subiectiviza trans-subiectivizând orice obiectivizare a neantului: "Noaptea ascunde un zid, / prin zid trecea un copil. / Copilul era de lumină, / Lumina venea de departe. / Depărtarea purta o cruce, / crucea mirosea a suflet. / Sufletul picura vin, / vinul venea în minte. / Mintea lovea în pământ, / pământul semăna moarte. / Moartea rămânea nimic, / nimicul aluneca în noapte. / Noaptea ridica un zid, / prin zid trecea un copil". ("Prin întuneric").

Cartea de poezii "Psalmul cercului" de Gheorghe I. Rădulescu în cele 473 de pagini cuprinde de fapt două volume scrise între 1961-1973 (în țară) și 1984-1987 (în America). Marea majoritate din poeziile primului volum au fost publicate în revista "Limite" sub pseudonim și astfel au putut fi recuperate. Perioada de creație 1973-1983 ar fi format un al treilea volum de poezii. După ce a fugit din țară în 1984 manuscrisul, împreună cu alte bunuri, a fost confiscat de securitate pierzându-se astfel munca unui creator de zece ani a poetului. Volumul II este dedicat Ceciliei, sora poetului, care după 10 luni dela plecarea lui, hărțuită și amărîtă de securitate, va trece la cele veșnice în vârstă de 59 de ani. Deși doctor în filosofie și franceză, Cecilia era de o modestie rară și o bunătate proverbială. Pierderea ei va avea o mare influență asupra liricului rădulescian, volumul purtând titlul semnificativ de "Spre cruce".

Apărută în editura "Aries", imprimată de "Adams Press Chicago", cartea "Psalmul Cercului" a văzut lumina tiparului prin sprijinul Zoilei Valdivieso, Stellei Rădulescu (soția), Lidiei Nicolau și a fiicei lui Domnica Rădulescu, care a tradus 34 de poezii în limba engleză. Coperta este executată de Semproniu Marius Iclozan.

In general, poezia lui Rădulescu stă sub semnul pesimismului eclesiastului, dar într'un mod diferit. E ceva din melancolia fluierului dacic, cum ar spune un personaj din cărțile lui Vintilă Horia, o suferință ca "dorință de înălțare spre infinitul veșniciei". Poate poezia care l-ar caracteriza ca "tristețe" pe Gheorghe I. Rădulescu e "Drumul păsărilor": "- Fără păcat sunt păsările, / pentrucă numai ele se pot ridica de pe pământ / spre înălțimile cerului. / -Cum sunt fără de păcat?... / A întrebat un om. - Dar păsările răpitoare / care sfâșie tot în zborul lor, / pot fi fără păcat?... / - Fără păcat, i s'a răspuns / omului. / Pentrucă ele limpezesc / căile văzduhului de tot / ce-i nefolositor și întunecat. / Chiar și corbii sunt chemați / să curețe pământul / de putreziciuni, iar vulturii / sunt păzitorii înălțimilor, / Privește-le în ochi și-ai / să le vezi tristețea / singurătății / și dorința de înălțare / spre infinitul veșniciei." (p.310)

E adevărat că un "vanitas vanitatis" plutește ca ton amar și greu ca umbra de nuc peste multe poezii din ciclurile "Psalmul cercului", "Noi nu murim", "Secunde pe apă", "Cină în cer" și în "Fără tihnă", dar aceasta nu face din Rădulescu un bacovian. E o tristețe diferită. Mai degrabă un alean, sau acea suferință a singurătății în sensul descris de Thomas Merton, Unamuno și Tillich. Poate poezia de mai sus, pe care am citat-o, spune mai bine ceea ce încerc să rostesc.

Si dacă am spus în general, trebue să ne referim și în mod special la liricul lui Gheorghe I. Rădulescu care îl caracterizează cel mai mult. E vorba de acele meditații filosofice asupra ființialului românesc care se cuminecă din potirul soarelui. Sunt poezii de antologie redând specificul nostru românesc, adică cine suntem noi ca Români, în ființa noastră istorică, în abisul sufletului nostru care se înalță până la inima lui Dumnezeu? Să ne oprim, grea decizie din atâtea poezii, la "Voroneț": "La voroneț, Dumnezeu / slujește / și Stefan Vodă se roagă, / Oamenii umblă în cer / prin ierburi albastre. / Raiul și iadul / sunt pline de musafiri / și culorile cântă. / In arborele lui Ieseu totul e treaz și aproape. / Clopotul adună spiritele / și pădurea face mătănii. / La Voroneț e sobor / de sfinți și Hristos / miruiește Moldova."

Ce simplu e versul și câtă adâncime în el! Rima ar deranja ca un clopoțel "râzând" esenian, ca zurgălăii la sănii, în momentul suprem al Potirului. Cei care au fost prin Moldova să-și amintească hramul Mânăstirii Neamțului la Inălțarea Domnului. Ritmul poeziei este ritmul pios al sutelor și sutelor de credincioși veniți din toate părțile Moldovei să se înduhovnicească din "înălțarea" dela Mânăstirea Neamțu. Mă văd seminarist și privesc dealul Vovideniei, spre drumul ce vine din Humulești, spre drumul cu plopi ce duce spre Mânăstire. Pretutindeni oameni îmbrăcați de sărbătoare, mai ales bucovinenii în costume naționale. Citesc cucernic ritmul lui Rădulescu și mă simt nu în atunci, ci în ritmul ființial al neamului românesc din toate veacurile ce au fost sau vor urma.

Că "Dumnezeu slujește la Voroneț", adică El este săvârșitorul tainelor (sacramentelor) în fiecare biserică, este o nuanță a creștinismului românesc ce ne deosebește de Apuseni, nuanță sezisată de Rădulescu. Nu preotul săvârșește botezul, nunta, euharistia, etc. ci Dumnezeu, de aceea în formulele sacramentale nu se zice că "eu te botez...", ci "se botează...", sau "se cunună", sau "se împărtășeste", etc., preotul fiind numai un interpret, un administrator al tainelor divine.

O altă nuanță a creștinismului românesc spre deosebire de al altor nații, catolice, protestante și chiar ortodoxe este prinsă de poet prin faptul că voievodul nu numai că se "află" la, sau "ascultă" slujba, ci "se roagă". Nu vă grăbiți cu răspunsul. Mă refer la celebrul tablou votiv în care Stefan cel Mare ridică evanghelia ca un "ale Tale dintru ale Tale Tie aducem". In acest sens Voronețul este o "evanghelie" a spiritului românesc care se află acasă în natură. Pictura exterioară aduce întregul cosmos în unitatea Logosului. Parusia "noului Ierusalim" redă la Voroneț împăcarea omului cu natura, recapitularea ei, ca sens spre om în concepția lui Teilhard de Chardin de Christosferă. "Lumescul" este transfigurat. In fața lui "Dumnezeu-drăguțul", cum îi spun Românii, expresie intraductibilă sau eretică în alte limbi care văd în Dumnezeu dreptatea de tribunal, întruparea lui Hristos ca satisfacere medievală a unei ofense aduse de om, iar nu iubirea de părinte, de tată, Românul pune păcătoșenia lumească a cobzei în brațele Regelui Poet. Să căutăm scăparea și o ieșire din acest ultragios "blasfemic" al simțului religios prin ignoranța "psaltirionului"? Nici vorbă. E ceva mult mai adânc. Este trăirea. Cunoașterea prin inimă și nu prin rațiune. Cunoașterea prin dragoste. Cunoaștere părintească.

La Români Dumnezeu este unul de al casei. Părintele. Iisus Hristos cu Sf. Petru umblă pe "jos" prin satele românești căutând găzduire. Ei nu vin de "sus". Infinitul și eternul e printre noi prin cunoașterea dragostei.

In poeziile lui Gheorghe I. Rădulescu această complimentaritate a lui "sus" și "jos" prin care Blaga sezisează un spațiu mioric, specific neamului nostru, refuză orizontalitatea liniară a "dreptății", principiu care pentru religiile din vechime era scopul suprem. Logosul-Cuvânt s'a făcut om pentru a da omului nu perfecțiunea negațiilor decalogice și a legilor din pentateuch care-l putea ridica pe om prin "dreptate" până la vârful muntelui Sinai, sau până la cerul cu stele al profeților. El revelează omului al doilea munte-Muntele Fericirilor, al afirmației creative care prin "sfințenia" ce implică dreptatea, să se înalțe până în Dumnezeu, care prin Hristos este și "sus" și "jos" fiind Tată și frate al nostru, în același timp.

Nu există două adevăruri, ci doar unul singur. Oamenii l-au căutat pe Dumnezeu în străinătatea unui "sus " și au uitat că omul de "jos" e "chipul și asemănarea" Lui. Căutau adevărul privind "în sus" și mergând "drept" călcau în picioare omenescul. Dar "susul" presupune o interiorizare și orientare spre marea taină a "eu-lui", altfel devine o osificare legislativă a unui "deasupra". Structura "eului" este iubirea, pentrucă legile lui le-a scris pe tablele lumii necuvântătoare. Pentru om și-a scris legile lui de iubire în Cuvântul-Intrupat.

In poezia "Căutare" Rădulescu într'un stil amintindu-ne de "Profetul" lui Kahlil Gibran, dar și de moșitul lui Socrate, zice: "De mii de ani, oamenii / caută și umblă / după adevăr. / Intr'o zi, un om / s'a ridicat din mulțime / spunând: / -Nu vă mai osteniți / să căutați ceea ce / nu veți putea afla / niciodată. / -Cum? S'au răstit atunci / unii din mulțimea adunată. / -Noi trebue să-l aflăm / Dacă vreți într'adevăr / să-l aflați, apoi / căutați-l numai în voi, / nu la vecinii voștri / și veți fi fericiți." (p.312)

Căutarea aceasta ca un "gnothi seavton", cum o numea celebrul fiu al pietrarului și al moașei, este ducerea crucii, durerea de a ne naște din viețuitoare în oameni, moartea fiind o singurătate, căreia dacă nu i se dă un sens pe care să-l odrăzlești cu viața ta devine o singurătate singurătăților fără de sfârșit, bobul care refuză moartea și crucea putrezirii spre încolțirea unui vieți noi, sau cum spune poetul: "Să ne căutăm mereu / și când ne vom găsi, / să nu zăbovim / pe drum fără adăpostul / crucii, / ca să nu pierim / în singurătatea / singurătăților, fără de sfârșit".

Drama poetului din toate timpurile și din toate locurile e sesizată de Rădulescu la răscrucea creativului uman și apariția celui ce "vinde" și trădează Cuvântul. Ce superb și cât e de adevărată această rugăciune: "De ce-l lași, Doamne, pe vecin / să-mi taie / din suflet?... / El nu are ce face / cu sufletul meu, / pe-al lui și l-a vândut / pentru niște arginți. / Iar arginții nu-i aduc decât / funia spânzurătorii. Sau poate așa vrei Tu, Doamne, / să-l faci să vadă drumul / pe care nu-l vede din pricina / întunericului?..." (pg. 316)

Taina de a rămâne copil până la ghioceii părului, este prima literă cu care începe Omul. De aceea: "Copiii se țin după Christos, ca iarba de pământ. / Si cântă un cântec / despre lumină și întuneric, / despre ape și deșerturi". Si ce admirabil final de poezie: "Christos le aruncă / un pumn de credință / un pumn de fericire / și-un pumn de tristețe. / Si toți dispar pe câmpuri, / adunând alți copii". (pag. 282).

Unul din cele mai impresionante poeme liturgice este: "Cămara Ta Mântuitorule o văd împodobită și îmbrăcăminte nu am ca să intru. Luminează-mi haina sufletului meu, dătătorule de viață...". In câteva cuvinte e prins esențialul și sensul lui A FI - FIIND. E ceea ce Rădulescu exprimă prin setea de lumină: "Lasă-mă, Doamne, / să intru în cămara Ta, / tare sunt ostenit. / Dă-mi să beau / din paharul Tău, / să împărțim apa / pe jumătate. / Eu sunt, Doamne, / o frunză din pomii Tăi / și am nevoie de sevă / să-mi ridic fruntea / spre Tine." (pg. 283)

Poezia lui Gheorghe I. Rădulescu - creangă de tei rusalin! Răcoritoarele stihuri de umbră-luminoasă învecinează carpaticul existenței noastre, transfigurându-l, taboricul.

Dumitru ICHIM

CE SE ÎNTÂMPLĂ LA ARA?

După ultimele congrese care se bucuraseră de un succes real, și la care își dăduseră adeziunea sau directa colaborare Români de autentică valoare culturală și științifică, și de nesimulat patriotism, exilul românesc spera ca Academia Româno-Americană să preia, cu demnitate, rolul pe care îl avusese înainte Societatea Academică Română dela Roma. Iată, însă, că ceva foarte neclar se petrece acum în forul conducător al acestei organizații. Un neclar și dubios, care pune la îndoială intențiile conducerii și însuși scopul academiei.

După congresul de anul trecut dela Paris, la care a participat un număr extraordinar de mare de conferențiari și de public, congresul din anul acesta, care a avut loc în luna Mai în orașul Portland, Oregon, în U.S.A., a avut proporții de liliputan: 24 de membri votanți (din circa 136) și cam tot atâția participanți nemembri.

Se pare că nici puținii Români din regiune nu au vrut să participe, opriți de rumoarea - în circulație - că organizatorul local al congresului ar fi fost secretar de partid la Suceava. Mergând însă mai departe, pe lângă acest lucru se mai pun întrebări cauzate de o provocatoare comportare a celor din biroul executiv, care reflectă: negarea dreptului la cuvânt, apostrofări, insulte, manevre înjositoare, alegeri pe sprânceană. Dar pentru a ieși din echivocul generalităților să redăm situații precise:

1). Vice președintele, care e și unul dintre fondatorii academiei, prof. Nicolae Timiraș, a refuzat să se ducă la congres, deși nu locuiește departe. Motivul: lipsa de încredere în actuala conducere dela ARA, și comportamentul mai mult decât autocratic al unor membri din comitetul executiv.

Cum a fost privită lipsa dânsului dela congres? In modul următor: la anumiți membri prezenți și suspectați de sentimente "de dreapta" li s'a dat să citească anumite scrisori, ale vice președintelui, în care sentimentele "de dreapta" erau aspru criticate. In schimb, celor prezenți și lăudați pentru sentimentele lor "bune", li s'a susurat că vice președintele, prof. Timiraș, ar fi trecut de partea celor cu sentimente de "dreapta".

Desigur, fiecare are dreptul să-și exprime opiniile, în scris, sau oral, iar opiniile d-lui Timiraș nu erau nici necunoscute, nici subversive. Intrebarea care trebue însă pusă e următoarea: de ce conducerea ARA a ținut mult timp secrete aceste scrisori, și de ce le-a adus și divulgat la congresul dela Oregon, tocmai când, d-l Timiraș, vice președinte activ și fondator al ARA, a refuzat să mai colaboreze cu actuala conducere?

După câte confirmă câțiva dintre cei care au citit scrisorile, acestea aveau adresant precis, nu erau de natură oficială. Unde e legea cavalerismului și a confidențialității? Sistemul de denigrare aplicat d-lui Timiraș nu a fost diferit de cel ce se întrebuințează zilnic la București: "te am la mână, șefule, și dacă nu te supui, sau vrei să scoți o vorbă, îți rup gâtul, fără nici o considerație".

2). Având în vedere că nu toți membrii pot participa la adunarea generală pentru a exprima propuneri și a vota în deplină cunoștință a dezbaterilor și având mai ales în vedere că statutele academiei ignoră principiul just de pluralism în numirea candidaților pentru diferitele funcții în comitetul executiv (inclusiv alegerea de președinte), Dr. Stefan Issărescu a întocmit o moțiune, cu intenția de a o supune adunării generale ce urma să se întrunească, cu ocazia congresului, la 6 Mai, 1988. Respectând principiul de curtoazie, Dr. Issărescu, pe 26 Aprilie, a.c., a trimis moțiunea, însoțită de următoarea scrisoare: "Stimată Doamnă Președintă, Vă rog să binevoiți a lua cunoștință de moțiunea alăturată pe care propun s'o prezint Adunării Generale a Academiei Româno-Americană, care va avea loc în luna Mai, anul acesta, la Portland Oregon. Cu deosebit respect, S.I."

In ziua adunării generale dr. Issărescu a cerut cuvântul pentru a introduce moțiunea, dar nu i s'a permis, declarându-se că, în urma unei decizii a comitetului executiv, nu se poate da curs citirii moțiunii și că dânsul nu poate continua chestiunea. Din textul moțiunii, se poate vedea, dincolo de orice dubiu, că dr. Issărescu a vrut să ridice o problemă de legalitate și să prezinte o moțiune de remediere a sistemului nedemocratic de alegere a membrilor din comitetul de conducere al academiei.

3) La congres, contrariu oricăror reguli, a fost numită, pe loc, o comisie de denominare a candidaților la funcțiunile pentru viitorul comitet executiv, căreia i s'a înmânat lista celor deja propuși (eliminându-l pe profesorul Mircea Fotino care cu doi ani în urmă organizase reușitul congres dela Boulder, Colorado, pe prof. și vice președinte activ Nicolae Timiraș și pe alții). Listă unică, deci. Votarea s'a făcut prin ridicarea mâinilor, și lista a fost aleasă cu unanimitate de voturi, pentrucă au fost numărate și mâinile care se ridicaseră pentru a cere cuvântul și a obiecta contra sistemului întrebuințat.

4) La așa zisele "mese rotunde" s'a sugerat să nu se mai manifesteze împotriva guvernului dela București, deoarece acesta este guvern legal care are legături diplomatice cu toate țările.

Aceste amănunte reprezintă numai o scurtă expunere a penibilei atmosfere care a avut loc la congresul ARA, ținut în luna Mai 1988 în orașul Portland, statul Oregon, Statele Unite.

Publicăm informațiile de mai sus nu cu intenția de a ne amesteca în treburile dela ARA, ci din simpla dorință de a informa pe Românii din exil de pericolul diversionismului care poate submina chiar organizațiile ce se pretind apolitice și numai "intelectuale". Socotim un bine ca Românii, membri sau nemembri ai acestei organizații, să ia cunoștință de unele fapte care se petrec acolo unde n'ar trebui să se petreacă. Am socotit întotdeauna, în datoria noastră sacră față de țara în care am văzut lumina soarelui și a lui Dumnezeu, ca vorba să fie una cu fapta.

Cronicar

BAZORELIEF

Născuți din același ritm
Ne'nchipuim că suntem
Umbre'n Egiptul nisipos
Departe de Nil
Cu ochiul setos
Privind măreția
Noi ținem în palme
Timpul și spațiul
Si doar când mâinile
Arse de-atâta iubire
Le-adormim plânse,
Lotusul nu mai naște soare
Pe ape necunoscute plutind
Cu frunzele pale.

Anca POPESCU

MOȚIUNE

In capitolul III al Statutelor Academiei Româno-Americană de Arte și Stiințe, art. 10 și 11 referindu-se la funcțiunile Adunării Generale convocată în sesiune ordinară, prevăd alegerea Comitetului Executiv, durata mandatului și funcțiunile membrilor componenți.

In nici un paragraf din conținutul statutelor nu este indicată procedura de desemnare a candidaților, de informarea membrilor în termen util de numele candidaților propuși și de modalitatea în care să se desfășoare alegerile.

Prin contrast, art.5 și 6 descriu în mod detailat criteriile stricte și procedura de alegere a membrilor în cadrul Academiei.

Pentru lămurire citez pasaje din subparagraful b., art. 5:

....președintele va trimite în scris tuturor membrilor plini ai Academiei toate datele necesare pentru a permite membrilor să fie informați asupra activităților academice ale candidatului...

Admiterea ca membru se obține prin două treimi din voturile primite prin corespondență dela membrii plini, cu condiția ca numărul buletinelor de vot primite să reprezinte majoritatea numărului total al membrilor plini ai Academiei.

1. -Având în vedere că în forma lor curentă statutele omit criteriile de numire a candidaților, de informare în termen precis de numele candidaților și de procedura de desfășurare a alegerilor;

2.-Având în vedere că, în forma lor prezentă, procurile primite dela membrii absenți nu conțin numele candidaților și voturile pot reprezenta numai expresia unui număr restrâns de procuratori în ale căror mâini sunt concentrate procurile.

3. -Având în vedere că Academia Româno-Americană este o asociație cu scop nelucrativ și este deci supusă dispozițiunilor legale, administrative și uzanțelor democratice practicate de asociații similare în statul de domiciliu;

4. -Având în vedere că alegerile efectuate în condiții neregulate pot conduce la contestații legale asupra validității lor;

Se propune Adunării Generale spre considerare următoarea

REZOLUȚIE

a.- Prorogarea alegerilor pentru Comitetul Executiv până la data adunării generale ce va avea loc cu ocazia Congresului viitor din anul 1989;

b.- Prelungirea mandatului Comitetului Executiv care este în funcțiune în prezent, până la data când se va ține Congresul viitor în 1989;

c.- Amendarea Statutelor prin convocarea unei adunări generale extraordinare sau, dacă nu este practicabil, prin procuri considerând următoarele modalități democratice:

1a. - alegerea în Adunarea Generală, precedentă termenului de alegere a Comitetului Executiv, a unui Comitet de Numiri compus din 5 membri plini, cu excluderea membrilor Comitetului Executiv;

2a. - lista candidaților propuși, indicând funcțiunile respective pentru fiecare propus, va fi trimisă membrilor votanți cu cel puțin 30 zile înainte de întrunirea Adunării Generale; alte numiri pot fi propuse în scris de trei membri plini și trimise Secretarului General cu nu mai puțin de 20 zile înainte de data când se întrunește Adunarea Generalaă;

3a. - numele propuse de Comitetul de Propuneri va fi tipărit atât pe buletinul de vot cât și pe formularul Proxy intr'un mod care să permită a fi distinse de cele oferite de alți propunători;

4a. - votul se exprimă prin balot secret indicând printr'o cruce în dreptul numelui candidatului preferat atât pe buletinul de vot cât și pe formularul Proxy. Un Proxy în care nu au fost exprimate voturi este declarat invalid. Plicurile conținând formularul Proxy vor fi deschise de biroul alegerilor în momentul despuierii scrutinului;

5a. - biroul alegerilor va fi compus din 3 sau 5 membri plini desemnați de Adunarea Generală. Membrii Comitetului Executiv nu pot face parte din acest birou. Examinarea și numărătoarea baloturilor vor fi efectuate de către trei persoane desemnate de președintele biroului. Candidații obținând cel mai mare număr de voturi vor fi declarați aleși;

6a. - Eligibilitatea candidaților: fiecare membru numit trebue să fie eligibil potrivit criteriilor stabilite în statute și să fi consimțit de a fi propus pentru a face parte din Comitetul Executiv.

In concluzie, supun această Moțiune conținând obiecțiuni și propuneri pentru a **fi considerate și dezbătute în Adunarea** Generală întrunită la data de 6 Mai, 1988.

Cu deosebit respect,

Dr. med. Stefan Issarescu

EVANGHELIA EXILULUI (AUGUST 1988)

A IERTA DIN TOATĂ INIMA

— Sergiu GROSSU—

Două legi își dispută suveranitatea, dreptul de stăpânire asupra sufletului omenesc - două legi diametral opuse, potrivnice, în permanent conflict: pe de o parte este LEGEA LUMII, legea urii și-a răzbunării, legea talionului ("ochi pentru ochi și dinte pentru dinte"), o lege crudă, tiranică, neiertătoare; iar pe de altă parte, este LEGEA LUI HRISTOS, acea lege despre care vorbește Ap. Pavel creștinilor din Galata: "Purtați-vă sarcinile unii altora și veți împlini astfel legea lui Hristos" (Galateni, 6.2). Este legea Duhului și a slobozeniei, legea sacrificiului, legea iubirii și a iertării desăvârșite. O lege nouă, menită să schimbe fața umanității, fiindcă ne îndeamnă așa: "Ați auzit că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău, și să urăști pe vrăjmașul tău. Dar Eu vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blastămă, faceți bine celor ce vă urăsc, și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc" (Matei, 5. 43-44).

Dragostea este factorul primordial care dă coloratură întregii noastre vieți. Este drept că noi trebue "să umblăm prin credință". Dar credința singură nu este suficientă. Credința lucrează "prin dragoste", subliniază Apostolul Neamurilor, și trebue să meargă mână în mână cu ea. De altfel, în întâia epistolă a lui Ioan citim (cap. 3, vers. 23): "Si porunca Lui este SA CREDEM în Numele Fiului Său Isus Hristos, și SA NE IUBIM unii pe alții, cum ne-a poruncit El." Accentuez asupra iubirii, pentrucă Evanghelia ne îndemană, cu insistență, la compasiune, la milă, la iertare - o iertare "din toată inima", recomandată de Mântuitorul în Pilda robului nemilostiv (Matei, 18X.33-35).

A ierta înseamnă a iubi. Nu poate fi concepută iubirea fără iertare. Noi avem datoria să iertăm, mai ales în condițiile excepționale ale refugiului, ale îndepărtării de brazda natală, când ne pândesc pâclele luptei pentru existență și ne roade cangrena eșecurilor de tot felul. Creștinul care nu iartă, nu iubește pe Dumnezeu. Căci lipsa de iertare duce inevitabil la ură. Si oricine afirmă că iubește pe Dumnezeu, dar urăște pe fratele său, "este un mincinos" (1 Ioan, 4.20).

In definitiv, ce este dragostea și CUM lucrează în noi? Ap. Pavel îi dă această definiție, inegalabilă în frumusețea ei: "Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate... nu se mânie, nu se gândește la rău..., acoperă totul..., suferă totul" (1 Cor., 13. 4-7). Deci dragostea întrunește toate elementele componente ale iertării. Deoarece a ierta presupune același lucru: a fi îndelung răbdător, a fi plin de bunătate, a nu te mânia, a nu te gândi la rău, a suferi totul, a acoperi totul. La baza iertării stă îndelunga răbdare, eroismul stăpânirii de sine. Iertând, noi ne adeverim puternici, câștigăm o bătălie. In actul iertării rezidă toată tăria vieții creștine, și posibilitatea realizării unui front de solidaritate românească în lumea liberă.

Așa cum scriam, acum trei ani, în cadrul aceleeași rubrici din "Cuvântul Românesc", iertarea ar trebui să se manifeste, în ce ne privește pe noi, Românii pribegi, prin împăcarea tuturor forțelor politice dispersate de-a lungul și de-a latul pământului; prin renunțarea la insultele și bârfelile care, dela o vreme încoace, stârnesc zavistii, neînțelegeri și dezbinări între indivizi și grupări românești inconștiente de păcatul ostilităților în care se complac; prin înfrățirea elitelor intelectuale, culturale, literare, științifice, pentru a se ajunge la un climat de armonie salutară a exilului.

Din nefericire, omul firesc, în care colcăie răutatea, în care tălăzuiesc împotrivirile cărnii, în care domină întunericul urii și vâlvătaia răzbunării permanente, este incapabil să ierte, întocmai unui flăcău dintr'un cătun moldovenesc, care iubea cu patimă aprinsă o fată. Cum însă tânăra țărancă nu i-a luat în serios declarațiile de dragoste și s'a căsătorit, într'o bună zi, cu cel mai bun prieten al lui, se hotărî să se răzbune crunt. "Lasă, că-i fac eu de petrecanie. Nici mort n'am să-l iert..."

Ani mulți se scurseră pe scocul vremii și omul nostru, încărunțit acum, nu voia să renunțe, nici în ruptul capului, la gândurile lui dușmănoase, la jurământul făcut într'o clipă de înoptare a minții. Pe zi ce trecea, în loc să scadă, sporea în el tumultul, ura, îndemnul la crimă.

Dumnezeu a voit, însă, ca fostul său prieten să moară pe neașteptate și să fie îngropat în cimitirul de lângă biserica satului. Credeți că a renunțat la răzbunare, că l-a iertat măcar de astădată, despărțiți fiind prin moarte? De unde! Abia se sfârșise înmormântarea și, pe la miezul nopții, mânat de forța răului și a păcatului, ca să nu rămână cu jurământul neîmplinit, el intră în cimitir, dezgropă mortul și, clocotind de mânie satanică, îi implântă cuțitul în coșul pieptului rămas fără viață. "Na, s'o ții minte!" A doua zi, paracliserul găsi cadavrul, proaspăt înhumat, rezemat de zidul bisericii, având înfiptă adânc unealta ucigașe a răzbunării, ca un simbol al neputinței oamenilor de a ierta pe semenii lor.

Rezultatul dezbrăcării noastre de omul cel vechi, irascibil, vindicativ, și al îmbrăcării cu omul cel nou, având o inimă plină de îndurare, devenind buni și îndelung răbdători, este, fără îndoială, INGADUINTA o virtute pe care, în general, Românii din afara hotarelor țării o neglijează, ne practicând-o, cu toate că ea reprezintă cheia de boltă a cimentării relațiilor lor cotidiene, în vederea constituirii unei diaspore cu adevărat animată de idealurile spiritualității creștine. "Ingăduiți-vă unii pe alții - ne sfătuiește înțelepciunea paulinică - și dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertați-vă unul pe altul" (Coloseni, 3. 13).

Ingăduința este manifestarea exterioară a iertării, este haina sa de lucru, care face ca atunci când intervin ocaziile de tulburare și de dezacord, unicul remediu al abaterii dela comandamentele Evangheliei să fie iertarea reciprocă, exprimată prin ACTUL IERTARII. Partea interioară a îngăduinței este iertarea, după cum partea exterioară a iertării este îngăduința. Nu poate exista iertare fără îngăduință, așa cum nu poate exista iubire fără iertare, fără această indispensabilă forță lăuntrică, hrănită de căldura sentimentelor altruiste, care anihilează toate excitațiile neplăcute ale mediului ambiant, împiedicând astfel înscăunarea răcelii în noi și între noi. Care, datorită îngăduinței, ține cont de diferențierile calitative ale sufletului omenesc: "Fraților, chiar dacă un om ar cădea deodată în vreo greșeală, voi, care sunteți duhovnicești, să-l ridicați cu duhul blândeței..." (Galateni, 6.1)

Observați cum acționează iertarea în oamenii tari în credință? Ei se arată îngăduitori cu aproapele căzut "în vreo greșeală" oarecare, iar îngăduința reiese din faptul că-l ridică, din morală, "cu duhul blândeței". Ceea ce înseamnă că iertarea a intervenit înainte ca această "greșeală" să se fi cuibărit, cu ostilitate, în interioritatea celui vexat.

Dacă în inima noastră nu stăpânește Isus Domnul, noi nu putem ierta. Trebue ca Duhul Sfânt să ne transforme inima de piatră într'o inimă caldă, simțitoare, miloasă, capabilă să vibreze, într'o inimă nouă, ca să devenim "oameni din casa lui Dumnezeu", ființe renăscute, martori ai Iubirii și ispravnici ai Iertării. Ca să ne fie îngăduit să rostim, împreună cu aleasa din Cântarea Cântărilor: "Prea iubitul meu este al meu și eu sunt a Lui... El m'a dus în casa de ospăț, și dragostea era steagul fluturat peste mine..."

FOND DE AJUTORARE PENTRU ROMÂNII NEVOIAȘI REFUGIAȚI ÎN STRĂINĂTATE

-Gânduri în atenția D-rului Vinereanu și a tuturor Românilor de bine-

—Marcel NICOLAU—

Motto: Nu fiți avari!
Dați cinci dolari;
Doar cinci dolari pe lună,
Pentru o faptă bună.

Gândurile pe care le aștern în continuare mi-au fost sugerate de ideea D-rului Vinereanu de a crea un fond destinat ajutorării refugiaților români și de scrisoarea D-lui Alex. Dumitriu, din Valetta (Malta), prin care comunică hotărîrea sa, de refugiat recent, de a se întoarce în țară, ambele publicate în "Cuvântul Românesc" din Iunie 1988.

In toamna anului 1947, tenorul Emil Marinescu împreună cu Nello Manzatti, două personalități marcante ale României, despre care s'a scris în paginile "Cuvântului Românesc", părăseau țara "per pedes apostolorum", căutând în Occident condiții prielnice pentru o viață demnă de om. La o lună mai târziu și folosind aceeași cale riscantă, singura posibilitate - pe acea vreme - pentru un muritor de rând de a trece frontiera, mă îndreptam și eu, cu soția, spre același țel, nebănuind lipsurile materiale și umilințele pe care aveam să le îndurăm ca deștărați.

Trecuseră ani de zile, fiecare reușiserăm să ne facem un rost, când - în 1957 - primesc o scrisoare alarmantă dela Milano, dela N. Manzatti, prin care îmi comunica hotărîrea lui Emil Marinescu de a se întoarce în țară. Si s'a întors. - "Auzi, dragă D-le Nicolau, Emil i-a scris Virginiei Zeani (n.n.- renumită soprană româncă, pe acea vreme în Italia) rugând-o să-i dea niște bani pentru a se întoarce în România", îmi scria textual Nello Manzatti. Deci, cel care ne făcuse fală ani de zile pe scenele Europei, cel care - cum zicea George Enescu într'un caz similar - "făcuse pentru România cu arta lui, mai mult decât zece generali viteji pe câmpul de luptă", ajunsese la 60 de ani să cerșească bani pentru a se întoarce în țară, unde i se promisese o pensie, deoarece în exil nu avea cu ce trăi.

Acesta a fost motivul care m'a determinat să mă gândesc și eu atunci, ca și D-l Vinereanu acum, la crearea unui fond pentru ajutorarea Românilor refugiați. Gândul meu atunci, așternut pe hârtie în Germania și inspirat din istoria Ateneului Român - "dați un leu - pentru Ateneu-", era ca fiecare român din Germania să dea o marcă pe lună pentru a aduna un fond. Ideea mea nu a prosperat, însă, și nici eu n'am mai insistat.

Iată că acum se naște din nou ideea fondului și eu mă grăbesc să salut inițiativa.

Dar, pentru ca să nu sufere din nou un eșec, mă gândesc că ar fi bine ca prim pas - să se formeze un comitet din persoane demne de încredere (cca. 3 persoane) care să adune, într'un cont bancar special, eventualele donații și care să și administreze fondul, de acord cu un statut în prealabil elaborat. Numai când toate formele necesare vor fi îndeplinite, forme care să-i asigure pe donatori de seriozitatea acțiunii și de funcționarea impecabilă a mecanismului, numai atunci se va putea spera într'o reușită a acestei idei umanitare.

Desigur că, în caz de reușită, un punct important în program îl vor constitui criteriile după care se vor distribui ajutoarele. Cred că nu este de prisos să amintesc aici un episod pe care l-am trăit eu însumi, ca refugiat în prima zi când am pus piciorul în Paris (în anul 1948), după șase luni de peregrinări istovitoare prin Ungaria, Austria, Germania și Franța. Stiam că exista la Paris, pe acea vreme, un comitet de ajutorare a refugiaților români (CAROMAN) și deci, ținta noastră era precisă.

Ajunși acolo, ne ia în primire - cu o răceală nordică - un funcționar român, care ne înmânează un formular. La unul din punctele acestui formular, solicitantul era întrebat cine îl recomandă față de comitet. Dat fiind că eram niște iluștri necunoscuți și n'aveam pe nimeni în Paris care să ne recomande, formularul a rămas necompletat și deci, ne pregăteam să părăsim biroul, când iată se deschide ușa și în pragul ei apar tenorul Emil Marinescu și Nello Manzatti. Când ne-au văzut, au venit direct la noi, ne-au îmbrățișat și... n'a mai fost nevoie nici de completat formulare, nici de nimic altceva, căci de îndată s'au și deschid dulapurile cu îmbrăcăminte, încălțăminte, etc. Se poate oare trage un învățământ din acest episod? Eu cred că da și de aceea propun ca problema creerii și administrării fondului să fie studiată cu seriozitate și de cât mai mulți binevoitori competenți pentru a avea cât mai multe șanse de reușită.

DE VEGHE PENTRU APĂRAREA INTERESELOR POPOARELOR DIN ESTUL EUROPEI

—George BĂLTEAN—

Gorbaciov, în ofensiva sa în vederea scoaterii Uniunii Sovietice din impas, încearcă să impună semnarea unui acord între Comunitatea Europeană și CAER, în favoarea Moscovei și defavoarea popoarelor captive comunismului, dar și a statelor vestice.

Concret, în esență, el vrea ca toate relațiile dintre statele mici, captive comunismului să se realizeze doar prin intermediul Moscovei, și astfel să dispară relațiile bilaterale dintre statele est-europene și statele vest-europene, și dintre statele est-europene și Comunitatea Europeană. Astfel subjugarea acestor state ar fi și mai puternică față de Rusia.

Intr'un articol precedent am cerut ca mai întâi să se realizeze un acord bilateral între statele vestice și statele est-europene și astfel de abia mai apoi să se ajungă, la un acord între cele două comunități EG și CAER. Acest punct de vedere este împărtășit de toți democrații. Comuniștii și cozile lor de topor vor să se adopte voința Moscovei: întâi un acord între CAER și EG și apoi (sine die și cum va vrea atunci Moscova) un acord bilateral cu statele membre CAER.

Pentru ca să-și atingă scopul, Moscova presează acum în timpul președinției RFG în Comunitatea Europeană, căci ea deține "cartea germană" pe care știe s'o joace.

Sub alarma creată de presiunea lui Gorbaciov și de posibilitatea atingerii scopului său, m'am adresat - scriindu-i - Dlui Otto von Habsburg pentru a-i solicita o intervenție. Dl. Otto von Habsburg m'a onorat cu răspunsul a două scrisori și în plus și cu o întâlnire în ziua de 20 Iunie când dânsul a venit la Munchen pentru o conferință.

Cu ocazia acelei primiri - ce mi-a acordat - mi-a făcut cunoscut ceea ce a declarat și în conferința sa, și anume că prin poziția categorică a Vestului, acordul care totuși se va încheia cu Moscova, respectă relațiile bilaterale ale statelor din Est cu cele din Vest. Deci, dorința arzătoare a Moscovei nu se va realiza. Restul clauzelor din acord, conform cleor afirmate de Otto von Habsburg, sunt favorabile Vestului și statelor mici din Europa de Est. Până la scrisul acestor rânduri, acordul n'a fost publicat.

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

UNDE-I RESTRUCTURAREA, TOVARĂŞE SIMION GROSSU?

—Nicolae LUPAN—

O întrebare ce-o pun uneori în emisiunile mele dela "Europa Liberă" deşi nu mai sunt sigur că are vreun rost. Anul trecut mă "războiam" cu acelaşi Simion Grossu pentru a-i lua apărarea bravului nostru compatriot Gheorghe David pentru faptul de a fi fost internat la spitalele de nebuni din Chişinău şi Dnepropetrovsc, cu toate că omul era complect sănătos. "Marea lui boală" era că îndrăznise, în condiţiile restructurării gorbacioviene, să ceară deschis şi să scrie manifeste privind libertatea naţională românească a neamului său.

Ca astăzi, în tumultul aceleeaşi restructurări gorbacioviene, să am în faţa mea un nou document zguduitor despre fărădelegile aceluiaşi kaghebe dela Chişinău. Un document aşternut de o mână sănătoasă şi o minte cu facultăţi dintre cele mai normale în ziua de 16 Aprilie '88 pe o bancă din parcul moscovit Gorki.

Un dosar întreg, de vreo 20 de pagini înghesuite, scris de Leonid Fiodorovici Dobrov, în vârstă de 33 de ani, încarcerat şi el de câţiva ani, ba la spitalul din Chişinău ba la cel din Dnepropetrovsc, pentru o "vină" similară cu cea a lui Gheorghe David. Cu singura deosebire că Dobrov nu cere libertate pentru "moldoveni", cum îi numeşte el, ci pentru găgăuzi, al căror fiu şi reprezentant este.

"Poate că sunt un naiv în aceste probleme, continuă fugarul găgăuz cu domiciliu oficial pe strada Kotovski 185 din Comrat Republica Moldovenească, dar "crimele" mele îşi găsesc deja aplicarea în practică... Cu toate acestea şi în virtutea unor motive ascunse, din 1985 şi până în ziua de azi sunt condamnat la detenţiune nemeritată sub formă de "tratament medical".

Aici, ca să nu mă repet, voi întrerupe scrisoarea trimisă lui Gorbaciov şi o voi relua pe cea adresată lui Ronald Reagan la aceeaşi dată de 23 Aprilie '88 spicuind doar un singur aliniat:

"Peste o lună, la întâlnirea Dumneavoastră cu Gorbaciov la Moscova, sunt sigur, vor fi rezolvate multe probleme vitale întru binele omenirii, dar eu Vă rog, pe lângă alte chestiuni, să nu treceţi cu vederea şi situaţia jalnică a culturii poporului meu popor, care nici până în ziua de azi nu învaţă la şcoală limba sa maternă. Si mai vreau să vă rog, domnule preşedinte, să daţi atenţie faptului că până în ziua de azi în ţara mea există închisori speciale de psihiatrie, care se încearcă acum să fie numite spitale, dar asta nu le schimbă natura persecutorie, întrucât condiţiile rămân aceleaşi, adică, se păstrează posibilitatea de a abuza de o psihiatrie specială pentru reprimarea celor de altă părere..."

Mai departe, Leonid Dobrov, în aşa numita "spravcă" a dosarului întocmit de el însuşi, spune că la 19 Iulie '85 a fost arestat în faţa ambasadei chineze din Moscova, învălmăşeală în care a reuşit să strecoare cuiva, aşternute pe hârtie, următoarele rânduri: "Găgăuzii au dreptul şi trebue să înveţe limba lor maternă în şcoală, să aibă un ziar al lor, să aibă un ansamblu folcloric profesional de cântece şi dansuri, să aibă emisiuni în limba maternă la televiziunea republicană."

Si iată că aceste cereri legitime prin însăşi constituţia sovietică, cum scrie Dobrov, l-au împins pe tovarăşul Grossu, primul secretar al republicii, "să facă din mine schizofrenic şi criminal de stat, expediindu-mă cu trup şi suflet pe Nipru ca să urmărească satisfăcut chinurile mele de acolo..."

Dar tot răul cu binele lui, căci în ziua de 10 Decembrie '87 şefa de secţie a spitalului din Dnepropetrovsc, cu toate preparatele narcotice pe care i le administrase cu forţa timp de doi ani, îi retrase diagnosticul de "schizofrenic" cu permisiunea kaghebeului de acolo de a lua drumul Chişinăului. Ca aici, la numai o lună şi ceva, adică în ziua de 23 Ianuarie anul curent să fie aruncat din nou în spitalul de nebuni dela Costiujeni!...

Anume de aici, la 10 Aprilie, în prima zi de Paştele Ortodoxiei Ruseşti, care în acest an îşi sărbătoreşte cu false surle şi ţimbale milenarul, găgăuzul disident Leonid Fiodorovici Dobrov, în vârstă de 33 de ani, exclus în '84 dela facultatea politehnicii din Chişinău pentru naţionalism găgăuz, a reuşit să fugă din ghearele medicului securist Maria Fiodorovna Vacalova şi să stea ascuns pe unde poate şi cum poate...

RUGĂCIUNEA UNUI ROMÂN BASARABEAN

Doamne al puterilor
Ce stăpâneşti cerul şi pământul
Te rog fierbinte şi stăruitor
Până nu mă acoperă pământul,

Sunt un Român de viţă veche
Dela Traian şi Decebal nemuritorii,
Două mii de ani locuiesc aici Românii,
Părinţii şi străbunii.

Aici, la Răsărit de ţară,
Strămoşii noştri se luptară
Apărând cu dinţii ţara străbună
Dela prăpăd şi scrum, patria română
De hoardele tătare şi de semiluna cea turcească
Tara să ne-o robească, credinţa noastră creştinească
Jale mare, pustiire, lacrimi, sânge şi pârjol,
Aceasta ar fi fost soarta noastră, a Românilor.

Dovada luptei noastre sunt cetăţile de straje,
Hotin, Soroca, Tighina şi Cetatea Albă pân'la mare
De a căror ziduri se sfărâmară toate hoardele tătare
Turco-ruse, căzăceşti prin foc şi sabie trecute.

Dar soarta nemiloasă de noi se ţine scai,
Să avem parte numai de patimi şi dureri,
După scurta fericire şi lumina libertăţii
Din nou a căzut peste noi jale şi suspini.

Cupa libertăţii de 22 de ani dela buze ne-a fost
Smulsă şi cu stacana mătrăgunei a fost înlocuită,
Ivan râde, se veseleşte de bucurie, inima îi creşte,
Cum în inimă ne loveşte,
Dulcea limbă românească cu cea rusă o corceşte.

Si din Români verzi, ca stejarii, prin Siberia ne duc
Si scumpa noastră Basarabie o colonizează cu Ivani
ca ursul să se sature muşcând din carnea noastră
Făcând din patrie română, ţara lor rusească.

Nu ne lăsa, Doamne, să pierim ca neam
Ne e dragă limba ce o vorbim şi numele de Român
Cu mândrie îl purtăm, cum credem în Christos,
Cu neamul şi limba ne mândrim.

Ocroteşte-ne, Tu, Doamne, de necazuri şi dureri
Si risipeşte toţi vrăjmaşii care ne vor pieirea
Numai în tine găsim mântuirea şi ocrotire,
Si a noastră mântuire.

In vecii vecilor să Te slăvim pentru mila Ta
Cerească, în vecii vecilor, Amin.

Mitrofan Uja
Comuna Vădeni, Judeţul Soroca

DIALOGURI LITERARE?

—Nicolae LUPAN—

Puţin probabil. Eu unul, le-aş asemui cu sărutul din scripturi al lui Iuda. Acesta din urmă nefiind altul decât fratele mijlociu al basarabeanului şi bucovineanului - adică Ucrainianul.

Or, a crede că Românul bucovinean ca şi cel basarabean din Sudul şi Nordul provinciei, va scoate din foc castanele cu mâna Ucrainianului, e ca şi cum berbecul ar interveni pe lângă cumătrul lup cu rugămintea să facă "poreadcă la stână pentrucă, vedeţi dvs, iepurile îi fură în fiecare noapte câte o sură.

Il cunosc pe cumătrul lup dela Cernăuţi din proprie experienţă: tânăr şi naiv cum eram, în calitatea mea de responsabil al radiodifuziunii bucovinene, m'am dus la şeful secţiei de propagandă a regionalei de partid să-i spun, pe ici şi pe dincolo, că la Cernăuţi a trăit şi a învăţat clasicul literaturii "moldoveneşti" Eminescu, pe atunci frica păzea grozav bostănăria, şi că ar fi bine să se pună o placă memorială pe clădirea şcolii unde a învăţat poetul.

Până la urmă, Nazar Osipovici Sirota mi-a spus zâmbăreţ că sunt "stroptivâi", habar n'aveam pe atunci ce înseamnă acest cuvânt, sfătuindu-mă să hoinăresc pe străzile Cernăuţilor şi dacă voi auzi, cumva pe undeva, vorbă românească să vin să-i spun!...

A fost peste puterile mele: era în anul 1957 şi am înţeles, odată pentru totdeauna, că, cu toată ura lor faţă de Ruşi, Ucrainienii sunt de o mie de ori mai şovini faţă de bucovinenii şi basarabenii ce le-au fost ataşaţi, decât Ruşii propriu zis!... Si n'am mai revenit niciodată cu problema mea la regionala de partid. Cât despre "stroptivoste", nevasata mi-a explicat că ea înseamnă "caracter rebel" cu nuanţe de "insubordonare" şi m'am speriat gorzav!...

Si iată că după atâta amar de vreme, în plină restructurare, ce-i drept, cu "lexic mai potolit", secretariatul Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor din Moldova, cu Ică Ciobanu "en tête" şi cu Ion Hadârcă - în coadă, propun frăţeşte cobreslaşilor dela Kiev ca să fie puse "în valoare noi forme de popularizare a literaturilor lor frăţeşti".

In loc să zică lucrurilor pe nume: rusificare prin intermediul Ucrainienilor rusificaţi din Basarabia, secretarii condeieri dela Chişinău susţin, asta fiind cam ceea ce nu face omul contra vântului, că "teritoriul Moldovei Sovietice de multă vreme locuiesc sute de mii de Ucrainieni, în anumite raioane ei constituind majoritatea populaţiei..."

De acord, numai că ce are basarabeanul cu Ucrainenii dela Tiraspol, Râbniţa sau Grigoriopol? După cum n'au nimic comun cu Ucrainienii, Românii din regiunea Cernăuţi şi cea a Odesei la care au fost ataşaţi de marele cârmaci din Kremlin basarabenii din judeţele Chilia, Izmail şi Cetatea Albă.

Dar înainte de a depista dedesubtul cusut cu aţă albă al acestui scărpinici de frăţietate internaţionalistă vreau să pun, ţărăneşte, o întrebare: era în anul 1940 vreun Ucrainian la Herţa lui Gheorghe Asachi, la Buda Mare a lui Ion Puiu, la Storojineţul lui Iancu Flondor sau, dacă vreţi, la Carapciul lui Vasile Leviţchi sau la Molniţa lui Ion Chilaru?.. Ca să nu mai vorbim de Nouasuliţa lui Petru Rareş şi de Izmailul lui Averescu.

Or, dedesubtul dialogului literar moldo-ucrainian, şi asta ţi-o spune şi moş Gheorghe, nu este atât "schimbul de studenţi; difuzarea presei periodice moldoveneşti pe teritoriul Ucrainei şi invers", ci "dezvelirea unui monument lui Taras Sevcenco la Chişinău şi Eminescu - la Cernăuţi; precum şi deschiderea unei case-muzeu lui Mihailo Coţiubinschi la Giurgiuleşti şi a lui Mihail Eminescu - la Cernăuţi" !...

Atâta le mai lipsea basarabenilor: Sevcenco şi Coţiubinschi! Cum s'ar zice, schimb la schimb- marş! Mă întreb doar, ce au aceşti scamatori cu Basarabia?...

Când de peste 40 de ani de oblăduire sovietică la Cernăuţi intelectualii autohtoni, cât şi mulţi scriitori dela Chişinău, nu pot obţine în faţa autorităţilor dela Kiev punerea în valoare de monument istoric a casei lui Aron Pumnul unde marele nostru ipoteştean şi-a trăit înflăcăraţii săi ani de copil şi adolescent!..

"PRO BASARABIA ŞI BUCOVINA"

Anunţă apariţia cărţii "La Roumanie -victime de l'expansionissme russe", lucrare antologică de Nicolae Lupan, cu un volum de 220 de pagini, ce poate fi comandată cu 600 FB, prin mandat poştal, la adresa: Nicolas Loupan, Boîte Postale 10007, 1000 Bruxelles I, Belgique

ELOGIUL SATUL

—Lucian B

Casă din satul Sălciua de Jos, districtul Câmpeni, regiunea Cluj

Am fost învrednicit de înalta cinste de a fi ales membru al acestei ilustre instituții într'un moment când s'a procedat la o lărgire a cadrelor academice, lărgire cerută, dacă nu mă înșel, de sporul spiritual al țării. Ales fără înaintaș, ivirea mea aici între Domniile Voastre are oarecum aspectul unei generări spontanee. Trebue să recunosc că împrejurarea aceasta mă stânjenește puțin, deoarece îmi răpește posibilitatea și norocul, date până acum în chip dela sine înțeles, de a face, intrând sub această cupolă, elogiul unui nemuritor dispărut trupește, dar care n'a încetat să fie prezent, grație înfăptuirilor de o viață. Vă rog să-mi acordați totuși potrivit obiceiului statornicit, dreptul nescăzut de a face astăzi, aici, elogiul unei alte nemuritoare prezențe, care n'a ocupat nici un scaun în această nobilă incintă. Prezența nemuritoare, la care mă refer, nu e legată de nici un nume, nu râvnește la nici o laudă și e răspândită în spațiul din preajma noastră, cât ține întinderea împărătească a țării. Vreau să vorbesc despre singura prezență vie încă, deși nemuritoare, nemuritoare deși așa de terestră, despre unanimul nostru înaintaș fără de nume, despre: satul românesc.

N'aș putea rosti cuvântul că aș fi făcut vreodată cercetări tocmai sistematice și cu stricte intenții monografice cu privire la satul românesc. Satul **trăiește** în mine într'un fel mai palpitant, ca experiență vie. Sunt fiu de preot - toată copilăria, o fantastic de lungă copilărie, adolescența, întâia tinerețe până la vârsta de douăzeci și atâția ani, le-am petrecut, cu întreruperi impuse de nomadismul sezonier al școlarului, la sat, sau în nemijlocită apropiere, în orice caz în necurmat contact cu satul natal. Sufletul, în straturile cele mai ascunse ale sale, mi s'a format deci sub înrâurirea acelor puteri anonime, **pe care** cu un termen cam pedant m'am obișnuit să le numesc "determinante stilistice" ale vieții colective. Ceea ce școala românească sau străină au adăugat, cred că n'a putut să altereze prea mult o substanță sufletească modelată după niște tipare cu atât mai efective, cu cât se impuneau mai inconștient și mai neîntrerupt. Scoala felurită, a noastră și uneori mai puțin a noastră, mi-a înlesnit doar distanțarea contemplativă, care mi-a îngăduit să vorbesc cu oarecare luciditate despre realitatea sufletească a satului și despre tiparele ei. Voi vorbi prin urmare despre satul românesc, nu ca un specialist, care și-a potrivit în prealabil metodele în laborator și pornește pe urmă să examineze pe din afară un fenomen.

Voi vorbi despre satul românesc din amintire trăită și făcând oarecum parte din fenomen. Voi încerca în puține cuvinte să actualizez mai ales ceea ce copilul știe despre sat și despre orizonturile acestuia. Copilăria petrecută la sat mi se pare singura mare copilărie. Cine nu privește în urma sa peste o asemenea copilărie, mi se pare aproape un condamnat al vieții (cer scuze tuturor citadinilor de față pentru această afirmație). Copilăria și satul se **întregesc reciproc alcătuind** un întreg inseparabil. S'ar putea vorbi chiar despre o simbioză între copilărie și sat, o simbioză, datorită căreia, fiecare din părți se alege cu un câștig. Căci, pe cât de adevărat e că mediul cel mai potrivit și cel mai fecund al copilăriei e satul, pe atât de adevărat e că și satul la rândul lui își găsește suprema înflorire în sufletul copilului.

Există un apogeu exuberant, involt și baroc, al copilăriei, care nu poate fi atins **decât în lumea satului, și există de altă parte aspecte tainice, orizonturi și structuri secrete ale satului, care nu pot fi sezisate decât în copilărie. Cert lucru, pentru a** afla ceva despre viața satului și despre prelungirile ei cosmice, e greșit să iscodești sufletul țăranului matur cu zarea retezată de nevoile vieții, de mizeriile și de cele o sută de porunci ale zilei. Pentru a-ți tăia drum spre plenitudinea vieții de sat trebue să cobori în sufletul copilului. Copilăria e de altfel vârsta sensibilității metafizice prin excelență. Si satul, ca zariște integrală, are **nevoie** de această sensibilitate pentru a fi cuprins în ceea ce cu adevărat este. Copilăria mi se pare singura poartă deschisă spre metafizica satului, spre acea stranie, și firescă în același timp, metafizică, vie, adăpostită în inimile care bat sub acoperișele de paie, și oglindită în fețele bântuite de soartă, dar cu ochii atârnați de cer.

Mi-aduc aminte: vedeam satul așezat înadins în jurul bisericii și al cimitirului, adică în jurul lui Dumnezeu și al morților. Această împrejurare, care numai târziu de tot mi s'a părut foarte semnificativă, ținea oarecum isonul întregii **vieți**, ce se desfășura în preajma mea. Imprejurarea era ca un ton, mai adânc, ce împrumuta totului o nuanță de necesar mister. Localizam pe Dumnezeu în spațiul ritual **de după iconostas, de unde îl presimțeam** iradiind în lume. Nu era aceasta o poveste ce mi s'a spus ca multe altele, ci o credință de neclintit. Făceam o tranșantă deosebire între "povestea-poveste" și "povestea adevărată". Topografia satului era plină de astfel de locuri mitologice. La fiecare pas perspectivele se adânceau și se învățau. Tinda vecinului, totdeauna foarte întunecoasă, era fără doar și poate, un loc în care, cel puțin din când în când, și mai ales Duminica, se refugia diavolul. Nu am încercat într'o zi cu alți douăzeci de copii, toți pătrunși de fiorii unui sfânt război, să-l izgonim stârnind cu fel și fel de unelte niște zgomote ca de trib african? - Undeva lângă sat era un sorb; convingerea noastră era, că acel noroi fără fund răspunde de-a dreptul în iad de unde ieșeau și clăbucii.

Trebue să te transpui în sufletul unui copil, care stă tăcut în marginea sorbului și'și imaginează acea dimensiune "fără fund", ca să ghicești ce poate însemna pentru om o geografie mitologică. Iar în râpa roșie, prăpăstioasă, din dealul viilor, sălășluia aievea un căpcăun. Satul era astfel situat în centrul existenței și se prelungea prin geografia sa de-a dreptul în mitologie și în metafizică. Acestea alcătuiau pervazul natural și dela sine înțeles al satului. Satul există în conștiința copilului ca o lume, ca unica lume mult mai complex alcătuită și cu alte zări, mai vaste, decât le poate avea un mare oraș, sau metropolă, pentru copiii săi. Atingem cu aceasta deosebirea esențială dintre "sat" și "oraș". Satul nu este situat într'o geografie pur materială și în rețeaua determinantelor mecanice ale spațiului, ca orașul; pentru propria sa **conștiință satul este situat în centrul lumii și se prelungește în mit. Satul se integrează într'un destin cosmic,** într'un mers de viață **totalitar** dincolo de al cărei orizont nu mai există nimic. Aceasta este conștiința latentă a satului, despre sine însuși. Indrăznesc să fac afirmația, fiindcă așa e înțeles și trăit satul, în apogeul copilăriei, vârsta care singură posedă perfectă afinitate cu modul existențial al satului.

Să privim în schimb orașul. Copilul se pierde aici părăsit de orice siguranță. La oraș conștiința copilului e precoce molipsită de valorile relative ale civilizației, cu care el se obișnuiește fără de a avea însă și posibilitatea de a o înțelege. Cred că nu exagerez spunând că la oraș copilăria n'are apogeu; orașul taie posibilitățile de **dezvoltare** ale copilăriei ca atare, dând sufletelor degrabă o îndrumare bătrânicioasă. La oraș copilul este în adevăr "tatăl bărbatului", adică o pregătire pentru vârstele seci! La sat copilăria e o vârstă autonomă, care înflorește pentru sine. Omul **crescut** la oraș parvine să înțeleagă sau să se prefacă a înțelege cauzalitățile împrejmuitoare, dar el nu face personal niciodată experiența vie a lumii ca totalitate, adică o experiență muiată în perspective dincolo de imediat și de sensibil. A trăi la oraș înseamnă a trăi în cadru fragmentar și în limitele impuse la fiecare pas de rânduielile civilizației. A trăi la sat înseamnă a trăi în zariște cosmică și în conștiința unui destin emanat din veșnicie.

Imi iau voie să evoc o conversație între copii - nu inventată pentru a broda literatură pe marginea ei. Reproduc conversația de pe discul de ceară al celei mai fidele memorii. Nu aveam mai mult de șapte ani. Eram vreo cinci băieți, toți cam de aceeași vârstă; stam în cerc, calmi, în mijlocul uliței, pe înserate. Nu mai știu în ce legătură s'a întâmplat ca unul să arunce întrebarea: "Cum o fi când ești mort?" Unul dintre noi a răspuns neîntârziat, ca iluminat: "Mort trebue să fie ca și viu. E așa că nici nu știi că ești mort. Noi bunăoară stăm aici în cerc și vorbim, dar poate că suntem morți, numai că nu ne dăm seamă". Incă o dată, - scena s'a petrecut întocmai. N'am împodobit-o cu nici un detaliu imaginar. Mi-aduc desăvârșit de bine aminte și de fiorul încercat în fața prăpăstioasei perspective deschise prin răspunsul acelui băiat. Era acel cutremur, ce-l încerci în copilărie, ca și mai târziu, când calci prin preajma ultimului hotar. - O fetiță, prietenă de joacă, se cățăra în prunii cimitirului, crescuți din morminte. Spunea sărind, că vrea să vadă ce "gust au morții", și încerca prunele. Când mușca ditr'o prună amară, spunea că mortul dela rădăcină trebue să fi fost rău. Când nimerea în alt pom o prună dulce, zicea că mortul dela rădăcină, trebue să fi fost om bun. Iată concepții, viziuni, presimțiri, care cresc în chip firesc, chiar în imaginația copiilor în lumea satului. Imi amintesc foarte bine cum **ieșeam** câteodată seara în ogradă. In beznă zăream dintr'o dată Calea laptelui și stele, ca ciorchinii grei și mari, coborîte până aproape de acoperișele de paie. Priveliștea era copleșitoare; sub impresia ei trăiam în credința că într'adevăr noaptea stelele coboară până aproape în sat, participând într'un fel la viața oamenilor și ascultându-le răsuflarea în somn. Sunt aici în joc sentimente și vedenii nealterate de nici un act al rațiunii și de nici o cosmologie învățată și aceptată de-a gata. Iată experiențe vii, **care** leagă cerul de pământ, care fac o punte între viață și moarte, și amestecă stihiile după o logică primară, căreia anevoie i te poți sustrage, și care mi se pare cu neputință în altă parte, decât în mediul înțeles și trăit ca o "lume", a satului.

Fiecare sat se simte, în conștiința colectivă a fiilor săi, un fel de centru al lumii, cum optic fiecare om se plasează pe sine de asemeni în centrul lumii. Nu mai așa se explică orizonturile vaste ale creației populare în poezie, în artă, în credință, acea trăire care participă la totul, siguranța fără greș a creației, belșugul de subînțelesuri și de nuanțe, implicațiile de infinită rezonanță și însăși spontaneitatea neistovită. Omul satului, întrucât izbutește să se mențină pe linia de apogeu, genială, a copilăriei, trăiește din întregul unei lumi - pentru acest întreg; el se găsește în raport de supremă intimitate cu totalul și într'un neîntrerupt schimb reciproc de taine și revelări cu acesta.

Omul orașului, mai ales al orașului care poartă amprentele timpurilor moderne, trăiește în dimensiuni și stări tocmai opuse: în fragment, în relativitate, în concretul mecanic, într'o trează tristețe și într'o superficialitate lucidă. Impresiile omului dela oraș puse pe cântar de precizie, înghiață , **devenind** mărimi de calcul: ele nu se amplifică prin raportare intuitivă la un cosmos, nu dobândesc proporții și nu se rezolvă în urzeli mitice, ca impresiile omului dela sat. Cu riscul de a abuza de amintiri, mai pomenesc un simplu fapt divers, **petrecut** în anii copilăriei mele la sat. Mânat de **fobiile** și nostalgiile boalei, un câine turbat venit de aiurea, intrase în sat, mușcând pe uliți și prin ogrăzi copiii întâlniți. Faptul a luat numai decât, nu numai în sufletul meu de copil, ci în tot satul, o înfățișare apocaliptică, stârnind o panică de sfârșit de veac. Niște babe spălau rana unui copil mușcat, la o fântână, și parcă mai aud și astăzi pe o babă zicând: "Vezi cățeii în rană?" - Nu, nu m'am înșelat; baba vorbea despre niște mici căței văzuți în rana copilului. Am asistat astfel la nașterea unui mit al turbării. Femeia aceea vedea aievea niște căței în rana copilului, căței **care** aveau să crească în copil, și de care acesta urma să turbeze mai târziu. Nu este această imagine a câinelui, care contaminează cu căței pe cel mușcat, cel puțin tot atât de impresionantă ca a fiarei apocaliptice? Experiența inevitabilului și toată panica primară a omului, care se vede pierdut, și-a găsit întruchipare fulgerătoare, în această viziune.

Faptele și întâmplările se prelungesc pentru omul dela sat într'o imaginație mitică permanent disponibilă. Nimic mai prompt decât reacțiunea mitică a săteanului. Or, mitul implică totdeauna semnificații liminare și prin aceasta o raportare la **întregul unei lumi.**

Despre satul românesc (cunosc mai ales satele ardelenești) se poate în genere afirma, fără de vreo restricție esențială, că mai păstrează ca structură spirituală,

LUI ROMÂNESC

BLAGA——

aspecte de natura acelora despre care tocmai vorbim. Imi pot foarte bine închipui că până mai acu vreo sută şi ceva de ani, satele româneşti să fi reprezentat de fapt pentru oamenii de toate vârstele, ceea ce ele astăzi mai reprezintă doar pentru copii. Desigur că pe urma contactului diformant direct şi indirect, cu civilizaţia timpului, satul românesc s'a depărtat şi el, câteodată chiar destul de penibil, de definiţia a cărei circumscriere o încercăm. Nu e mai puţin adevărat însă că în toate ţinuturile româneşti, mai poţi să găseşti şi astăzi sate, care amintesc ca structură sufletească "satul-idee". "Satul- idee" este satul care se socoteşte pe sine însuşi "centrul lumii", şi care trăieşte în orizonturi cosmice, prelungindu-se în mit. Ca tip antipodic al acestui "sat-idee", cred că s'ar putea cita de ex. aşezările mărunte cu înfăţişare ca de sate din America de Nord, acele sumbre şi uniforme aşezări de lucrători şi fermieri, ţinute laolaltă de un interes colectiv, dar niciodată de magia unui suflet colectiv. Dacă satul nostru este clădit în preajma bisericii, din care iradiază Dumnezeu, în pomenitele aşezări americane biserica e mai puţin un sălaş al lui Dumnezeu, cât un fel de întreprindere ca şi banca coloniei, o societate pe acţiuni. Pastorul ţine predici cu invitaţii ca la cinematograf şi cu preţuri de intrare. Nu vom pune numai decât şi întru totul la îndoială credinţa acelor bravi cetăţeni (se spune chiar că unii sunt foarte credincioşi), dar credinţa lor e integrată ca un şurub bine uns în angrenajul vieţii profesionale închinată succesului practic ca atare. Să mi se îngăduie mândria de a afirma, că din punct de vedere uman săteanul nostru reprezintă un tip mult superior, mult mai nobil, mult mai complex, în naivitatea sa. Satul nostru reprezintă o aşezare situată şi crescută organic într'o lume totală, care e prezentă în sufletul colectiv, ca o viziune permanent efectivă şi determinantă. Fermierul american, simţindu-se alungat la periferia existenţei, e veşnic abătut de nostalgia oraşului; cu gândul la bogăţie, cu frica de mizerie, cu Dumnezeul său localizat într'o singură celulă a creerului, el nu se integrează deschis în cosmos, ci se simte doar chemat să exploateze un fragment al acestuia sau să-l părăsească în clipa când fragmentul nu mai rentează.

Am încercat în studiile mele de filosofia culturii, să pun în relief aspectele sau categoriile stilistice ale vieţii şi ale duhului nostru popular. Nu voi repeta aici ce am spus în acele studii despre "matca stilistică" a culturii noastre. Voi întregi doar punctele de vedere puse în evidenţă cu câteva noi observaţii. Satul românesc, în ciuda sărăciei şi a tuturor neajunsurilor cuibărite în el prin vitrega colaborare a secolelor, se învredniceşte în excepţională măsură de epitetul autenticităţii. Mai precis, între nenumăratele sate româneşti găsim atâtea şi atâtea aşezări, care realizează ca structură sufletească întocmai termenii definiţiei, pe care o acordăm satului. Satul ca aşezare de oameni, colectiv cuprins de formele interioare ale unei matrici stilistice, poartă pecetea unei unităţi şi are caracterul unui centru de cristalizare cu raze întinse spre a organiza în jurul său un cosmos. Cosmocentrismul satului nu trebue înţeles însă ca o grotescă trăsătură de megalomanie colectivă, ci ca o particularitate, ce derivă dintr'o supremă rodnică naivitate. Fiecare sat îşi are sub acest unghi mândria sa, care-l împinge spre o diferenţiere de celelalte sate învecinate sau mai depărtate. Satele nu ţin să se conformeze toate la rânduielile unuia singur. In port, în obiceiuri, în cântec, fiecare sat ţine la autonomia şi la aureola sa. Instinctul de imitaţie, căruia o anume sociologie i-a acordat un rol cu totul exagerat în viaţa umană, nu depăşeşte decât foarte diminuat şi foarte sever controlat pietrele de hotar ale colectivităţii unui sat. Să se compare odată această neostentativ mândră comportare cu aceea a orăşenilor, care se supun docil tuturor ucazurilor modei lansate dictatorial de undeva dintr'un centru mondial. Intervine aici o diferenţă foarte profundă de psihologie. Orăşenii trăiesc în altfel de orizonturi şi sufăr aproape întotdeauna de conştiinţa şi teama periferialităţii. Intre marile oraşe e o adevărată întrecere de a preface şi de a proclama pe toate celelalte drept "provincie". Termenul de "provincie" circumscrie un vast şi grav complex de inferioritate. Să se observe însă, că problemele de psihologie legate de polaritatea "metropolă-provincie" nu se pun de loc pentru sufletul satului. Fiecare sat, care se respectă ca atare, există pentru sine în centrul unei lumi, şi are frumoasa mândrie de a fi puţin mai altfel decât toate celelalte. Fiecare sat vrea să rămână el însuşi, nu vrea să dicteze celorlalte nici gustul, nici reguli de comportare. Se constată o oarecare aristocratică distanţare, dar câtuşi de puţin afişată ca atare, între sat şi sat. Acest mod, de a-şi înţelege existenţa, aduce cu sine şi stârneşte acea varietate de aspecte în cadrul unuia şi aceluiaşi stil, vast răspândit pe câte o întreagă ţară, varietate pe care o ilustrează aşa de minunat diversele "ţări româneşti".

Din modul cum satul îşi înţelege existenţa, mai rezultă însă şi un al doilea aspect şi alte consecinţe, care merită să fie reţinute. Satul, situat în inima unei lumi, îşi e oarecum sie-şi suficient. El n'are nevoie de altceva decât de pământul şi de sufletul său şi de un pic de ajutor de sus, pentru a-şi suporta cu răbdare destinul. Această naivă suficienţă a făcut bunăoară ca satul românesc să nu se lase impresionat, tulburat sau antrenat de marile procese ale "istoriei". Satul e atemporal. Conştiinţa surdă, mocnind sub spuza grijilor şi a încercărilor de tot soiul, conştiinţa de a fi o lume pentru sine, a dat satului românesc, în cursul multelor secole foarte mişcate, acea tărie fără pereche de a boicota istoria, dacă nu altfel, cel puţin cu imperturbabila sa indiferenţă. Boicotul instinctiv se ridica împotriva istoriei, ce se făcea din partea străinilor în preajma noastră. Mândria satului de a se găsi în centrul lumii şi al unui destin, ne-a menţinut şi ne-a salvat ca popor peste veacurile de nenoroc. Satul nu s'a lăsat ispitit şi atras în "istoria" făcută de alţii peste capul nostru. El s'a păstrat feciorelnic neatins în autonomia sărăciei şi a mitologiei sale, pentru vremuri când va putea să devină temelie sigură a unei autentice istorii româneşti.

Fac elogiul satului românesc, creatorul şi păstrătorul culturii populare, purtătorul matricei noastre stiliste. Să nu se creadă însă că dând grai unei încântări, aş dori să rostesc, cu ocoluri, dorinţa de a ne menţine pentru totdeauna în cadrul realizărilor săteşti. Imi refuz asemenea sugestii sau îndemnuri. De o sută de ani şi mai bine ne străduim toţi intelectualii pe o linie mereu înălţată, să creem, într'o epocă de tragice răspântii, o cultură românească majoră. Strădaniile merg paralel cu procesul emancipării noastre politice, cu acela al formării statului şi al întregirii neamului.

Casă din satul Trăisteni, districtul Câmpina, regiunea Ploieşti

Care sunt însă condiţiile, ce trebuesc să fie în prealabil date, pentru ca un popor să poată în genere spera că va putea deveni creatorul unei culturi majore? Opinia curentă cu care trebue să ne războim, e că pentru aceasta ar fi deajuns un cât mai mare număr de genii şi talente. Teoria ni se pare simplistă. O cultură majoră nu s'a născut niciodată numai din elan genial. Desigur, geniul e o condiţie. Dar o cultură majoră mai are nevoie şi de o temelie, iar această temelie sine qua non e totdeauna matca stilistică a unei culturi populare. Să ne întoarcem privirile spre trecut. Una dintre cele dintâi culturi majore, cari au apărut pe globul terestru, este cea egipteană. Până la un moment dat, urmând aparenţele, s'ar fi crezut că această cultură egipteană a ţâşnit dintr'o dată în dimensiuni majore, aproape gata, cu scut şi cu lance ca ştiuta zeiţă din capul ştiutului zeu. Pentru a-şi lămuri aceste dimensiuni majore cu totul misterioase, istoricii nu s'au sfiit să recurgă la explicaţia importării. S'a emis printre altele ipoteza, în favoarea căreia pleda şi un mit platonic, că marea cultură egipteană ar fi de origine atlantică. Ipoteze de asemenea natură trădau cel puţin o nedumerire a istoricilor. Apariţia unei culturi majore, fără faze evolutive prealabile, li se părea celor mai mulţi cel puţin neverosimilă. In anii din urmă se pare că s'a soluţionat în sfârşit destul de satisfăcător această problemă a culturii egiptene. Etnologul, călătorul, geograful Leo Frobenius şi-a încoronat uriaşa operă de cercetător cu o descoperire senzaţională, despre care nu ştiu să se fi făcut până acum vreo menţiune în publicistica noastră. Frobenius a făcut cercetări în deşerturi africane, la o depărtare de aproximativ o sută kilometri de actuala matcă a Nilului, spre soare - apune, pe vechea albie a acestui fluviu, astăzi complet seacă şi acoperită de nisipurile abătute de vânturile celor cinci sau zece mii de ani. Pe malurile pustii ale străvechiului Nil, Frobenius a avut norocul să dea de rămăşiţele multor aşezări umane de altă dată. S'au dezgropat înainte de toate urmele unei arhaice culturi minore, care izbeşte luarea aminte prin similitudinea motivelor şi a stilului ei cu acelea ale culturii majore din Egipt. Frobenius crede că a descoperit cu aceasta, şi nu avem nici o pricină să-i privim cu neîncredere optimismul, vatra culturii egiptene. Cultura egipteană n'a apărut deci cu atribute majore, ci a avut o lungă fază de antecedente de înfăţişare minoră. Descoperirea lui Frobenius invită la speculaţiuni filosofice. S'ar putea afirma anume că liniile interioare, cadrele stilistice şi posibilităţile culturii egiptene majore, au fost preformate într'o cultură minoră şi date ca un miraculos răsad deodată cu straturile fertile ale acestei culturi minore. S'ar mai putea cita de altfel încă multe exemple de preformaţiuni stilistice.

Mult timp s'a crezut bunăoară că arta, cultura gotică s'a înălţat la un moment dat monumentală spre cer, ca un havuz irezistibil şi prin nimic prevăzut. Ulterior s'a descoperit că goticului monumental i-a premers de fapt o cultură populară minoră, cu forme şi motive similare, răspândite la seminţii germanice sau celte. Concluzia că geniile de cultură majoră nu fac în mare decât să urmeze un itinerar îndelung pregătit, se îmbie dela sine. Fără de acel complex apriori al unei matrici stilistice, preformată în plăsmuirile şi creaţiile unei culturi minore, cred că nu s'a ivit până astăzi, nicăieri şi niciodată o cultură majoră. Un popor lipsit de acest profund apriori stilistic, ca matcă a unei culturi populare, nu va crea niciodată o cultură majoră, oricâte genii şi talente ar avea la dispoziţie pentru asemenea înfăptuire. Geniul creator rămâne geniu pustiu, dacă nu e integrat în câmpul unui asemenea potenţial stilistic. Cine poate tăgădui ţiganilor geniul muzical? Ei îl posedă într'un grad mai vădit poate decât toate popoarele europene.

Si cu lemnul Domnului
Zboară'n naltul cerului
Stau în poarta raiului
Si judecă florile
Unde li-s miroasele.

Asemenea operaţii sunt destinate să ne dea presentimentul just al viitoarelor noastre posibilităţi de cultură majoră. Recitiţi de exemplu legenda poetizată Soarele şi luna din colecţia Teodorescu şi veţi găsi viziuni prin nimic inferioare celor mai admirate din marile poeme ale omenirii dela Divina Comedie până la Faust.

Drept încheiere să mi se îngăduie să dau expresie şi unui gând restrictiv. Aş dori ca acest elogiu al satului românesc să nu fie înţeles ca un îndemn de ataşare definitivă la folclor şi ca îndrumare necondiţionată spre rosturi săteşti. Cultura majoră nu repetă cultura minoră, ci o sublimează, nu o măreşte în chip mecanic şi virtuos, ci o monumentalizează potrivit unor vii forme, accente, atitudini şi orizonturi lăuntrice. O cultură majoră nu se stârneşte prin imitarea programatică a culturii minore. Nu prin imitarea cu orice preţ a creaţiilor populare vom face saltul de atâtea ori încercat într'o cultură majoră. Apropiindu-ne de cultura populară trebue să ne însufleţim mai mult de elanul ei stilistic interior, viu şi activ, decât de întruchipări ca atare. Nu cultura minoră dă naştere culturii majore, ci amândouă sunt produse de una şi aceeaşi matrice stilistică. Să iubim şi să admirăm cultura populară, dar mai presus de toate să luăm contactul, dacă se poate, cu centrul ei generator, binecuvântat şi rodnic ca stratul mumelor. □

Casă din satul Sălciua de Jos, districtul Câmpeni, regiunea Cluj

ELOGIUL SATULUI ROMÂNESC

—Lucian BLAGA—

Am fost învrednicit de înalta cinste de a fi ales membru al acestei ilustre instituţii într'un moment când s'a procedat la o lărgire a cadrelor academice, lărgire cerută, dacă nu mă înşel, de sporul spiritual al ţării. Ales fără înaintaş, ivirea mea aici între Domniile Voastre are oarecum aspectul unei generări spontanee. Trebue să recunosc că împrejurarea aceasta mă stânjeneşte puţin, deoarece îmi răpeşte posibilitatea şi norocul, date până acum în chip dela sine înţeles, de a face, intrând sub această cupolă, elogiul unui nemuritor dispărut trupeşte, dar care n'a încetat să fie prezent, graţie înfăptuirilor de o viaţă. Vă rog să-mi acordaţi totuşi potrivit obiceiului statornicit, dreptul nescăzut de a face astăzi, aici, elogiul unei alte nemuritoare prezenţe, care n'a ocupat nici un scaun în această nobilă incintă. Prezenţa nemuritoare, la care mă refer, nu e legată de nici un nume, nu râvneşte la nici o laudă şi e răspândită în spaţiul din preajma noastră, cât ţine întinderea împărătească a ţării. Vreau să vorbesc despre singura prezenţă vie încă, deşi nemuritoare, nemuritoare deşi aşa de terestră, despre unanimul nostru înaintaş fără de nume, despre: satul românesc.

N'aş putea rosti cuvântul că aş fi făcut vreodată cercetări tocmai sistematice şi cu stricte intenţii monografice cu privire la satul românesc. Satul trăieşte în mine într'un fel mai palpitant, ca experienţă vie. Sunt fiu de preot - toată copilăria, o fantastic de lungă copilărie, adolescenţa, întâia tinereţe până la vârsta de douăzeci şi atâţia ani, le-am petrecut, cu întreruperi impuse de nomadismul sezonier al şcolarului, la sat, sau în nemijlocită apropiere, în orice caz în necurmat contact cu satul natal. Sufletul, în straturile cele mai ascunse ale sale, mi s'a format deci sub înrâurirea acelor puteri anonime, pe care cu un termen cam pedant m'am obişnuit să le numesc "determinante stilistice" ale vieţii colective. Ceea ce şcoala românească sau străină au adăugat, cred că n'a putut să altereze prea mult o substanţă sufletească modelată după nişte tipare cu atât mai efective, cu cât se impuneau mai inconştient şi mai neîntrerupt. Şcoala felurită, a noastră şi uneori mai puţin a noastră, mi-a înlesnit doar distanţarea contemplativă, care mi-a îngăduit să vorbesc cu oarecare luciditate despre realitatea sufletească a satului şi despre tiparele ei. Voi vorbi prin urmare despre satul românesc, nu ca un specialist, care şi-a potrivit în prealabil metodele în laborator şi porneşte pe urmă să examineze pe din afară un fenomen.

Voi vorbi despre satul românesc din amintire trăită şi făcând oarecum parte din fenomen. Voi încerca în puţine cuvinte să actualizez mai ales ceea ce copilul ştie despre sat şi despre orizonturile acestuia. Copilăria petrecută la sat mi se pare singura mare copilărie. Cine nu priveşte în urma sa peste o asemenea copilărie, mi se pare aproape un condamnat al vieţii (cer scuze tuturor citadinilor de faţă pentru această afirmaţie). Copilăria şi satul se întregesc reciproc alcătuind un întreg inseparabil. S'ar putea vorbi chiar despre o simbioză între copilărie şi sat, o simbioză, datorită căreia, fiecare din părţi se alege cu un câştig. Căci, pe cât de adevărat e că mediul cel mai potrivit şi cel mai fecund al copilăriei e satul, pe atât de adevărat e că şi satul la rândul lui îşi găseşte suprema înflorire în sufletul copilului.

Există un apogeu exuberant, involt şi baroc, al copilăriei, care nu poate fi atins **decât în lumea satului, şi există de altă parte aspecte tainice, orizonturi şi structuri secrete ale satului, care nu pot fi sezisate decât în copilărie. Cert lucru, pentru a** afla ceva despre viaţa satului şi despre prelungirile ei cosmice, e greşit să iscodeşti sufletul ţăranului matur cu zarea retezată de nevoile vieţii, de mizeriile şi de cele o sută de porunci ale zilei. Pentru a-ţi tăia drum spre plenitudinea vieţii de sat trebue să cobori în sufletul copilului. Copilăria e de altfel vârsta sensibilităţii metafizice prin excelenţă. Si satul, ca zarişte integrală, are nevoie de această sensibilitate pentru a fi cuprins în ceea ce cu adevărat este. Copilăria mi se pare singura poartă deschisă spre metafizica satului, spre acea stranie, şi firească în acelaşi timp, metafizică, vie, adăpostită în inimile care bat sub acoperişele de paie, şi oglindită în feţele bântuite de soartă, dar cu ochii atârnaţi de cer.

Mi-aduc aminte: vedeam satul aşezat înadins în jurul bisericii şi al cimitirului, adică în jurul lui Dumnezeu şi al morţilor. Această împrejurare, care numai târziu de tot mi s'a părut foarte semnificativă, ţinea oarecum isonul întregii vieţi, ce se desfăşura în preajma mea. Imprejurarea era ca un ton, mai adânc, ce împrumuta totului o nuanţă de necesar mister. Localizam pe Dumnezeu în spaţiul ritual **de după iconostas, de unde îl presimţeam** iradiind în lume. Nu era aceasta o poveste ce mi s'a spus ca multe altele, ci o credinţă de neclintit. Făceam o tranşantă deosebire între "povestea-poveste" şi "povestea adevărată". Topografia satului era plină de astfel de locuri mitologice. La fiecare pas perspectivele se adânceau şi se învăţau. Tinda vecinului, totdeauna foarte întunecoasă, era fără doar şi poate, un loc în care, cel puţin din când în când, şi mai ales Duminica, se refugia diavolul. Nu am încercat într'o zi cu alţi douăzeci de copii, toţi pătrunşi de fiorii unui sfânt război, să-l izgonim stârnind cu fel şi fel de unelte nişte zgomote ca de trib african? - Undeva lângă sat era un sorb; convingerea noastră era, că acel noroi fără fund răspunde de-a dreptul în iad de unde ieşeau şi clăbucii.

Trebue să te transpui în sufletul unui copil, care stă tăcut în marginea sorbului şi'şi imaginează acea dimensiune "fără fund", ca să ghiceşti ce poate însemna pentru om o geografie mitologică. Iar în râpa roşie, prăpăstioasă, din dealul viilor, sălăşluia aievea un căpcăun. Satul era astfel situat în centrul existenţei şi se prelungea prin geografia sa de-a dreptul în mitologie şi în metafizică. Acestea alcătuiau pervazul natural şi dela sine înţeles al satului. Satul există în conştiinţa copilului ca o lume, ca unica lume mult mai complex alcătuită şi cu alte zări, mai vaste, decât le poate avea un mare oraş, sau metropolă, pentru copiii săi. Atingem cu aceasta deosebirea esenţială dintre "sat" şi "oraş". Satul nu este situat într'o geografie pur materială şi în reţeaua determinantelor mecanice ale spaţiului, ca oraşul; pentru propria sa **conştiinţă satul este situat în centrul lumii şi se prelungeşte în mit.** Satul **se integrează într'un destin cosmic,** într'un mers de viaţă **totalitar** dincolo de al cărei orizont nu mai există nimic. Aceasta este conştiinţa latentă a satului, despre sine însuşi. Indrăznesc să fac afirmaţia, fiindcă aşa e înţeles şi trăit satul, în apogeul copilăriei, vârsta care singură posedă perfectă afinitate cu modul existenţial al satului.

Să privim în schimb oraşul. Copilul se pierde aici părăsit de orice siguranţă. La oraş conştiinţa copilului e precoce molipsită de valorile relative ale civilizaţiei, cu care el se obişnuieşte fără de a avea însă şi posibilitatea de a o înţelege. Cred că nu exagerez spunând că la oraş copilăria n'are apogeu; oraşul taie posibilităţile de **dezvoltare** ale copilăriei ca atare, dând sufletelor degrabă o îndrumare bătrânicioasă. La oraş copilul este în adevăr "tatăl bărbatului", adică o pregătire pentru vârstele seci! La sat copilăria e o vârstă autonomă, care înfloreşte pentru sine. Omul **crescut** la oraş parvine să înţeleagă sau să se prefacă a înţelege cauzalităţile împrejmuitoare, dar el nu face personal niciodată experienţa vie a lumii ca totalitate, adică o experienţă muiată în perspective dincolo de imediat şi de sensibil. A trăi la oraş înseamnă a trăi în cadru fragmentar şi în limitele impuse la fiecare pas de rânduielile civilizaţiei. A trăi la sat înseamnă a trăi în zarişte cosmică şi în conştiinţa unui destin emanat din veşnicie.

Imi iau voie să evoc o conversaţie între copii - nu inventată pentru a broda literatură pe marginea ei. Reproduc conversaţia de pe discul de ceară al celei mai fidele memorii. Nu aveam mai mult de şapte ani. Eram vreo cinci băieţi, toţi cam de aceeaşi vârstă; stam în cerc, calmi, în mijlocul uliţei, pe înserate. Nu mai ştiu în ce legătură s'a întâmplat ca unul să arunce întrebarea: "Cum o fi când eşti mort?" Unul dintre noi a răspuns neîntârziat, ca iluminat: "Mort trebue să fie ca şi viu. E aşa că nici nu ştii că eşti mort. Noi bunăoară stăm aici în cerc şi vorbim, dar poate că suntem morţi, numai că nu ne dăm seamă". Incă o dată, - scena s'a petrecut întocmai. N'am împodobit-o cu nici un detaliu imaginar. Mi-aduc desăvârşit de bine aminte şi de fiorul încercat în faţa prăpăstioasei perspective deschise prin răspunsul acelui băiat. Era acel cutremur, ce-l încerci în copilărie, ca şi mai târziu, când calci prin preajma ultimului hotar. - O fetiţă, prietenă de joacă, se căţăra în prunii cimitirului, crescuţi din morminte. Spunea sărind, că vrea să vadă ce "gust au morţii", şi încerca prunele. Când muşca ditr'o prună amară, spunea că mortul dela rădăcină trebue să fi fost rău. Când nimerea în alt pom o prună dulce, zicea că mortul dela rădăcină, trebue să fi fost om bun. Iată concepţii, viziuni, presimţiri, care cresc în chip firesc, chiar în imaginaţia copiilor în lumea satului. Imi amintesc foarte bine cum ieşeam câteodată seara în ogradă. In beznă zăream dintr'o dată Calea laptelui şi stele, ca ciorchinii grei şi mari, coborite până aproape de acoperişele de paie. Priveliştea era copleşitoare; sub impresia ei trăiam în credinţa că într'adevăr noaptea stelele coboară până aproape în sat, participând într'un fel la viaţa oamenilor şi ascultându-le răsuflarea în somn. Sunt aici în joc sentimente şi vedenii nealterate de nici un act al raţiunii şi de nici o cosmologie învăţată şi aceptată de-a gata. Iată experienţe vii, care leagă cerul de pământ, care fac o punte între viaţă şi moarte, şi amestecă stihiile după o logică primară, căreia anevoie i te poţi sustrage, şi care mi se pare cu neputinţă în altă parte, decât în mediul înţeles şi trăit ca o "lume", a satului.

Fiecare sat se simte, în conştiinţa colectivă a fiilor săi, un fel de centru al lumii, cum optic fiecare om se plasează pe sine de asemeni în centrul lumii. Nu mai aşa se explică orizonturile vaste ale creaţiei populare în poezie, în artă, în credinţă, acea trăire care participă la totul, siguranţa fără greş a creaţiei, belşugul de subînţelesuri şi de nuanţe, implicaţiile de infinită rezonanţă şi însăşi spontaneitatea neistovită. Omul satului, întrucât izbuteşte să se menţină pe linia de apogeu, genială, a copilăriei, trăieşte din întregul unei lumi - pentru acest întreg, el se găseşte în raport de supremă intimitate cu totalul şi într'un neîntrerupt schimb reciproc de taine şi revelări cu acesta.

Omul oraşului, mai ales al oraşului care poartă amprentele timpurilor moderne, trăieşte în dimensiuni şi stări tocmai opuse: în fragment, în relativitate, în concretul mecanic, într'o trează tristeţe şi într'o superficialitate lucidă. Impresiile omului dela oraş puse pe cântar de precizie, înghiaţă, **devenind** mărimi de calcul: ele nu se amplifică prin raportare intuitivă la un cosmos, nu dobândesc proporţii şi nu se rezolvă în urzeli mitice, ca impresiile omului dela sat. Cu riscul de a abuza de amintiri, mai pomenesc un simplu fapt divers, **petrecut** în anii copilăriei mele la sat. Mânat de **fobiile** şi nostalgiile boalei, un câine turbat venit de aiurea, intrase în sat, muşcând pe uliţi şi prin ogrăzi copiii întâlniţi. Faptul a luat numai decât, nu numai în sufletul meu de copil, ci în tot satul, o înfăţişare apocaliptică, stârnind o panică de sfârşit de veac. Nişte babe spălau rana unui copil muşcat, la o fântână, şi parcă mai aud şi astăzi pe o babă zicând: "Vezi căţeii în rană?" - Nu, nu m'am înşelat; baba vorbea despre nişte mici căţei văzuţi în rana copilului. Am asistat astfel la naşterea unui mit al turbării. Femeia aceea vedea aievea nişte căţei în rana copilului, căţei care aveau să crească în copil, şi de care acesta urma să turbeze mai târziu. Nu este această imagine a câinelui, care contaminează cu căţei pe cel muşcat, cel puţin tot atât de impresionantă ca a fiarei apocaliptice? Experienţa inevitabilului şi toată panica primară a omului, care se vede pierdut, şi-a găsit întruchipare fulgerătoare, în această viziune.

Faptele şi întâmplările se prelungesc pentru omul dela sat într'o imaginaţie mitică permanent disponibilă. Nimic mai prompt decât reacţiunea mitică a săteanului. Or, mitul implică totdeauna semnificaţii liminare şi prin aceasta o raportare la întregul unei lumi.

Despre satul românesc (cunosc mai ales satele ardeleneşti) se poate în genere afirma, fără de vreo restricţie esenţială, că mai păstrează ca structură spirituală, aspecte de natura acelora despre care tocmai vorbim. Imi pot foarte bine închipui că până mai acu vreo sută şi ceva de ani, satele româneşti să fi reprezentat de fapt pentru oamenii de toate vârstele, ceea ce ele astăzi mai reprezintă doar pentru copii. Desigur că pe urma contactului diformant direct şi indirect, cu civilizaţia timpului, satul românesc s'a depărtat şi el, câteodată chiar destul de penibil, de definiţia a cărei circumscriere o încercăm. Nu e mai puţin adevărat însă că în toate ţinuturile româneşti, mai poţi să găseşti şi astăzi sate, care amintesc ca structură sufletească "satul-idee". "Satul- idee" este satul care se socoteşte pe sine însuşi "centrul lumii", şi care trăieşte în orizonturi cosmice, prelungindu-se în mit. Ca tip antipodic al acestui "sat-idee", cred că s'ar putea cita de ex. aşezările mărunte cu **înfăţişare** ca de sate din America de Nord, acele sumbre şi uniforme aşezări de lucrători şi fermieri, ţinute laolaltă de un interes colectiv, dar niciodată de magia unui suflet colectiv. Dacă satul nostru este clădit în preajma bisericii, din care iradiază Dumnezeu, în pomenitele aşezări americane biserica e mai puţin un sălaş al lui Dumnezeu, cât un fel de întreprindere ca şi banca coloniei, o societate pe acţiuni. Pastorul ţine predici cu invitaţii ca la cinematograf şi cu preţuri de intrare. Nu vom pune numai decât şi întru totul la îndoială credinţa acelor bravi cetăţeni (se spune chiar că unii sunt foarte credincioşi), **dar credinţa lor e integrată ca un şurub bine uns în angrenajul** vieţii profesionale închinată succesului practic ca atare. Să mi se îngăduie mândria de a afirma, că din punct de vedere uman săteanul nostru reprezintă un tip mult superior, mult mai nobil, mult mai complex, în naivitatea sa. Satul nostru reprezintă o aşezare situată şi crescută organic într'o lume totală, care e prezentă în sufletul colectiv, ca o viziune permanent efectivă şi determinantă. Fermierul american, simţindu-se alungat la periferia existenţei, e veşnic abătut de nostalgia oraşului; cu gândul la bogăţie, cu frica de mizerie, cu Dumnezeul său localizat într'o singură celulă a creerului, el nu se integrează deschis în cosmos, ci se simte doar chemat să exploateze un **fragment al acestuia sau să-l părăsească în clipa când fragmentul nu mai rentează.**

Am încercat în studiile mele de filosofia culturii, să pun în relief aspectele sau categoriile stilistice ale vieţii şi ale duhului nostru popular. Nu voi repeta aici ce am spus în acele studii despre "matca stilistică" a culturii noastre. Voi întregi doar punctele de vedere puse în evidenţă cu câteva noi observaţii. Satul românesc, în ciuda sărăciei şi a tuturor neajunsurilor cuibărite în el prin vitregia colaborare a secolelor, se învredniceşte în excepţională măsură de epitetul autenticităţii. Mai precis, între nenumăratele sate româneşti găsim atâtea şi atâtea aşezări, care realizează ca structură sufletească întocmai termenii definiţiei, pe care o acordăm satului. Satul ca aşezare de oameni, colectiv cuprins de formele interioare ale unei matrici stilistice, poartă pecetea unei unităţi şi are caracterul unui centru de cristalizare cu raze întinse spre a organiza în jurul său un cosmos. Cosmocentrismul satului nu trebue înţeles însă ca o grotescă trăsătură de megalomanie colectivă, ci ca o particularitate, ce derivă dintr'o supremă rodnică naivitate. Fiecare sat îşi are sub acest unghi mândria sa, care-l împinge spre o diferenţiere de celelalte sate învecinate sau mai depărtate. Satele nu ţin să se conformeze toate la rânduielile unuia singur. In port, în obiceiuri, în cântec, fiecare sat ţine la autonomia şi la aureola sa. Instinctul de imitaţie, căruia o anume sociologie i-a acordat un rol cu totul exagerat în viaţa umană, nu depăşeşte decât foarte diminuat şi foarte sever controlat pietrele de hotar ale colectivităţii unui sat. Să se compare odată această neostentativ mândră comportare cu aceea a orăşenilor, care se supun docil tuturor ucazurilor modei lansate dictatorial de undeva dintr'un centru mondial. Intervine aici o diferenţă foarte profundă de psihologie. **Orăşenii** trăiesc în altfel de orizonturi şi sufăr aproape întotdeauna de conştiinţa şi teama periferialităţii. Intre marile oraşe e o adevărată întrecere de a preface şi de a proclama pe toate celelalte drept "provincie". Termenul de "provincie" circumscrie un vast şi grav complex de inferioritate. Să se observe însă, că problemele de psihologie legate de polaritatea "metropolă-provincie" nu se pun de loc pentru sufletul satului. Fiecare sat, care se respectă ca atare, există pentru sine în centrul unei lumi, şi are frumoasa mândrie de a fi puţin mai altfel decât toate celelalte. Fiecare sat vrea să rămână el însuşi, nu vrea să dicteze celorlalte nici gustul, nici **reguli** de comportare. Se constată o oarecare aristocratică distanţare, dar câtuşi de puţin afişată ca atare, între sat şi sat. Acest mod, de a-şi înţelege existenţa, aduce cu sine şi stârneşte acea varietate de aspecte în cadrul unuia şi aceluiaşi stil, vast răspândit pe câte o întreagă **ţară,** varietate pe care o ilustrează aşa de minunat diversele "ţări româneşti".

Din modul cum satul îşi înţelege existenţa, mai rezultă însă şi un al doilea aspect şi alte consecinţe, care merită să fie reţinute. Satul, situat în inima unei lumi, îşi e oarecum sie-şi suficient. El n'are nevoie de altceva decât de pământul şi de sufletul său şi de un pic de ajutor de sus, pentru a-şi **suporta** cu răbdare destinul. Această **naivă** suficienţă a făcut bunăoară ca satul românesc să nu se lase impresionat, tulburat sau antrenat de marile procese ale "istoriei". Satul e atemporal. Conştiinţa surdă, mocnind sub spuza grijilor şi a încercărilor de tot soiul, conştiinţa de a fi o lume pentru sine, a dat satului românesc, în cursul multelor secole foarte mişcate, acea tărie fără pereche de a boicota istoria, dacă nu altfel, cel puţin cu imperturbabila sa indiferenţă. Boicotul instinctiv se ridica împotriva istoriei, ce se făcea din partea străinilor în preajma noastră. Mândria satului de a se găsi în centrul lumii şi al unui destin, ne-a menţinut şi ne-a salvat ca popor peste veacurile de nenoroc. Satul nu s'a lăsat ispitit şi atras în "istoria" făcută de alţii peste capul nostru. El s'a păstrat feciorelnic neatins în autonomia sărăciei şi a mitologiei sale, pentru vremuri când va putea să devină temelie sigură a unei autentice istorii româneşti.

Fac elogiul satului românesc, creătorul şi păstrătorul culturii populare, purtătorul matricei noastre stiliste. Să nu se creadă însă că dând grai unei încântări, aş dori să rostesc, cu ocoluri, dorinţa de a ne menţine pentru totdeauna în cadrul realizărilor săteşti. Imi refuz asemenea sugestii sau îndemnuri. De o sută de ani şi mai bine ne străduim toţi intelectualii pe o linie mereu înălţată, să creem, într'o epocă de tragice răspântii, o cultură românească majoră. Străduniile merg paralel cu procesul emancipării noastre politice, cu acela al formării statului şi al întregirii neamului.

Casă din satul Trăisteni, districtul Câmpina, regiunea Ploieşti

Care sunt însă condiţiile, ce trebuesc să fie în prealabil date, pentru ca un popor să poată în genere spera că va putea deveni creatorul unei culturi majore? Opinia curentă cu care trebue să ne războim, e că pentru aceasta ar fi deajuns un cât mai mare număr de genii şi talente. Teoria ni se pare simplistă. O cultură majoră nu s'a născut niciodată numai din elan genial. Desigur, geniul e o condiţie. Dar o cultură majoră mai are nevoie şi de o temelie, iar această temelie sine qua non e totdeauna matca stilistică a unei culturi populare. Să ne întoarcem privirile spre trecut. Una dintre cele dintâi culturi majore, cari au apărut pe globul terestru, este cea egipteană. Până la un moment dat, urmând aparenţele, s'ar fi crezut că această cultură egipteană a ţâşnit dintr'o dată în dimensiuni majore, aproape gata, cu scut şi cu lance ca ştiuta zeiţă din capul ştiutului zeu. Pentru a-şi lămuri aceste dimensiuni majore cu totul misterioase, **istoricii nu s'au sfiit să recurgă la ex**plicaţia importării. S'a emis printre altele ipoteza, în favoarea căreia pleda şi un mit platonic, că marea cultură egipteană ar fi de origine atlantică. Ipoteze de asemenea natură trădau cel puţin o nedumerire a istoricilor. Apariţia unei culturi majore, fără faze evolutive prealabile, li se părea celor mai mulţi cel puţin neverosimilă. In anii din urmă se pare că s'a soluţionat în sfârşit destul de satisfăcător această problemă a culturii egiptene. Etnologul, călătorul, geograful Leo Frobenius şi-a încoronat uriaşa operă de cercetător cu o descoperire senzaţională, despre care nu ştiu să se fi făcut până acum vreo menţiune în publicistica noastră. Frobenius a făcut cercetări în deşerturi africane, la o depărtare de aproximativ o sută kilometri de actuala matcă a Nilului, spre soare - apune, pe vechea albie a acestui fluviu, astăzi complet seacă şi acoperită de **nisipurile** abătute de vânturile celor cinci sau zece mii de ani. Pe malurile pustii ale străvechiului Nil, Frobenius a avut norocul să dea de rămăşiţele multor aşezări umane de altă dată. S'au dezgropat înainte de toate urmele unei arhaice culturi minore, care izbeşte luarea aminte prin similitudinea motivelor şi a stilului ei cu acelea ale culturii majore din Egipt. Frobenius crede că a descoperit cu aceasta, şi nu avem nici o pricină să-i privim cu neîncredere optimismul, vatra culturii egiptene. Cultura egipteană n'a apărut deci cu atribute majore, ci a avut o lungă fază de antecedente de înfăţişare minoră. Descoperirea lui Frobenius invită la speculaţiuni filosofice. S'ar putea afirma anume că liniile interioare, cadrele stilistice şi posibilităţile culturii egiptene majore, au fost preformate într'o cultură minoră şi date ca un miraculos răsad deodată cu straturile fertile ale acestei culturi minore. S'ar mai putea cita de altfel încă multe exemple de preformaţiuni stilistice.

Mult timp s'a crezut bunăoară că arta, cultura gotică s'a înălţat la un moment dat monumentală spre **cer,** ca un havuz irezistibil şi prin nimic prevăzut. Ulterior s'a descoperit că goticului monumental i-a premers de fapt o cultură populară minoră, cu forme şi motive similare, răspândite la seminţii germanice sau celte. Concluzia că geniile de cultură majoră nu fac în mare decât să urmeze **un itinerar îndelung pregătit, se îmbie** dela sine. Fără de acel complex apriori al unei matrici stilistice, preformată în plăsmuirile şi creaţiile unei culturi minore, cred că nu s'a ivit până astăzi, nicăieri şi niciodată o cultură majoră. Un popor lipsit de acest profund apriori stilistic, ca matcă a unei culturi populare, nu va crea niciodată o cultură majoră, oricâte genii şi talente ar avea la dispoziţie pentru asemenea înfăptuire. Geniul creator rămâne geniu pustiu, dacă nu e integrat în câmpul unui asemenea potenţial stilistic. Cine poate tăgădui ţiganilor geniul muzical? Ei îl posedă într'un grad mai vădit poate decât toate popoarele europene.

Si cu lemnul Domnului
Zboară'n naltul cerului
Stau în poarta raiului
Si judecă florile
Unde li-s miroasele.

Asemenea operaţii sunt destinate să ne dea presentimentul just al viitoarelor noastre posibilităţi de cultură majoră. Recitiţi de exemplu legenda poetizată Soarele şi luna din colecţia Teodorescu şi veţi găsi viziuni prin nimic inferioare celor mai admirate din marile **poeme** ale omenirii dela Divina Comedie până la Faust.

Drept încheiere să mi se îngăduie să dau expresie şi unui gând restrictiv. Aş dori ca acest elogiu al satului românesc să nu fie înţeles ca un îndemn de ataşare definitivă la folclor şi ca îndrumare necondiţionată spre rosturi săteşti. Cultura majoră nu repetă cultura minoră, ci o sublimează, nu o măreşte în chip mecanic şi virtuos, ci o monumentalizează potrivit unor vii forme, accente, atitudini şi orizonturi lăuntrice. O cultură majoră nu se stârneşte prin imitarea programatică a culturii minore. Nu prin imitarea cu orice preţ a creaţiilor populare vom face saltul de atâtea ori încercat într'o cultură majoră. Apropiindu-ne de cultura populară trebue să ne însufleţim mai mult de elanul ei stilistic interior, viu şi activ, decât de întruchipări ca atare. Nu cultura minoră dă naştere culturii majore, ci amândouă sunt produse de una şi aceeaşi matrice stilistică. Să iubim şi să admirăm cultura populară, dar mai presus de toate să luăm contactul, dacă se poate, cu centrul ei generator, binecuvântat şi rodnic ca stratul mumelor. □

PĂPUȘARII

—Stefan-Theodor BASARAB—

Păpușarii trag sforile, păpușile joacă. Păpușarii stau în spatele cortinei, ei nu se arată publicului, doar păpușile se văd. Sunt păpuși atât în Vest cât și în Est. Semnificativ este faptul că atât păpușile din Vest cât și cele din Est joacă aceeași piesă, doar modalitățile de exprimare sunt diferite.

Trei valori au fost și sunt atacate în continuare de către păpușari: Dumnezeu, neam și familie.

In Est, comunismul face treaba cu brutalitate și fără să se jeneze. Pentru noi care venim din Est experiența trăită este suficent de clară.

a) Combaterea credinței în Dumnezeu cu încurajarea și subvenționarea atesimului este o politică de stat. La această s'a adăugat promovarea în ierarhia bisericească a unor oameni docili și ușor manevrabili iar recent și dărâmarea bisericilor. In cursul istoriei au fost doar două excepții la această luptă în contra lui Dumnezeu: în timpul războiului al doilea mondial când Stalin avea nevoie de sprijinul bisericii pentru continuarea războiului și în prezent când Gorbaciov are nevoie de opinia publică occidentală (vezi serbarea mileniului Bisericii ruse).

b) Internaționalismul proletar are drept scop distrugerea neamurilor. Dacă azi se produc unele răbufniri naționaliste, acestea subliniază tocmai realitatea neamului ca entitate de sine stătătoare. Manifestările naționaliste însă nu au fost permise și nu vor fi permise mult timp nici astăzi. Să mai adăugăm la acest capitol deplasările de populații, stricarea limbilor naționale (de cele mai multe ori de oameni străini de limba respectivă) iar la noi în țară, recent, distrugerea satelor al căror specific național nu este de tăgăduit.

c) Familia a fost atacată cu o mare perseverență și continuu. Deplasările oamenilor în cadrul muncii lor, nu totdeauna necesară și încurajarea prostituției au dus la o slăbire a legăturilor de familie. Incurajarea copiilor de a ieși de sub tutela părinților (obiectiv introdus în Occident încă înainte de Revoluția franceză) și chiar de a spiona pe părinți constituie mijloace pentru atingerea aceluiași obiectiv. Citind pe Pacepa te îngrozești de extinderea fără precedent a prostituției în țara noastră. In cadrul școlii, universității și în "câmpul muncii" cu greu mai poți găsi pe cineva care să respecte instituția familiei. Dar prostituția conducătorilor actuali și a odraslelor lor sau cohortele de fete tinere și de neveste folosite de organele Securității?

Există o situație diferită în Occident? Nicidecum. Metodele sunt mai subtile dar rezultatele sunt aceleași. Aici mijloacele principale sunt presa, radioul, televiziunea. O literatură imensă și ușor accesibilă militează contra lui Dumnezeu, neamului și familiei.

a) "Dumnezeu e mort" s'a spus și se repetă mereu. Propaganda atee, laicizarea forțată a învățământului, compromiterea intelectuală, și morală a clerului au consecințe imediate: părăsirea bisericilor tradiționale și refugiul în sectarism religios, meditație transcendentală, agnosticism, zen, ș.a.m.d. Câtă publicitate s'a făcut cu cei doi pastori americani căzuți "în patime trupești"! In același timp promovarea pro-comuniștilor în ierarhia Vaticanului și apariția a sute de secte în protestantism au săpat continuu autoritatea bisericii în Occident.

b) Numărul enorm de divorțuri, homosexualitatea căsătoriile între bărbați (uneori oficiate de clerici.), prostituția încă de pe băncile școlare, comerțul internațional al proxeneților, fără a mai aminti extinderea fără precedent a pornografiei (chiar la posturile de televiziune și la ore accesibile copiilor) au minat și continuă să mineze familia. Pe un plan mai subtil, mișcările feministe, egalitatea sexelor, liberalizarea avorturilor și procurarea fără nici o restrângere a mijloacelor anticoncepționale contribuie discret dar eficace la distrugerea familiei.

c) Cine mai vorbește în Occident despre neam? "Lupta antirasistă" de o vehemență ne mai întâlnită, încurajarea emigrației magrebiene și negre în Franța, trimiterea de "refugiați politici" în Occident de către Ruși sunt doar câteva aspecte din lupta contra neamurilor. Iar când cineva mai îndrăznește, destul de rar și timid, să amintească despre valorile naționale și despre salvarea lor, "toată suflarea" din țara respectivă, ba chiar și din afara ei, se precipită asupra imprudentului, Franța se evidențiază din nou și în această privință.

Oare păpușarii care pentru moment stau încă ascunși în spatele cortinei au renunțat pentru ei înșiși la aceste valori: Dumnezeu, neam, familie? Nicidecum.

Comunismul, dela început, a fost încurajat și ajutat de către Occidentali. Fără ajutorul Kaiserului și apoi al democrațiilor, iar astăzi fără ajutorul alimentar, tehnic și valutar al Occidentului, comunismul nu ar fi luat puterea iar astăzi nu ar putea exista. Explicațiile unor "circumstanțe" date de politicieni "virtuoși" care nu văd dincolo de interesele lor imediate nu au nici o consistență. Treaba pe care comuniștii continuă să o facă este bine privită "la nivel înalt". Păpușile din Vest ajută păpușile din Est. Recent Statele Unite au încheiat acordul de dezarmare cu Uniunea Sovietică, iar tot recent, la Toronto, "cei 7" se felicitau de schimbările din U.R.S.S.

Noi, Românii, atât cei din țară dar mai ales cei din refugiu, ce am făcut cu neamul nostru? Ne mai închinăm încă la Dumnezeu? Soliditatea familiei noastre este păstrată? Am avut Români care și-au fixat ca normă de conduită respectarea acestor valori: Dumnezeu, neam, familie. Ordinul păpușarilor "pe cei mai buni ucideți-i" a răsunat ca o sentință și a fost executat. Politicienii noștri de atunci au marginalizat, au băgat în închisori și au asasinat pe acești temerari. Crezul acestei generații de a "împăca neamul românesc cu Dumnezeu" a fost socotit o crimă. Acum, după atâția ani ne-am trezit noi oare? Comunismul, pe care Dumnezeu în înțelepciunea Lui "l-a permis" a atacat și mai vehement aceste valori esențiale pentru ființa omenească. Cum se mai pot găsi în refugiu Români care să atace pe cei care respectă mai mult ca orice aceste valori Dumnezeu, neam, familie? Nu își dau seama că sunt cei mai buni auxiliari ai comuniștilor? Faptul de a milita alături de comuniști nu îi jenează?

Poate veți întreba cine sunt păpușarii și unde stau ei. Cred că fiecare din noi îi poate ști. Nu pot fi decât aceia care respectă cu strășnicie, pentru ei, aceste valori Dumnezeu, neam, familie. Sediul lor nu are importanță. In ce măsură s'ar schimba situația dacă ei s'ar afla la Boston sau aiurea? Dacă vrem mântuirea neamului nostru trebue să respectăm noi înșine aceste valori. Piatra unghiulară a ridicării neamului nostru este Dumnezeu cu consecințele firești: responsabilitatea față de neam și de familie.

Si ar fi bine să atragem atenția celor din jurul nostru despre existența păpușarilor și despre scopurile lor. Să nu ajungem o masă docilă de sclavi.

La Geneva un grup de Români vor să înalțe un altar de închinare lui Dumnezeu. Reacția Bucureștiului nu s'a lăsat așteptată. S'a intervenit pe lângă autoritățile elvețiene ca să nu ajute iar unii "refugiați" și unii naivi au început să strige: construcția unei biserici este o utopie, mai bine să strângem bani ca să trimitem pachete cu alimente în țară, etc. O oarecare demobilizare a celor cinstiți s'a produs dar au rămas destui Români cu bun simț care sprijină construirea acestei biserici. Pentrucă trebue priceput odată: lupta contra comunismului este o luptă pe plan spiritual mai întâi. Grupurile, asociațiile, "președinții" de grupuri vin după aceea.

Dumnezeu a creat lumea dar Satan are permisiunea să ispitească pe oameni. Satan își alege instrumentele și oamenii sau neamurile care să-l slujească. Să nu uităm că fără accepțiunea noastră Satan nu ne poate incorpora în contingentele lui. Sfinții Părinți ne învață că Satan nu este mai puternic decât omul (altfel cum ar putea Dumnezeu să judece pe om?) și fără colaborarea noastră Satan nu poate realiza nimic. De asemenea să nu uităm că Păpușarii nu sunt infailibili în raționamentele lor, că sforile uneori se pot încurca iar uneori se pot chiar rupe...

FARA ARMÂNEASCĂ

SCURTA MUTRITA TRI VITALITATEA S'TRI DINISIREA ARMAÑILOR TU BALCAÑI

—Prof. G. CARAGEANI—

CUVENDA TI CITITORI

Tu numirili di meșili tricuț publicăm tu Fara Armânească, studiul d-lui Emil Vrabie, "Vlahii sud-Dunăreni într'un tratat recent de istorie a Bulgariei". Lucrarea fu citită la al doilea Congres di cultură Armânească dit Americă, ți s'țânu la Bridgeport tu 1987 și ti cari scrisum la chirolu a lui. Lucrărili a Congreslui va s'hibă tipusite tu una carte specială. Până atumțea, căftăm a conferianțiarilor s'nă da lucrări s'li publicăm la Fara Armânească dit Cuvântul Românesc, ca s'hibă cunuscuti și di ațelli ți nu va s'poată s'aibă cartea cu tuti conferințili. Di oara aistă publicăm lucrarea Profesorului G. Carageani di la Universitatea di Potenza, Italia. Gheorghe Carageani publică tu revista Ministerului di Externe Italian un studiu cum nu avem multi până tora ti armâname și scoasi una carte bilingvă italiană-română cu poeziile di vreari a poetului român Marin Sorescu. Cartea Poesie d'amore, easti scoasă tu Editura Dick Peerson di Napoli și poeziili românești sunt tradusi tu italiană di Gheorghe Caragiani și nveasta lui Gabriella Bertini-Carageani, cari invîță limba română.

Si știe că apârni si să scrie armâneaști tu secolu XVIII, cu grame gârțești, ma textili ți s'tipusiră până la a doua giumitate a secolului XIX ireau ma multi texti ți lipseau tră bisearică (religioasî) și mași tu Gramatica al M.G.Boiagi (Viena, 1813) se-aflâ și nândauă "Fabule icâ părămithe shi istorii alepte", scriate tut armâneaști. După aiste, tu a doua giumitate a secolui XIX și tu secolu XX, s'amintară tut ma mulț scriitori armâñi: C.I.-Cosmescu, C. Belimace, N. Velo, M. Beza, Nuși Tulliu, N. Batzaria, G. Murnu, Zicu D. Araia, G. Ceara, N. Boga, etc. ișiră și multi reviste culturale: Albina Pindului, Frățillia întru driptati, Macedonia, Gazeta Macedoniei, Revista Pindului, Frărilia, Lumina, Graiu Bun, Lilicea Pindului, Flambura, Peninsula Balcanică, etc. și s'publicară colecții di folclor (cum feați G. Weigand, Pericle Papahagi și Tache Papahagi) Armâñilli aveau tu ațel chiro sculiile și bisearitile a lor, ma după primlu mari polim Armânilli fură ampârțâț tru ma multi stati Gârția, Jugoslavia, Albania și Vurgăria și multi di sculiili a lor fură încllisi. După al doilea mari polim, Armâñilli avură una bană culturală mult arauă: sculiili și bisearițili a lor fură tuti încllisi și nâși fură agârșiț di învițaț și di opinia internațională. Mași ahurhindalui cu añilli '60, învițațilli apârniră diznou să scrie di Armâñi și s'publicară tu armâneaști și multi cărț di poezie ș'di litaretură populară, cărț scriate di Vicotria Bațu, N. Caratană, H. Cândroveanu, C. Colimitra, I. Cutova, R. Gheorghević-Spoa și Z. Jovanovic, N. Guli, K. Iorgoveanu, Gh. Merca, N. Ogachi și St. Partzali. (Numa aistot cărț u ded la comunicarea primului Congres di Bridgeport).

S'tipusiră de-apoia și niscânti antologii, fapti di H. Cândroveanu, K. Iorgoveanu, D. Cuvata și A. Nasta și tu nâsi aflăm ș'numa a poeților cari nu avură până tora tihea s'veadă publicată opera a lortu volume separate: N. Babu, N. Boga, N. Carasescu, C. Guli, T. Mihadaș, A. Nasta, Zahu Pană, N.D.Scrima și V. Tode. Concluzia easti că si scrie tora mult armâneaști și că putem să zburăm di vitalitatea dialectului literar armânesc, ma lipseaști s'dzățem că, nai ma mulțilli di scriitorlli armâñi di astândzâ, bănească și scriu tu România ș'că mași puțâñi băneadză și scriu tu locurli iu bănară pânpâñilli a lor, tu Balcañi. Cu tuti aisti easti mult ghini că literatura dialectală armânească nu chiari și aist lucru easti bun și agiută și la criștearea a dialectului armânesc cari nu ari mași una funcțiuni, ațea di zburări cu fumeallia ș'cu cunuscuțilli, ma caftă s'dezvolte și funcțiunea di instrument di cultură.

Tra s'poată s'dinisească tu Balcañi astândză, când alanț populli caftă si-lli deznaționalizeze, lipseaști si s'adară cât ma multi acțiuni și manifestații culturale, fapti tra s'dinisească chiro cât ma mult cu scupolu s'arăspândească fara și zborlu armânesc.

Minduesc că ahtari acțiuni pot s'hibă:

á. suțatili culturali armânești;

b. tipuseirea di gazeti și revisti armânești;

c. publicarea di cărț cu literatură originală, cultă, armânească, ică ma s'nu s'poată, barim tipusirea di antologii și de-apoia tipusirea di traducții tu aromână dit literatura daco-română ș'publicarea di folclor armânesc.

d. Imprimarea și arăspândirea, iu si s'poată, și ma mult tu Balcañi, di discuri ți caseti cu muzică armânească ică poezii armânești recitati tu dialectul armân;

e. arăspândirea, la radio și la televiziuni, tu Balcañi, di programi radiofonice ică di televiziune cari să zburască di armâñi și di armâname. Macă nu va s'poată, atumțea si s'arăspândească ahtari program la BBC, la Eruopa Liberă și la Boațea ali Americă.

f. Organizarea di Congrese, conferințe, seminarii, cursuri, cu scupolu si să studieze științific armâñilli și zborlu a lor.

Di tuti aisti acțiuni culturali alepșu tora, tră tlu a nostru Congres, mași punctul c,: publicarea di cărț cu literatură originală cultă armână, tipusirea di antologiii ș'di traducții dit literatura daco-română tu aromână și publicarea di folclor armânesc, și alepș punctul c tra s'pot să zburăsc di literatura armânească ișiș și di loclu a lileraturi și culturii armânești tu literatura română și'di problema adrărei a unei dedzi literare a armânei.

Dușmañilli a Armâñilor dzăsiră ș'dzăc că Armâñilli nu lipseaști s'aibă drepturi tu Balcani că nu au una istorie a lor ș'nu au una literatură și una cultură proprie. Ma învițațilli armâni: I. Caragiani, I. Arginteanu, G. Murnu, Th. Capidan și învițatlu român N. Iorga, spusiră la tuț că și Armâñilli avură una istorie a lor, amși că nu avură tihea s'aibă și un stat a lor independent (poati cu una ñică excepție: Vlahia Mari)

Cât tri literatura scrisă tu dialectul armânesc, vidzum că năsă ahurhi tu secolu XVIII ș'deapoia agiumsi la una bună anălțare tu bitisita a secolului XIX ș'tu ahurhita a secolului XX. După niheam chiro câ d nu deadi cap după al doilea mari polim, apârni s'tipusească diznou multi cărț diliteratură cultă și populară armână. Tinți cărț di aisti săntu antologii și fură adrati di: Chirața Iorgoveanu-Dumitru, Hristi Cândroveanu, Dina Cuvata și Atanase Nasta. Cărțili di literatură populară ică cultă fruă scrisi di Victoria Baĕțu, N. Caratană, Hristu Cândroveanu, Constantin Colimitra, I. Cutova, R. Gheorghevici-Spoa și Z. Iovanovici, N. Guli, K. Iorgoveanu, Gh. M. Merca, N Ogeacli și St. Parțali. Niscănț scriitori armâñi dit chirolu a nostru nu avură ninga tihea s'publică opera lor integrală, ma fragmenti dit opera a lor fură tipusit tu antologiili: Antologie Lirică Aromână, Ecou de cântec aromânesc și Un veac de poezie aromână. Tu prima aflăm numa a poe5ilor: N. Bogfa, N. Babu, Athanase Nasta, Zahu Pană, Hristu Cândroveanu, tu a doaua aflăm năpoi pi N. Babu și A. Nasta ma pi ninga elli aflăm pi N. Caraiscu, D. Pariza și Costa Guli; tu alantă diznou numa a aiștor poeți ș'deapoia Poețilli N. Boga, N.D.Scrima, T. Mihadaș și V. Tode. Tri tuti easti cama importantă prezența al Nida Boga cu epopea VOSHOPOLEA, cari easti faptă di 157 di soneti.

Tuț aiști scriitori cari s'feațiră cunuscuț ma mult tu chirolu a nostru (cu tutio că niscănț păstrau tu manuscripti opera a lor di mult chiro), tuș aiști scriitori mi fac să zburăsc tora di vitalitatea a literaturillei armânești tu chirolu a nostru. Cu tuti că lipseaști s'dzăc că vitalitatea easti mași relativă, că ma mulțilli di aești scriitori nu băneadză ș'nu scriu tu Balcañi, iu Armâñilli sunt tu pericul s'cheară, s'hibă deznaționalizați.

Că vini zborlu di aistă vitalitate relativă lipseaști năpoi s'dzăc că niscănț di noilli scriitori sunt tiniri: St. Partzali dit Gârție ari 51 di añi, K. Iorgoveanu dit România -ma băneadză tora Germania -ari 33 di añi, Dina Cuvata dit Iugoslavia ari 35 di añi, V. Tode dit Romă ia ari sum 30 di România ari sum 30 di ani, și V. Zega dit Iugoslavia ari mași 23 ani. Putem să zburăm di una alăxire di generații, cu ahât ma mult cu cât aești tiniri au mult talent și multă maturitate artistică. Un exemplu easti Kira Iorgoveanu, prima poetă armână ș'cama marea poetă dit lirica di vreari tu literatura dialectală cultă armână. Si nu lipseaști s'agârșim, când zburăm di vitalitatea relativă, activitatea a tututlor ațălor ți scriu armâneaști tu revistili dit Exil: Zahu Pană, Nacu Zdru, Iancu Perifan, Vasile Tega, D. Bacu și alț. ică ațâlor ți traduc și tipusesc traducții tu armâneaști, tu revistili dit Exil: A. Caciuperi, Zahu Pană, D. Bacu, Vasile Tega.

Zburăi până tora di activitatea scriitorilor armâñi, cățe alepșu tri tiñisitlu Congres a nostru, trei thematе: a) specicitatea a literaturăllei dialectale aromâne; b) loclu a llei tu literatura și tu caltura română; c) cari sunt viderili tra si se)adară una variantă literară armână cu caracter supradialectal, cățe știm că armâna nu easti unitară, ma easti faptă di ma multe graiuri și nu ari ninga una zburări literară.

Zburândalui di specificitatea a literaturăllei dialectale armâne tu protluzbor a antologiei: Un veac de poezie aromână, Hristu Cândroveanu dzățe că năsă "reflectă un univers particular, arhaic, de a o marcantă specificitate al însuși. Un univers de suflet greu abordabil de către cei ce nu l-au trăit. nu l-au cunoscut direct și nici nu au fost aproape de subiecții lui, pentru a-i pătrunde fie și indirect semnificațiile, înțelesurile. Este și motivul pentru care cititorii din afara cercurilor aromâne au sentimentul că lirica aromână este cumva eliptică, ori săracă, nenuanțată".

Tu aist univers, tipic ma mult tri poezia armână dit epoca "clasică" sunt luati teme ca: "geografia locurilor de baștină (muntele în primul rând), ocupațiile tradiionale (păstoritul, cărvânăritul, meșteșugurile), lupta de supraviețuirea în amalgamul de etnii cu interese divergente din Balcani, apărarea graiului străbun, înstrăinarea și efectele ei, dragostea bineînțeles, evidențierea inteligenței aromânului în lume, dar și satirizarea defectelorlui omenești, ca și a celor cu care a venit în contact în realțiile sale de viață."

Cu nândauă excepții, ș'tu opera a poeților armâñi dit noaua generație aflăm tut aiste teme ma cu una diferență di perspectivă: hiindatui fapti napârti di mitica Machedunià, natlu a păpâñilor a lor, poeț ca K. Iorgoveanu, și V. Tode, li llia pi de-anvârliga niscănti di temele ți dzăș prota, mași ca memorie atavică dit subconștientlu a lor și putură si scrie așiți, cățe criscura namisa di armâname, cu părăvulii ș'cu părămithi armânești și cu lecturi cari fățeau s'arămână vie la elli, conștiința lor di armâñi.

Specificitatea a literaturăllei armâne s'veadi nu mași la nivelu tematic, ma s'veadi și la nivelu formal, di expresie: "Adevărul este că poeții aromâni scriind despre un univers închis, chiar sunt eliptici în expresie, fără intenții premeditate în acest sens. Ei știau Foarte bine că în conștiința cititorilor lor consângeni, orice cuvânt, orice vers, oricât de condesat. Va reverbera într'o lume întreagă de ecouri, de nuanțe și de evocări ce vor complini de la sine tabloul de suflet, uneori numai schițat în textele lor, în doar sugestii, larg incitante însă"...Aistă easti poati ș'una di itiili cari feațiră ca literatura dialectală armână s'nu aibă multă rezonanță tu România.

Va trec tora si zburăsc ti loclu a literaturillei și a culturillei armâne tu cultura și literatura română, ma prota lipseaști s'videm macă armâna easti una limbă, ică easti un dialect a limbillei române.

Tri ma mulțilli învițaț idiomlu arânesc easti un dialect a limbillei române. La aistă concluzie agiumsiră marilli învițat cari scrisiră istoriili a limbillei române: Al. Philippide Ov. Densușianu, Sextil Pușcariu, Al Rosetti și G. Ivănescu și tut ași minduiră și învițațilli a noștri armâni, di aeri și di astândză: Pericle, Tache și Valeriu Papahagi, George Murnu, Th. Capidan, Matilda Caragiu-Marioțeanu, Nic. Saramandu și alț mulț. La aistă concluzie agiumșu ș'mini, tu una carti iu zburăsc di sintaxa armână (La subordinazione circostanziale ipotattica nella frase dela dialetto aromeno (macedoromeno).

(Va s'urmeadză)

UNA CARTI NAUA!

Livendlu Armân Gogu Padiotu di Atena, scoasi una carti di "Cănii Armânești di Aminciu" Ti aistă carte va să scrim ma mult ahânt ti vistearea di cântiți adunati di Padiotu cât si ti livindeața Doctorului Gheorghe Barza, care agiută cu pradz ca aistă carte s'aisă tu luñină. Cântițili di Aminciu lipseaști se-află tu tuti casili armânești. Cartea puteț su ancupraț cu 10.000 (Dzați dolari americani) di la Gogu Padiotu, Calea Cafcasu Nr. 41, 11362 Atena. Greece.

Fara Hramânească

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEASCĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU: ZAHU PANĂ, 133 BENNETT AVE, YONKERS N.Y. U.S.A. 10701

MICA PUBLICITATE

Anunturile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CAUT RUDELE ŞI PRIETENII

*Dr. Ion Puiu Stoișor, 29 Elora Dr., Hamilton, Ontario, L9C 6T4, Canada, Tel. (416)388-3296, își caută colegii dela Facultatea de Medicină Generală din București, promoția 1967, printre care pe GABRIEL MIRESCU, (USA), rugându-i pe aceștia să-i scrie la adresa de mai sus sau să telefoneze.

*Fratele Doru și mama îl caută disperați pe scriitorul Nicolae Dumbravă stabilit în America și văzut prin New York, Cleveland și Los Angeles. Cei ce știu de el, sunt rugați a telefona la nr. (416) 534-9348, Canada, cu taxă inversă.

*Sergio Săndulescu împreună cu familia din New York, caută să ia legătura cu BORIS BORA, cu care au locuit împreună și lucrat în lagărul din Latina, Italia, în 1979.
Cei care îl cunosc, sunt rugați să scrie la adresa: 45-41-39th place, apt. 1-B, L.I.C., Sunnyside, New York, N.Y.11104, USA. Recompensă pentru cei ce mă vor informa și pune în legătură cu Boris Bora.

*Visan Costache - șofer I.T.A. Timișoara, refugiat în Austria în 1987, cu domiciliul în 8362 Sochau Nr.23, Gasthof Sachher, Tel.03387-225, Austria Stmk., caut pe prietenul meu de muncă VARGA VICTOR din Timișoara, fost șofer la I.T.A. Timișoara, emigrat prin lagărul Latina Italia în 1982, în Canada. Cine știe adresa lui, rog a-i scrie adresa și dorința mea.

*Mă numesc Macsim Zaharia și mă aflu înazil în Germania Federală la adresa: Manforterstr. 142, apt.9, stock 2, 5090 Leverkusen 1, West Germany, sunt de profesie instrumentist și caut pe: ADRIAN MARISCA, toboșar (New York) și NELU PETRESCU din Finlanda, pe care îi rog să-mi scrie pe adresa de mai sus.

*Dr. Eng. Ion-John V. Moldovan din Cluj Napoca, în statul Missouri-USA, o caută (de 5 ani și 5 luni) pe Prof. Lăzărescu Rodica - o perlă de fată din București, Cotroceni, cu 7 limbi străine (ca și el).
Cine o cunoaste, în Marea Britanie, este rugat să o anunțe. Telefonul meu este: (314) 664-1961, Saint Louis, Missouri 63104, USA, sau 3116 - Sidney Str., 1st Fl. West.

ÎNCURAJAȚI COMERȚUL ROMÂNESC

Românii sau prietenii lor, care doresc să-și construiască o casă ieftină și solidă (rezistentă la cutremur) pot face acest lucru singuri, utilizând noile cărămizi profilate (patent german) aparținând colaborării mixte, Gerhardus-Mares din Frankfurt am Main, Postfach 900480 - West Germany.

Cărămizile pot fi executate din argilă sau deșeuri de lemn impregnate contra focului, având toate golurile pentru instalația electrică, termică sau de aer condiționat. Acest sistem permite zidirea unei case de către însuși proprietarul ei, elementele de construcție fiind montate în ordinea numerotării, necesitând foarte puțin mortar numai la îmbinare, deoarece pereții rezultă gata finisați.

Cereți oferte la adresa de mai sus.

CĂSĂTORII

*Româncă, asistentă de radiologie, într'un spital din RFG, 44 ani, 1,62 m înălțime, 60 kg., șatenă, aspect fizic plăcut, inteligentă, nefumătoare, doresc corespondență în vederea căsătoriei cu un domn instruit și prezentabil, până în vârsta de 50 de ani. Vă rog răspuns serios cu fotografie, pe adresa: MUSAT EMILIA, Runtingerstr. 13, 8400 Regensburg, Deutschland.

*Dna Ecaterina Luca în vârstă de 45 de ani, actualmente funcționară în București, de profesie - profesoară de limba rusă, dorește căsătoria cu domn serios și corespunzător. Rugăm scrieți la: Cornelia Buring, (44) Munster, Dachslente str. 42, West Germany.

*Intelectuală, 50, doresc corespondență, căsătorie cu domn serios. P.O.Box 75729, Los Angeles, Ca.90075-0729, USA.

*Tânără refugiată, de origine română, intelectuală, în vârstă de 35 de ani, brunetă, cu alură sportivă, veselă și comunicativă, doresc să cunosc un domn român cu domiciliul în USA, Canada sau Australia, în vederea încheierii unei căsătorii fericite. Aștept răspuns pe adresa: Goanță Tatiana, Donauwarther Str.B 82, 8858 Neuburg a.d. Donau, B.R.D.

ATENȚIUNE!

Cum puteți revitaliza părul Dvs!!!

"Gala Regenerator" cel mai bun extras natural din plante pentru uz extern, obținut după metoda Dr. C. Galalae, care combate: seboreea grasă, alopecia seboreică, mătreața și căderea părului. Vindecă chelia incipientă, psoriazisul și exemele. Recolorează firele de păr albe și regenerează pe cele bolnave. Recolorează petele albe, deprimante din Vitiligo și alte discromii ale pielii.

Pentru obținerea lui vă rugăm a vă programa la următoarea adresă:
Dr. med. Costel Galalae
Chrysander Str. 151
2050 Hamburg 80
West Germany

Gala Regeneratorul se fabrică în 3 variante de către Firma Wolff:
- Gala Regenerator Universal, eficace în toate bolile menționate mai sus;
- Gala Regenerator D, pentru bolile pielii capului și a părului închis la culoare;
- Gala Regenerator H, pentru bolile pielii capului și a părului blond.

Pentru o cură sunt necesare 5 flacoane.
Odată cu programarea vă rugăm a ne trimite și câteva amănunte despre boala Dvs.
Costul extractului este în funcție de specificul bolii și de felul medicamentului expediat, la care se adaugă cheltuielile de transport și despre care veți fi informați ulterior.

AIRPORT CONNECTION

Oferim asistență pe aeroportul Kennedy pentru conecții cu alte zboruri

Tel: (212) 633-0296

IMPORTANT IMPORTANT

NEW YORK'S BEST NUTRITION

METHABOLISM PSORIASIS ECZEMA INCORP.

NICULAE PANAIT

CU REPREZENTANȚE ȘI OFICII ÎN USA ȘI CANADA

ANUNȚĂ

DESCHIDEREA UNUI CENTRU UNICAT DE NUTRIȚIE ȘI ÎNFRUMUSEȚARE

*DOTĂRI ULTRAMODERNE *TEHNOLOGII COMPUTERIZATE *CELE MAI NOI UTILAJE ELECTRONICE *METODE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ VERIFICATE PRIN REZULTATE DE EXCEPȚIE ÎN PRACTICA MONDIALĂ

In paralel cu terapia Panait, binecunoscută prin efectele de excepție înregistrate în tratarea a peste 7000 de bolnavi (socotiți incurabili) noul centru vă oferă o gamă largă de posibilități, urmărind în primul rând recâștigarea echilibrului metabolic, mărind astfel calitatea și cantitatea anticorpilor pe căi pur naturale, creindu-se astfel organismului singurul mare câștig de autoapărare.

Procedeele folosite sunt la curent cu cele mai recente realizări mondiale constatate și verificate în acest domeniu, având la bază principii strict naturale. Plante, ceaiuri, extracte de ceaiuri și plante, pomezi, exerciții fizice specifice ș.a.m.d. din cele mai cu tradiție regiuni ale lumii.

Totul însoțit de un riguros și competent plan terapeutic ținut în permanență sub un minuțios control.

Persoanele disperate din cauza INEFICIENTEI tratamentelor încercate până acum, N.P.E. le acordă șansa ieșirii din acest mare impas! Noi am dovedit și demonstrat prin rezultatele obținute că pentru noi nu există boli incurabile. Caseta video, realizată în premieră mondială, reprezintă mărturia grăitoare a eficienței terapiei PANAIT — Acționăm cu același succes în acordarea și pe mai departe de asistență dela long-distance.

In afara afecțiunilor pielii, tot pe căi NATURALE asigurăm asistență cu același succes și în cazuri de OBEZITATE - INSOMNIE - STRESS - DEREGLARI MENSTRUALE - FRIGIDITATE - IMPOTENȚĂ - HIPERTENSIUNE ȘI AFECȚIUNI HEPATICE. NU UITAȚI: READUCEREA METABOLISMULUI, SINGURUL CAPABIL DE A ASIGURA ORGANISMULUI AUTO-APĂRAREA NECESARĂ ȘI UNICUL CREATOR DE CELULE SĂNĂTOASE - LA PARAMETRI NORMALI, ESTE O CHESTIUNE VITALĂ A OMULUI CONTEMPORAN:

Sunați la telefon: pentru USA 1(215) 632-4291 și 1(215) 632-7544; 24 de ore lăsați mesaj
pentru Canada: De Luni până Vineri 1(514) 731-6585. De Vineri 4 p.m. până Duminică 1(819 322-7185.

NEW YORK'S BEST NUTRITION INC
10825 E. KESWICK RD Nr. 84, PHILA. PA. 19154

OMUL ȘI STATUIA SA

—N. STOIA—

România-Mare era ca un copil de cincisprezece ani, dar bărbații comunității din Sighetul-Marmației încă mai dezbăteau în pasionate discuții la sinagoga de pe strada Vișeului ori la baia de aburi dacă nu fusese mai bine "în vremea de pace", adică în imperiul austro-ungar când banul era de aur, administrația corectă iar ca drepturi civile ei veneau înaintea Românilor. Unii însă contestau vehement acest lucru și printre aceștia unul era Wiesel, cel cu casa cu prăvălie nu departe de podul de peste Tisa pe care îl puteai trece liber în Slatina care era în Cehoslovacia.

Ce mă, se riposta, era mai bine când te închinai până la pământ în fața Măriei Sale Domnul Grof ori luai o palmă teribilă dacă adresându-te Domnului solgăbirău uitai să pui înainte "Tekintetes" (Mult onorate)? Ce, nu ți-e bine acum? Gheșefturile merg și dacă "miști din urechi" (dai șpagă) mai închid și ei ochii la o mică contrabandă sau aranjezi cu domnul administrator financiar să dai impozit mic.

Adesea discuțiile politicii curente, aveau haz. Unul anunța că regele Carol II a suspendat democrația. Reacția, în cor, era:- "Si mă rog frunos, ce au Evreii din asta?" Apoi veni vestea că Hitler a venit la putere. Aceeași: "Ce au Evreii din asta?" Incolo, viața mergea înainte domol ca apa Tisei și cu inerentele-i bucurii și necazuri, adică "zurăs".

Necazul lui Wiesel era mai ales fiul său Elie, care nici că era bun la tejghea dar mai era și neascultător de când Mutter i-a băgat în cap să-l facă doctor și mai și cheltuiește o groază de bani plătindu-i lecții la vioară.

Toate acestea au fost doar până la 3 Septembrie 1940, când retrăgându-se trupele române au venit Ungurii care au început să-i strângă, să-i ucidă -ca și pe Români, și să introducă o sălbatică teroare. Puțini dintre ei au scăpat iar unul dintre aceștia a fost Elie, care s'a reîntors împreună cu bandele sovietice. La teroarea roșie care a urmat, a participat și viitorul laureat al premiului Nobel. Si pentru una și pentru alta, Wiesel bătrânul, Dumnezeu să-l odihnească deoarece fusese un om drept, ar da din cap a dezamăgire și mirare.

Tot așa și noi. Căci nu numai în romanul său (atât de competent recenzat de Dl. Titus Bărbulescu în numărul pe Iunie al "Cuvântului Românesc") ci în zeci de notițe prin marile ziare ale lumii, Elie Wiesel strecoară deliberat aceeași eroare insinuând că autoritățile române l-ar fi arestat și că, deci, Românii răspund pentru ce s'a petrecut în Ardealul de Nord, ocupat de Unguri.

Că o face dintr'o răutate, o fi plătit în vre-un fel de Unguri sau e vorba de vreo conspirație internațională care țintește pieirea României, nu știm încă. Ceea ce știm clar este doar faptul că omul, ca orișicare personalitate care se respectă și are și prieteni care împing puternic dela spate și-a durat o... statuie. Imaterială, deocamdată, dar tot așa cu soclu, mărime supra-naturală. Si, de asemenea tipic, se ascunde după ea. Ne-o pune în față ca barieră, și s'a dat după piedestal și aruncă cu pietre în noi.

Părerea mea este că un scriitor, trebue să fie întotdeauna de partea adevărului și a dreptății. Numai după aceea mai are și latitudinea să fie loial rasei, nației, familiei, intereselor personale, etc. El (sau ea), datorează aceasta prezentului, miilor de cititori inteligenți și viitorului, adică celor care cândva, se vor apleca asupra respectivelor rânduri căutând să descifreze adevărul din zilele pe care le trăim acum.

La această cerință, Elie Wiesel a rămas repetent. Românii nu-i pot dărâma statuia. Treaba asta o va face opinia publică mondială atunci când ea va realiza că ceea ce s'a întâmplat cu Evreii din Nordul Ardealului este pus incorect în spatele Românilor.

Cine-o ajută să se lămurească? Wiesel însuși, care după ce a încercat să-i arate el președintelui Reagan unde are voie să facă vizite în Germania Federală, mai recent se lamenta și ne destăinuia că a rămas consternat de terorizarea soldaților israelieni de către copiii palestinieni care aruncau cu pietre în ei. Că acești soldați îi ucid cu gloanțe adevărate - asta nu contează! Straşnică părere, mai cu seamă când vine dela un premiat Nobel!

ȘTIRI DIN AUSTRIA

SCHIMBĂRI DRASTICE ÎN ORGANIZAȚIA LAGĂRULUI DELA TRAISKIRCHEN

Viitorul exilului românesc este bazat - în mare parte - pe numărul considerabil și continuu al refugiatilor.

Din motive geografice, Austria, una din cele mai mici țări ale Europei (în urma legii internaționale a Convenției dela Geneva care spune că trebue să ceri azil - politic - în prima țară din Apus în care te-ai oprit), este cea cu cel mai mare număr de refugiați (nu numai din România). Din această realitate rezultă și o serie de probleme - unele nerezolvabile, altele numai condiționat (producând în acest fel nemulțumirea multor "oaspeți") - altele, noi, care schimbă formele existente și cursul știut.

In mod normal refugiații, odată ajunși aici, se prezintă fie direct la lagăr, fie la o poliție oarecare și sunt cazați ori la Traiskirchen (o fostă cazarmă depe timpul monarhiei), ori - în funcție de aglomerație - la una din cele peste 300 de pensiuni, hoteluri, etc., răspândite în aproape toată țara, care sunt, în acest sens, legate cu contract de Traiskirchen.

Dela începutul acestui an, din cauza numărului extrem de mare al Ungurilor și Polanezilor, la care formalitățile de ieșire din țara lor, respectiv de intrare în Austria, sunt facilitate, s'a recurs la o organizație complect nouă a primelor formalități și a decursului celor ulterioare, anume: (aproape) toți refugiații nefamiliști sunt mutați în numitele pensiuni auxiliare. Sălile golite în acest fel, inclusiv sălile de tranzit, sunt rezervate pentru Unguri și Polonezi. Ceea ce nu constituie, însă, un privilegiu pentru aceștia, ci o nouă aplicare a legii, într'un mod mai drastic!

Refugiații din cele două țări (Ungaria și Polonia) care cer azil politic - și deci sunt în mod obligatoriu primiți ca atare de Austria! - sunt cazați în lagărul principal dela Traiskirchen unde în interval de trei (!) zile, capătă o primă decizie în legătură cu șansele lor de recunaștere ca refugiat politic. Dacă, într'un caz negativ, face recurs, în interval de două săptămâni capătă răspuns și la acesta. Deci, după 2 săptămâni, ori rămâne (un număr extrem de redus) ca azilat în Austria, ori este invitat să se întoarcă în patria lui!

Ceea ce este însă important: ROMANII, împreună cu celelalte națiuni, NU sunt implicați în această nouă metodă de desfășurare a formalităților!

In privința lor, formalitățile rămân aceleași ca și până acum, doar că un număr mai mare va fi dispersat la distanțe mai mari!

Interesantă mai pare informația că - cu ocazia noii vizite recente a Papei în Austria - un număr excesiv de mare de Unguri și Polonezi au venit în pelerinaj, din care apoi, un procentaj considerabil au cerut azil.

Ei bine, printre aceștia s'au strecurat și câtiva din numeroșii Români ce se aflau refugiați în Ungaria!!!

In luna Mai apăruse de acum în lagăr un grup de șapte persoane (între care un preot cu soția) care, într'o acțiune spectaculoasă - și anume ascunși în podul unui vagon - au izbutit să fugă din Ungaria, povestind o serie de amănunte necunoscute până atunci! Ei au adus și strigătul de ajutor al celor rămași!

Demersurile, în privința celorlalți, rămași în Ungaria și a căror situație - contrar unor știri publicate - nu este deloc "roză", au continuat și cu ocazia vizitei ministrului de interne austriac în Ungaria! Insă, s'au împotmolit... Viitorul lor este nesigur...

In sprijinul lor și pentru soluționarea posibilității intrării lor în Austria unde pot cere azil politic - limpezindu-și deci situația - am întreprins o serie de intervenții - conform anexei - adresându-mă, personal și prin mesagii, atât ministrului de interne cât și altor foruri competente!

Spun cele de mai sus nu ca o "auto-tămâiere" ci, pe de o parte, spre o liniștire a celor îngrijorați spunându-le că cineva, undeva, insistă pentru cei în cauză, pe de altă parte, ca un stimulent pentru ceilalți Români din exil să întreprindă și ei ceva intervenind la forurile oficiale (ministere, Națiunile Unite, etc.)

Clar este un lucru: diversele, extrem de multele (și prea multele!) Asociații, Organizații, Uniuni, societăți, etc. ale Românilor din lumea mare, vor trăi în viitor, deși vor exista, prin cei care azi și aici pășesc în lumea liberă, ca eventuali viitori membri!

Deci, faceți ceva pentru ei!

Dorina B. GABOR

PS: a informație importantă de ultima oră din cercurile ministrului de interne: în urma agravării la maxim a situației din România, astăzi cel mai oprimat popor din Europa există o hotărîre ministerială conform căreia majoritatea refugiaților români va primi recunoașterea ca azilat politic!

ÎNȚĂRCAREA VIȚELULUI RĂTĂCIT

—George DRAGU—

"4th of July" - Ziua libertății în Statele Unite.

3 Iulie, 1988, Ziua victorioasă a celor care au luptat și luptă pentru demascarea crimelor regimului din București.

Incepând dela 3 Iulie RSR nu se mai bucură de Statutul de Națiune Favorizată.

Președintele Reagan, informat de cele ce se întâmplă în România: suprimarea drepturilor religioase, persecuția minorităților (inclusiv și a celorlalți locuitori), nerespectarea amendamentului Jackson-Vanick, etc. a refuzat să ceară prelungirea Statutului de Națiune Favorizată pentru România.

De altfel Ceaușescu, care aflase că va fi înțărcat, a făcut ca vulpea la struguri: a renunțat el mai întâi la favoarea economică, dar a invitat, la începutul lunii Mai, la București, "un grup de oameni de afaceri din U.S.A."

"...deoarece relațiile dintre cele două țări trebue să se bazeze pe deplină egalitate... și NEAMESTECUL (Sublinierile noastre) în treburile interne." (Tribuna Romăiei" nr 365, 1 Iunie, Pg. 5).

"Am propus--spune tov. Ceaușescu-și suntem gata să analizăm...cum să depășim situația care s'a creat".

"Ea poate să fie, în mod corespunzător transformată într'o înțelegere care să mențină clauza națiunii celei mai favorizate în ambele sensuri și să EXCLUDA (Sublinierile noastre) prevederile amendamentului Jackson-Vanick."

Ceaușescu nu-i prost. El vrea să fie și cu dolarii în pod și cu teroarea în țară.

Acordați-mi avantaje economice, iar dacă-mi amintiți de distrugerea bisericilor, de arestarea celor care încearcă să protesteze de schingiuirile din beciurile pușcăriilor, de refuzul de a respecta dreptul de întregire a familiei, etc., asta înseamnă "amestecul în treburile interne".

Suprimarea Statutului de Națiune Favorizată se datorește în mare parte luptei duse de refugiați care prin proteste, telegrame, scrisori, etc., au informat pe legiuitorii americani și Casa Albă că Ceaușescu este mai feroce decât Stalin, mai orgolios decât Idi Amin și mai nebun de Nero!

EXILUL SPUNE NU TERORISTULUI NEBUN

—Vlaicu COCOR—

Imaginați-vă un avion gata de plecare. Un grup de nebuni îndreaptă armele spre pasagerii civili apoi anunță prin microfon spre cei din afară: dacă nu ne dați ce vă cerem, îi omorîm.

Acum imaginați-vă o țară din care nimeni nu poate ieși. Un nebun cu șleahta de criminali își îndreaptă ura spre părinții noștri, frații și surorile noastre și strigă celor din exil: dacă nu faceți ce vă cerem îi distrugem.

Sefii de state au hotărît că cel mai bun lucru este să spui NU teroriștilor.

Exilul a hotărît să spună NU teroristului nebun și javrelor sale.

1.) Toată țara e împotriva nebunului. El nu poate omorî o țară întreagă. Chiar și oamenii lui cei mai de încredere l-ar trăda cu prima ocazie. Câți alți Pacepa și-au pregătit deja valizele?!

2.) Cei care poartă mesajele teroristului au început să fie demascați. Ei umblă printre noi și amenință. E o datorie de onoare a fiecărui Român din exil când este șantajat să spună. Scrieți prietenilor, scrieți la ziare, anunțați oricialitățile țărilor în care vă aflați.

Mesageri ai terorismului, cine o să vă apere când o să fiți demascați? Credeți că Ceaușescu o să-și pună pielea la saramură pentru voi? Gândiți-vă că există o judecată pe lumea cealaltă. Si dacă nu vă pasă de lumea cealaltă, fiind ateiști, o să fie o judecată și pe lumea asta care nu o să fie prea dulce pentru teroriști.

3.) Dacă cineva din țară a fost hărțuit de teroriști NU TACETI! Aveți datoria să vorbiți.

E timpul să dezvăluim conducătorilor tuturor țărilor sistemul de terorism al lui Ceaușescu.

4.) Nu vă lăsați intimidați! Am venit în lumea liberă să fim liberi. "Mâna securității poate trece peste ocean" i s'a spus cuiva la plecarea din țară. "Dar în ocean sunt mulți rechini care pot să muște această mână" a fost răspunsul.

5.) Cărați-vă acasă, mesageri ai terorismului! Aici nu vă merge. Sau aveți chef să înfundați pușcăriile "capitaliste"?

Exilul spune NU teroristului nebun. Iar voi, cățelușii lui, cărați-vă înapoi cu coada'ntre picioare și lingeți-i mâna mirosind a hoit.

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

APELUL S.L.O.M.R. CĂTRE POPORUL ROMÂN DIN EXIL ŞI ROMÂNIA

Aducem la cunoştinţa compatrioţilor şi organizaţiilor lor că Sindicatul liber al muncitorilor români - S.L.O.M.R- înfiinţat în ţară în 1979, strangulat, şi membrii lui închişi de tiranul Ceauşescu, şi-a reluat activitatea în Occident, prin înregistrarea lui la "Government of the District of Columbia" conform Certificatului din 1 Iulie 1988, sub numele de The Free Trade Union of the Romanian Workers (F.T.U.R.W.) - S.L.O.M.R.

Vă reamintim că ideea reînfiinţării S.L.O.M.R. a format obiectul unui dialog-interviu între D-l Marius Ligi, redactorul ziarului "Micro-Magazin" şi Braşoveanu Gheorghe, publicat în M.M. din Decembrie 1986.

Acelaşi sfat ne-a fost dat şi de D-l Blaise Robel, reprezentantul permanent la Geneva al organizaţiei "Confédération Mondiale du Travail" sub forma a trei scrisori cu acelaşi conţinut din Ianuarie crt. către Dr. Cană Ionel, Braşoveanu Gh. conducătorii S.L.O.M.R. şi toate asociaţiile exilului.

Din această scrisoare redăm ideile următoare:

.D-l Blaise Robel ne urează dreptate, democraţie şi libertate pentru proporul român, care suferă sub dictatura lui Ceauşescu;

.Aceste idealuri nu se pot realiza decât de oameni idealişti, hotărîţi să lupte, astfel cum s'au dovedit sprijinitorii S.L.O.M.R. din ai cărui conducători, un număr de cca. 15 persoane se află în America şi Europa.

.Dânsul propune să-i solicităm pe toţi Românii să colaboreze la reactivarea S.L.O.M.R. ca acesta să fie pregătit a reprezenta poporul român în faţa forurilor internaţionale, şi gata de acţiune în momentul eliberării lui de sub tirania marxist-ateistă.

.In acest sens, ne oferă şi concursul la redactarea unui buletin în limba franceză, cu colaborarea compatrioţilor din Europa-Elveţia.

Am scos în evidenţă interesul pe care-l acordă cei doi conducători, unul în presă şi altul în mişcarea sindicală mondială, fiind convinşi că exemplul lor va fi urmat de mulţi Români din exil. Pe toţi îi rugăm să ne alăture, să devină membri ai S.L.O.M.R. prin adeziuni scrise, şi să ne dea concursul pentru realizarea scopurilor propuse prin Declaraţia de constituire din Februarie 1979, difuzată la posturile de radio Europa liberă şi B.B.C. şi în diverse publicaţii în 1979, etc.

Principiile de bază sunt expuse şi în actul de înregistrare în U.S.A. al cărui text îl publicăm în principalele jurnale româneşti din exil.

Un motiv principal de reactivare îl constituie şi faptul constatat de noi, că Securitatea lui Ceauşescu se teme de activitatea S.L.O.M.R.

In 1985, o simplă întâlnire între Dr. Cană şi Braşoveanu a pus în alertă cerberii, care ne-au arestat şi anchetat sub bănuiala că am primit dispoziţii dela preotul Calciu de a lucra pentru S.L.O.M.R."

In legătură cu publicarea anterioară, apărută în M.M. din Mai crt, în care s'a anunţat din Los-Angeles înfiinţarea S.L.O.M.R. Secţia externă, la 10 Mai, dăm următoarele informaţii şi facem cuvenitele corectări.

S'a considerat ca nepotrivită înfiinţarea unei secţii externe, care presupunea recunoaşterea ei de către o centrală din R.S.R., deci noi continuăm în U.S.A. acţiunea pe care n'am putut-o executa în R.S.România.

După cum se mai constată, listele persoanelor de conducere diferă. In prima listă, au apărut cu diverse atribuţii persoane, ale căror nume nu erau cunoscute de vechii membri din New-York şi Washington. Aceştia au criticat ca nedemocratic, felul în care au fost ele numite, fără prezentarea activităţii lor trecute, singura condiţie care putea să justifice trecerea lor ca persoane în conducere, acţiune care în Occident se face numai prin alegeri, element care lipseşte în cazul numirii lor.

S'a recunoscut că problemele respective au fost criticate pe drept, şi pentru respectarea legalităţii s'a hotărît ca reactivarea şi înscrierea S.L.O.M.R. în U.S.A. să se facă numai cu colectivul de conducere din 1979, iar sediul central să fie în Washington, locul cel mai indicat pentru o colaborare cu Congresul, guvernul U.S.A., sindicate, presă, etc.

Apelăm la cei în cauză, să nu se simtă lezaţi, să recunoască procedura lor ca eronată şi îndreptarea ei ca necesară, să nu încerce disensiuni, şi mai ales să ştie că ne bucurăm de venirea lor în mijlocul nostru, că le apreciem munca depusă şi ideile expuse, de care vom ţine seama în viitor; iar în ce priveşte dorinţa celor ce vor să devină membri în conducerea sucursalelor, precum şi înfiinţarea lor, problema se rezolvă conform prevederilor din actul de înfiinţare al Centrului din Washington.

Pentru a deveni membri, lăsăm toată libertatea de iniţiativă Românilor care doresc înfiinţarea de sucursale statale, de a lansa apeluri, de a primi adeziuni şi a ne comunica înfiinţarea lor în scopul aprobării lor.

Acolo unde sunt directori din colectivul de conducere, iniţiativa le aparţine lor de drept. Ei pot solicita persoane cunoscute din alte state să ia iniţiativa înfiinţării de sucursale în statele respective.

Membrii din colectivul de conducere au toţi pecetea persecuţiei prin puşcării, lagăre şi spitale de psihiatrie, pusă de călăii marxişti-atei, între 1979-1986, pe care i-am combătut în România, pentru apărarea libertăţilor şi drepturilor poporului român, ţinut în sclavie, foame şi frig, o acţiune pe care o continuăm şi în Occident prin F.T.U.R.W.-S.L.O.M.R.

Trecutul nostru ne este garanţia şi sperăm că inspiră încrederea că vom merge pe calea dreaptă, fără a fi influenţaţi de fauna occidentală, de care sunt molipsiţi mulţi oameni în excesul de libertate de aici.

Noua formă de constituire denotă grija noastră de a feri S.L.O.M.R. de aventuri neplăcute, cum a fost cazul cu o organizaţie, în care, un director neales a alterat bunele raporturi ale exilului românesc cu un bun prieten al poporului român.

Amintim tuturor Românilor din exil elanul şi speranţele stârnite de înfiinţarea S.L.O.M.R. în 1979, în România, spre care s'au îndreptat zeci de mii de muncitori, ca să intre în rândurile lui, să lupte pentru abolirea sclavajului şi obţinerea Drepturilor Omului, acţiune îmbrăţişată de intelectuali, ţărani, muncitori, de toate naţionalităţile şi de toate religiile din ţară, cu riscul pierderii libertăţii, averii şi slujbei.

A fost gestul istoric, de condamnare al tiraniei şi de trezire din amăgirea marxistă, ateistă, al poporului român, a cărui simpatie s'a îndreptat spre S.L.O.M.R., primul sindicat liber din Arhipelagul Gulag.

Fondatorii acestui sindicat au demascat pe vicleanul Ceauşescu, arătându-i faţa de Irod, Neron, Antichrist, lup îmbrăcat în piele de oaie.

Gestul nostru a rodit în Acţiunea Democratică Română, autoarea Revoltei din Braşov, din 1987, şi în Sindicatul Libertatea din România, fondat de şapte patrioţi, urmărind realizarea aceloraşi idealuri ca şi S.L.O.M.R.

Stirea despre ultimul sindicat ne umple inima de bucurie, că în ţară a început să activeze un nou sindicat, o altă dovadă de necontestat că poporul român se ridică contra marxismului crud, barbar şi păgân, slujit de drojdia societăţii omeneşti, de fiare cu chip de oameni, de bandiţi.

Celor şapte conducători ai Sindicatului Libertatea şi celor ce-i sprijină le adresăm un cordial salut, şi rugăm pe Dumnezeu să-i ajute a arunca la "lada de gunoi a istoriei" şi regimul marxist din România, treabă la care punem şi noi umărul cu toată puterea şi hotărîrea.

Informăm poporul român, că în cei aproape doi ani, Comitetul de conducere a lucrat la redactarea Rechizitoriului contra regimului comunist din R.S.România, cca. 60 de pagini, în care îl acuză de strangularea S.L.O.M.R. de menţinerea poporului român în sclavie, de genocid prin foame şi frig a mii de copii şi de bătrâni, de jignirea femeilor coborîte la nivelul găinilor prin controlul gestaţiei, de distrugerea unei părţi a capitalei şi a multor biserici, de persecuţie religioasă, de crime şi internări abuzive în spitale de psihiatrie, de incompetenţă, etc.

Dosarul a fost înaintat la Tribunalul Internaţional dela Haga, la O.N.U., la Congresul şi guvernul U.S.A., la sindicatele Confédération Mondiale du Travail de Genéve şi A.F.L-C.I.O. Washington, radio B.B.C, Europa Liberă, Bisericilor Catolică şi Anglicană, Washington Post, şi altora.

Asigurăm pe toţi care ni se vor alătura, că vor fi bine primiţi şi bine veniţi în mijlocul nostru pentru opera noastră de samariteni.

Preotul Calciu Gh.

Brasoveanu Gh.

Nagy Alexandru.

APEL

Tara şi poporul român trec în prezent prin cea' mai tragică situaţie din ultimii patruzeci de ani: regimul comunist, la ordinul lui Ceauşescu, vrea să distrugă şapte mii de sate şi să nimicească ţărănimea, rupând-o de orice relaţie sacră cu Dumnezeu şi pământul strămoşesc.

Sapte mii de sate înseamnă şapte mii de biserici, şapte mii de cimitire, milioane de oseminte strămoşeşti profanate şi aruncate.

Nu putem admite o asemenea blasfemie, un astfel de genocid fără egal, chiar în istoria cruntă a comunismului.

Congresul Episcopiei Române Libere din S.U.A. şi Canada, între 1-4 Iulie crt. a transmis un protest guvernului comunist în România şi autorităţilor americane.

Trebue să protestăm şi noi.

Uniunea pentru Credinţă şi Libertate, care şi-a lărgit câmpul de activitate vă cheamă la o demonstraţie publică de protest împotriva acestei monstruozităţi, în ziua de Sâmbătă 20 August 1988, în faţa misiunilor comuniste ale R.S.R., acolo unde sunt, sau în faţa instituţiilor guvernamentale occidentale, acolo unde cele ale R.S.R. lipsesc.

Moţiunile de protest scrise vor fi trimise pe adresa:

Pr. Gheorghe Calciu
Uniunea Română pentru Credinţă şi Libertate, 215 C Street SE, ap.102, Washington, DC 20003.

Credinţa şi Libertatea se obligă să transmită toate aceste proteste oficialităţilor americane şi guvernului comunist din R.S.R. prin organele de resort U.S.A.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Pr. Gheorghe Calciu

EVENIMENTELE DELA VATRA ROMÂNEASCĂ

Ca de obicei, de ziua națională a poporului american, la Vatra Românească din Grass Lake, Michigan, are loc și Congresul Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada.

Cel de-al 56-lea Congres bisericesc al Episcopiei s'a desfășurat în anul acesta în cadrul festiv al aniversării a 50 de ani dela dedicarea Vetrei Românești de către Episcopul Policarp Morușca.

Totodată, cei peste 1000 de Români prezenți la Vatra în aceste zile ale Congresului au avut posibilitatea să participe la alte evenimente importante, de rezonanță națională și culturală românească. Astfel, Sâmbătă 2 Iulie, 1988, un număr mare de prieteni și cunoscuți, preoți și credincioși, Români, Americani și Canadieni, au luat parte la slujba de sfințire a monumentului funerar ridicat la Vatra, la locul de veci al răposatului întru Domnul, Arhiepiscopul Valerian. Monumentul funerar format din cruce și piatra funerară de pe mormânt reprezintă totodată o frumoasă lucrare artistică dăltuită în piatră, consfințind efortul și jertfa creștină și națională a răposatului Arhiepiscop.

Drept mărturie, pe cruce stau înscrise cuvintele: "Nu există lacrimi pe care Hristos nu le va șterge...Nu există nici injustiție care va fi trecută cu vederea". Iar pe piatra funerară de pe mormânt stă scirs: "El ne-a dat totul ceea ce Dumnezeu i-a dat lui."

Tot Sâmbătă seara, în pavilionul dela Vatra a avut loc un program artistic și dans.

Un grup de credincioși și preoți au ales însă să viziteze noua mânăstire românească în formare"Adormirea Maicii Domnului", situată în vecinătatea Vetrei.

Seara târziu, la un hotel local, într'o ambianță frățească și de regăsire națională a avut loc tradiționalul cenaclu artistic organizat de conducerea ziarului "Cuvântul Românesc".

La cenaclu au participat un mare număr de Români dornici să retrăiască sentimente de înălțare sufletească și națională, să țină vie candela credinței și a iubirii de frate în tulburii ani ai exilului și ai dezastrului de acasă.

Duminică dimineața, după Sfânta Liturghie a avut loc un banchet festiv, urmat de un program cultural-artistic susținut de corul Parohiei "Sf. Maria" din Cleveland, de echipele de dansuri depe lângă parohia "Nașterea Domnului" din Chicago și de orchestra "Barbu Lăutaru".

Luni 4 Iulie, 1988 după un Te Deum la steaguri, în procesiune arhierească s'a purces la Centrul de Studii și Documentare dela Vatra, centru care cu ocazia aceasta a fost rededicat în memoria și după numele inițiatorului și fondatorului său, Valerian D. Trifa.

Pe lângă problemele organizatorice și spirituale discutate, congresul bisericesc dela Vatra din acest an a adoptat și o rezoluție prin care se condamnă vehement decizia guvernului român de a distruge peste 7000 de sate și biserici de pe teritoriul țării noastre de origine, România.

Prin numărul impresionant de participanți, prin programele și activitățile desfășurate, ca și prin deciziile de importanță bisericească și națională luate, se poate spune că și în acest an Congresul dela Vatra Românească s'a dovedit a fi un succes pe linia afirmării românești și creștine.

Reporter

MONUMENTUL FUNERAR RIDICAT ARHIEPISCOPULUI VALERIAN

Textul în traducere românească al rezoluției este următorul:

Noi, preoții și credincioșii, delegați la cel de-al 56-lea Congres anual al Episcopiei Ortodoxe Române din America și Canada, întruniți astăzi 2 Iulie, 1988 în Jackson, Michigan, deplângem și condamnăm cu tărie decizia guvernului român de a distruge peste 7000 de sate și biserici din România.

Azi, cetățeni americani și canadieni, noi cei veniți din aceste sate, ori fii și fiice ai căror părinți au emigrat din România, în numele credinței noastre ortodoxe și în scopul umanitar al protejării culturii și tradițiilor noastre, prin prezenta rezoluție protestăm vehement împotriva acestui proiect barbar, deja în desfășurare, de distrugere a acestor comori de neînlocuit ale tradiției și credinței în țara noastră de origine, România.

Totodată cerem Președintelui Statelor Unite ale Americii și Primului Ministru al Canadei, organelor reprezentative ale guvernelor american și canadian, instituțiilor și organizațiilor, bisericilor și oamenilor de bună credință să ne sprijine în acest apel legitim de oprire a acestei acțiuni cu aspect de genocid îndreptate împotriva bisericilor și moștenirii poporului român.

NATHANIEL

Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din America și Canada

Președintele Congresului Bisericesc

Pr. Laurence Lazar

Secretarul Consiliului Episcopesc

SLUJBA DE SFINTIRE A MONUMENTULUI

PARTICIPANTI LA SLUJBA DE SFINTIRE

ROMFEST'88

-70 DE ANI DELA MAREA UNIRE-

30 SEPTEMBRIE- 2 OCTOMBRIE 1988

CLEVELAND. OHIO

ANUNȚURI IMPORTANTE

1. CEI CE DORESC SĂ PREZINTE LUCRĂRI ÎN CADRUL "ROMFEST'88" SUNT RUGAȚI A TRIMITE O COPIE A LECTURII CE VA FI PREZENTATĂ PÂNĂ LA 1 SEPTEMBRIE 1988 LA ADRESA DE MAI JOS,ÎN ATENȚIA PREȘEDINȚILOR DE SECȚII:

-ISTORIE- PROF. UNIV. NICOLAE ILIESCU
"INFLUENȚA MARII UNIRI ÎN ISTORIA NEAMULUI ROMÂNESC"

-CULTURĂ—ȘTIINȚĂ- DR. EMIL VICAȘ
"INFLUENȚA MARII UNIRI ÎN CULTURA ȘI ȘTIINȚA ROMÂNĂ"

-PROBLEME CURENTE- PROF. JOHN HALMAGHI
"ROMÂNII DIN LUMEA LIBERĂ ȘI UNIREA"

2. ORGANIZAȚIILE, GRUPURILE ARTISTICE ȘI PERSOANELE INDIVIDUALE CARE DORESC SĂ PARTICIPE LA CONCURSURILE ARTISTICE, SUNT RUGATE SĂ-ȘI ANUNȚE PARTICIPAREA PÂNĂ LA 1 SEPTEMBRIE 1988, LA ADRESA DE MAI JOS.

3. CLUBURILE DE FOTBAL CE DORESC SĂ PARTICIPE LA CAMPIONATUL PENTRU CUPA "ROMFEST'88" SUNT RUGATE SĂ-ȘI ANUNȚE PARTICIPAREA PÂNĂ LA 1 SEPTEMBRIE 1988 LA ADRESA DE MAI JOS.

ROMFEST'88
ST.MARY'S ROMANIAN ORTHODOX CHURCH
3256 WARREN RD CLEVELAND, OHIO U.S.A. 44111

REZERVAȚI

CAMERE SCRIIND DIRECT LA HOTEL PÂNĂ LA 30 AUGUST 1988.
NU SE GARANTEAZĂ ONORAREA CERERILOR DE CAMERE DUPĂ ACEASTĂ DATĂ

MARRIOTT
4277 WEST 150 TH STREET, CLEVELAND, OHIO, 44135
TEL: (216) 252 5333
DOUĂ PATURI:$ 62.15

DAYS INN
4181 WEST 150 TH STREET CLEVELAND, OHIO, 44135
TEL: (216) 252 7700
DOUĂ PATURI: $ 45.00

NU UITAȚI SĂ MENȚIONAȚI "ROMFEST"

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

—George DONEV—

1988: IAR NE-AM ÎNTÂLNIT LA VATRĂ!

Citind numărul de înregistrare dela mașinile oaspeților: California, Manitoba, Florida, etc. Pe cele din vecinătate Quebec, New York, etc. nu le mai menționăm.

Dl Filon Verca a venit din Franța cu avionul!

La agapa anuală a ziarului au luat parte circa 120 de personae. Ne-am întâlnit, într'o sală de conferință spațioasă.

S'a cântat, recitat, spus glume și ne-am îndreptat gândurile către Episcopul Valerian pentru care am închinat o rugăciune.

In timp ce corul intona marșul "Aseară la Prut, războiul a început..." un preot tânăr, dintre cei noi veniți, s'a ridicat în picioare și a ascultat cântecul cu ochii înlăcrimați ca apoi să-și descarce sufletul:

"... vă spun sincer că am auzit pentru prima oară Marșul Basarabiei; este dureros pentru un Român la 45 de ani. O spunem cu durere că noi n'am știut de provincia Basarabiei...doar așa ce puteam fura dela părinții noștri; nici de cântecele, de durerea lor, despre Basarabia și Bucovina".

Cel care ne-a mărturist cinstit că în școlile comuniste nu se învață adevărata istorie a neamului, este părintele Dumitru Sasu, din New York.

Sezătorile, cu un pahar de vorbă prietenească ale "Cuvântului", sunt ca o fereastră prin care se poate privi la România de altă dată și la tineretul de atunci, gata de sacrificiu pentru credința lui și țara lui.

Presa reseristă îi dă cu balalaica... Românul a trăit în "Epoca decadentă a capitalismului neofascist exploatator" în timp ce sub guvernarea tovarășului Ceaușescu, el trăiește în măreața "Epocă de Aur".

NE PARE BINE CĂ-I CUNOAȘTEM

Acuzat de Bulgaria că poluează aerul, de Ungaria că distruge satele și bisericile minorităților din Transilvania, privit de Moscova ca o rămășită a stalinismului, "Slăvitul Nicolae" simte că-i cad pernele de pe scaun.

Intru apărarea Sefului, Securitatea a lansat S.O.S-ul:

Ieșiți tovarăși pe baricarde că se 'neacă "Cârmaciul".

O parte din cei trimiși ca să acapareze Episcopia (Citește "Orizonturi Roșii), împreună cu unii pescuitori în apă tulbure, și-au arătat culorile:

"Să nu atacăm guvernul din București, că-i guvern legal"... că avem rude în țară...că în România nu există armata sovietică și noi trebue să considerăm ziua de 23 August, ca o sărbătoare națională și să trimitem Președintelui Ceaușescu, urări de sănătate la prostată...

Pe noi ne bucură! Culturalnicii și-au scos gămălia din sertarele academice; de asemenea îi considerăm tovarăși de celulă și pe unii misionari sau mai puțin misionari preocupați în exclusivitate cu răspândirea "ortodoxismului" în lumea liberă, dar care nu văd și nu aud că în țară ni se distruge neamul și Biserica.

In loc de a protesta contra regimului de teroare ateist, noii "democrați" exportați din RSR încearcă să pună călușul în gură celor care au suferit pentru credință prin temnițele comuniste.

In loc de a se uni cu cei care luptă pentru eliberarea țării ei ne povățuiesc cu evalvie să fim oițe cuminți și să nu facem politică pentrucă ne... dezbinăm.

Ne dezbinăm de cine?

SE CAUTĂ O BUSOLĂ

A sosit timpul să se reîmprospăteze conducerea Uniunii și Ligii. Până acum avem doar un singur candidat, dl. Petru Lucaci, care re-candidează.

Sperăm că pentru vitalitatea organizației vor mai fi alți candidați ca să înjecteze puțină adrenalină în dezbaterile convenției.

U&L își are Vatra ei proprie, iar sub conducerea d-lui John Santeiu s'a modernizat administrația: computer, mașini de scirs electrice, s'au întrodus polițe noi pentru tineret, și s'au revizuit ratele de asigurare, (neschimbate din 1940) ca să corespundă cu noile statistici de mortalitate.

Totul merge foarte, foarte bine, cu o mică excepție: numărul membrilor scade an de an! Dl. Santeiu ne informează că mai mult de jumătate din membri au polița plătită și că 200 au trecut de vârsta de 80 de ani.

Organul oficial, ziarul "America" (cel mai vechi ziar din USA), menit de a îndemna lumea să se înscrie în marea organizație, are prea multe moașe în comitetul de redacție și-i lipsește busola care să-i arate drumul cum să atragă noii membri din sângul larg al comunității românești.

Este imposibil să mulțumești pe toți, mai ales când ai cititori atât de amestecați: tineri, bătrâni, unii înțeleg engleza, alții doar limba română, cu diferite idei politice, unii culți, alții mai puțin culți, etc. și toți cer să le scrii pe gustul lor.

Sperăm că la convenția viitoare unele din probleme vor fi rezolvate.

SITUAȚIA DIN ROMÂNIA ÎN DEZBATEREA PARLAMENTULUI GERMAN

—Paul MORCOV—

La 15 Iunie a.c., deci la 10 zile dela constituirea Congresului Mondial Românesc s'a trimis o scrisoare atât Cancelarului Helmuth Kohl, cât și Ministerului Economiei din Bonn în legătură cu deplasarea unei comisii guvernamentale la București, pentru încheierea unui nou tratat economic.

La 22 Iunie a avut loc în Bundestag o dezbatere asupra "Drepturilor Omului în România", la care au luat cuvântul reprezentanții celor patru partide reprezentate în parlament: CDU-CSU, SPD, FDP și Verzii.

Primul a luat cuvântul Dl. Koschnick (SPD) arătând că: "această dezbatere ridică problema drepturilor omului în România, în special în ce privește asigurarea identității culturale a cetățenilor români de origină germană și ungară". Noi știm că orice parlament are o limită în tratarea evenimentelor interne ale altei țări, și luăm în considerare că nu putem condamna în mod nepermis anumite întâmplări în alte părți ale Europei. Dar ne luăm dreptul și simțim de datoria noastră să arătăm acele evenimente care stau în mod insuprotabil, în conflict cu istoria libertății europene. Nu am învățat noi nimic din istoria greșelilor făcute de regimurile anterioare, după ce cunoastem lupta cetățenilor pentru drepturile omului, din revoluția franceză? Nu a fost rezultatul Conferinței Helsinki un consens al tuturor statelor europene și nu numai al acelor două supraputeri mondiale? Si nu au fost responsabilii de atunci de acord cu cele trei domenii politice diferite: securitate militară, cooperare economică și conviețuire pașnică cu respectarea drepturilor omului?

Si Dl. Koschnick continuă între altele: "chiar noi, social-democrații am salutat în trecut anumiți pași de independență a statului român în politica externă, pentruca șansele pentru hotărîri independente ale tuturor Europenilor, indiferent dacă aparțin unui bloc sau nu, nu le vom ascunde dacă este valabilă pentru fiecare om, "perspectiva unei dreptăți reale".

Noi știm că și în sistemul nostru, nu toți au aceleași șanse de instruire, și șomajul aparține de asemenea canoanelor de violarea drepturilor omului, dar noi nu ascundem aceste lucruri, noi vorbim deschis despre aceste probleme și căutăm împreună soluțiile." Apoi Dl. Koschnick se referă la Sașii din Ardeal și Schwabii din Banat, care au crescut acolo în Balcani și sunt înrădăcinați acolo, și doresc o îmbunătățire a culturii proprii prin cooperarea materială a oamenilor și aceasta nu numai a Germanilor și Ungurilor, dar chiar și pentru oamenii de identitate culturală românească.

"Noi ne temem că conceptul de sistematizare, anunțat de guvernul român, va extinde nivelarea acestor așezăminte și va conduce ca țăranului să-i fie retrasă această înrădăcinare culturală, astfel că omul nu-și va mai putea trage puterea din această identitate culturală, până acum nevătămată. Noi ne temem că această ofertă a guvernului comunist, prin noile concentrări agro-economice, va deveni "demodată" și va face imposibilă o cooperare conștientă a culturii europene.

De aceea, pentrucă noi ne angajăm pentru o Europă solidară și în semnul solidarității pentru ajutor și sprijin economic în timpuri grele, pentrucă noi vrem să ajutăm oamenii și să protejăm moștenirea culturală a Europei, ne angajăm de asemenea și pentru drepturile abjurate ale omului și cerem guvernului nostru să ia măsurile necesare, în sensul dezbaterii de azi".

Dl. deputat Lummer (CDU-CSU) a accentuat că trebue părăsită tăcerea și dat publicității ceea ce face regimul lui Ceaușescu. "Este un cinism și un caracter inuman, ceea ce face un regim care respinge ajutoarele umanitare "gratuite" numai cu scopul de a face bine oamenilor, justificând că nu este necesar asemenea ajutor. Acest lucru este "UNIC" în istoria zilelor noastre.

Eu mai consider ca "barbarie" când mii de sate, unde sute de ani s'a dezvoltat o cultură proprie, din anumite închipuiri ideologice, să fie simpla minte distrusă. Eu consider acest lucru o violare a drepturilor omului. De asemenea, eu găsesc într'un mare grad "politic iresponsabil" când Conferința pentru Securitate și Colaborare în Europa (de la Viena) este ratată numai din cauza României". Apoi, deputatul Lummer adaugă că în trecut Ceaușescu a avut oarecari simpatii pentru politica sa independentă, dar ceea ce se întâmpla în ultimii ani în România, are un aspect negativ. Dl. Lummer încheie cu "trebue să încercăm tot ceea ce pământește este posibil apelând la acest regim, care violează drepturile omului, ca politicește el să fie izolat și într'o anumită măsură să i se refuze cooperarea atâta timp cât el nu face să apară o îmbunătățire".

A urmat la cuvânt Dl. Deputat Lippelt din partea Verzilor, care spune că: "se bucură că înainte de plecare în vacanța de vară, Bundestagul discută o rezoluție comună, care va trebui să întărească PRESIUNEA INTERNATIONALA asupra României. Când în Decembrie trecut, noi am ținut aici o discuție asupra situației din România și am publicat o rezoluție la care Ceaușescu a reacționat cu o "înspăimântătoare tărie", în timp ce propagandiștii lui făceau o "situație roză" a situației economice din România, noi am pornit atunci o discuție publică cu scriitorii: Gyorgy Dalos, Herta Muller, Richard Wagner și reprezentanți ai lui Amnesty International.

Herta Muller a declarat că nu știe cât de mult acest program de distrugere va servi Bucureștiului, care este dirijat de Ceaușescu și dacă el va mai avea încă timp suficient. Aceasta înseamnă că toți oamenii în România vor fi transportați forțat și nu va mai exista structura satelor și mii și mii de oameni vor fi duși cu camionul undeva, în niște blocuri de beton. Legea se cheamă "sistematizare". Sistematizarea terenului și a oamenilor înseamnă a dispune de teren și oameni cu legea unui împărat roman, care de asemenea a incendiat Roma, ca să o poată reconstrui după propria lui imaginație".

Deputatul Lippelt asociază distrugerea satelor cu aceea a mediului înconjurător, referindu-se la planul de desecare al Deltei, poluarea zonei Giurgiu de către Combinatul Chimic de acolo și scandalul cu "Reziduurile chimice otrăvitoare din portul Sulina".

In încheiere a vorbit deputatul liberal Irmer (FDP) care arată: "în mai toate statele pactului dela Varsovia se produc restructurări, care conduc la o mai bună înțelegere și fac posibilă o îndulcire a climei pentru procesele de dezarmare și drepturile omului. Numai România, din contră, se cufundă mereu în "Evul Mediu stalinist". Organizația Pieții Comune, duce tratative cu URSS și cu alte state satelite pentru relații economice, dar România se izolează tot mai mult nu numai de Europa vestică, ba chiar de țările socialiste frățești. Ce fel de guvern poate fi acesta, Domnilor și Doamnelor, care printr'o economie falimentară, încăpățânare, incapacitate, și ideologie oarbă, cufundă propriul popor într'o amară sărăcie și mizerie și apoi are obrazul să desmintă în fața întregii lumi toate aceste nenorociei și să refuze ajutorul internațional. Acești tirani sunt sau orbi, că nu mai văd nimic din ceea ce fiecare om vede, sau sunt decăzuți adânc, în "cinism".

Tot mai mult se vorbește de "Casa Comună Europa". Intr'o astfel de casă trebue să aibă loc toți locuitorii cu spațiul lor vital și posibilitățile de dezvoltare. Aceasta e valabil și pentru minorități. România însă nu respectă aceste principii în propria ei casă. Noi, liberalii, ne simțim obligați în mod special să apreciem relațiile dintre state, după modul de tratare al minorităților. Si aceasta, nu pentru ultima oară citim, că nivelul politic și moral al minorităților din România este foarte scăzut.

Ca Germani, noi suntem îngrijorați în special de soarta minorității germane asuprite. Ca oameni și Europeni, noi suntem responsabili și pentru soarta celorlalte minorități, între altele Ungurii, în egală măsură".

Așa cum scriu ziarele, buldozerele lui Ceaușescu au trecut în Transilvania! Turnișor, Cristian, Sura Mică au început să dispară de pe hartă.

Ne întrebăm ce mai asteaptă lumea vestică? Când va folosi mecanismele (moarte) ale ONU-lui? Tot așa vor sta, cu mâinile încrucișate, ca la distrugerea Bucureștiului?

Pentru a-și arăta solidaritatea internațională, de care se face atâta caz, ar trebui să întrerupă imediat toate relațiile economice cu pașalâcul lui Ceaușescu.

CONGRESUL MONDIAL ROMÂNESC

COMUNICĂ

Cea de a doua sesiune a Congresului Mondial Românesc va avea loc în ziua de Duminică 2 Octombrie 1988, la Hotelul Marriott, 4277 West 150 th Street, Cleveland, Ohio, 44135, USA, la ora 5.00 p.m., după închiderea festivităților ROMFEST '88.

Sunt invitați să participe toți membrii, membrii Consiliului de Conducere a Congresului, precum și toți cei ce doresc să devină membri ai Congresului Mondial Românesc.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

ÎN SPITAL SE POATE GĂSI ŞI UN DOCTOR!

Să vedem ce se întâmplă când eşti bolnav şi apelezi la "asistenţa medicală" pe care ţi-o oferă dispensarele din cartier. Compilăm din "Informaţia Bucureştiului", (7 Iunie a.c.): "Prea multe întâmplări, pentru a fi întâmplătoare!"

La dispensarul din şoseaua Panduri (circumscripţia 10 şi 11) pacienţii sunt primiţi de o soră medicală..."doctoriţa care era în tură s'a îmbolnăvit."

Dispensarul dela circumscripţia medicală 1,2 şi 3 prevedea în orar că se deschide la ora 7 a.m., dar nimic nu era pregătit pentru primirea pacienţilor: "sterilizarea nu se făcuse, trusele erau împrăştiate pe masă. Atmosferă destinsă de şuetă..."

Intrebaţi de ziarista Ileana Coman unde-i medicul, i se răspunde: "Medicul e plecat la spitalul Panduri, la un curs de cardiologie", dar n'a lăsat pe nimeni în locul lui...

La dispensarul nr 1 din Piaţa Naţiunile Unite (Secţia Pediatrie) "nu este nici un medic".

Doctoriţa şefă vine după masă, alta vine benevol de trei ori pe săptămână, iar "medicul stagiar" dintre orele 8-12 n'a sosit deoarece "ar fi la un liceu".

S'a constatat că registru de consultaţii "nu există... se notează direct pe fişă", dar pe fişa unui copil care vizitase cu o zi înainte spitalul, nu era nimic consemnat care să certifice vizita medicală.

De asemenea dela ieşirea din spital a copiilor şi vizita obligatorie a doctorului la domiciliu, "apare un decalaj greu admisibil."

La secţia "Adulţi" dela acelaşi dispensar "din primii şapte pacienţi, văzuţi de doctorul din tură, cinci aveau de rezolvat probleme nemedicale."

Ne mor copiii, bătrânilor nu li se dă nici o asistenţă medicală, etc. etc. şi toate aceste suferinţe dintr'un singur şi simplu motiv:

Lipsesc ţigaretele "Kent"!

BRÂNZA RSR-ISTĂ IZVOR DE CANCER

Un negustor de brânză din Queens, N.Y. a admis că a importat în mod ilegal brânză reserістă contaminată cu insecticide provocătoare de cancer.

John Moscahlaidis (72 de ani) a declarat în faţa Curţii Federale din Neward că a importat din 1975 până în 1985 brânză din RSR contaminată cu "benzene hexachloride" (BHC).

Brânza conţinea BHC de şapte ori mai mult decât era permis; 0,3 per milion, (cea din România conţinea 2,11 per milion). O a doua falsificare: Statele Unite nu permite importul de produse din lapte de vacă. Negustorul a minţit spunând că-i brânza făcută din lapte de oaie.

Moscahlaidis a fost amendat $3,25 milioane şi mai poate căpăta şi închisoare până la 10 ani.

S'au făcut aceste acte false, timp de zece ani, fără ştirea guvernului din Bucureşti?

100 DE KM ŞI 3 MINUTE

"Melodiile Dunării" a fost un jurnal de două ore arătat la TV din Germania de Vest. E povestea Dunării care izvorăşte din Pădurea Neagră şi se varsă în Marea Neagră. România are cel mai lung ţărm (1000 km. din 2857), dar din cele două ore ale jurnalului,României i s'au dedicat 3 (trei) minute, arătând barul vaporului unde călătorii ascultau melodiile lui George Zamfir.

Jurnalul a fost realizat de staţiunile de TV ale ţărilor riverane, cu excepţia României care n'a dorit ca străinii să filmeze "abundenţa din ţară."

NE-A OTRĂVIT APA ŞI PĂMÂNTUL

Programul de industrializare forţată a neglijat problemele ecologice. Rezultatele dezastruoase sunt ignorate de autorităţi.

Consecinţele sunt grave: o treime din pământul arabil este ameninţat cu eroziunea; ploile, din cauza furnalelor ce emană acid sulfuric, poluează apele şi distrug pădurile.

Un plan de irigare, făcut în grabă, a distrus circa 200.000 de hectare de pământ arabil, deoarece s'a udat pământul cu apă... sărată.

Ungaria şi Iugoslavia, care au ape comune cu RSR, au protestat la Bucureşti, cerând să se ia măsuri urgente pentru a opri dezastrul ecologic.

RSR-UL ESTE IARĂŞI FRUNTEA

De data asta nu-i vorba de cules dovleci, de descoperirile savantei ori cât oţel poate vinde pe an. Este vorba de existenţa neamului!

Ultimele statistici arată că în România mor mai mulţi născuţi decât în Trinidad, Barbados ori Jamaica. Ceauşescu cere femeii române patru copii de familie, dar nu mişcă un deget ca să asigure viaţa acestor prunci.

Stirea este dată de "Washington Post" care a făcut o anchetă în ce priveşte mortalitatea infantilă în ţările din Răsăritul Europei, inclusiv Rusia.

Concluzia la care ajunge prestigiosul ziar:

"România ocupă primul loc în Europa la capitolul mortalităţii infantile".

RSR: LADĂ DE GUNOI A REZIDUURILOR OTRĂVITOARE

La şedinţa CPE din Iunie, Ministrul de interne şi Procurorul General al RSR-ului au prezentat un raport în care se arată că între autorităţile portului liber Sulina şi firma "Chimica" din Lichtenstein s'a încheiat un contract ilegal care permite depozitarea în portul Sulina a unor mari cantităţi de reziduuri chimice şi petrochimice industriale.

Contractul, iscălit în 1986, calcă "prevederile legilor româneşti care interzic aducerea şi depozitarea pe teritoriul ţării a oricăror reziduuri ce prezintă pericole pentru securitatea şi sănătatea populaţiei."

Raportul adaugă că: "In 1987 Intreprinderea de comerţ exterior "Chimica", din Bucureşti a încheiat în condiţii abuzive şi ilegale un contract cu aceeaşi firmă străină pentru valorificarea acestor produse în ţară."

Raportul precizează "s'a ascuns conţinutul produselor depozitate".

Deci reziduuri otrăvitoare!

In goana după valută Ceauşescu e gata să transforme România în lada de gunoi a Europei.

Ce se divulgă (şi asta pentru că-s forţaţi) este doar vârful gheţarului.

Olandezii spun că în Februarie a.c. au primit o ofertă dela oficialităţile din Bucureşti care sunt gata să le pună la dispoziţie o mină de sare pentru a-şi depozita reziduurile pe bază de clorofenol. Mina propusă este aşezată într'o regiune seismică şi e la o depărtare de 300 km. de Bucureşti.

Cutremur! Otrăvirea întregii regiuni?... Nu-i nimic! Ceauşescu şi familia au avioane, helicoptere, etc.

Revista Spiegel (nr. 24.1988) confirmă că vapoarele cu reziduuri toxice au ca destinaţie câteva ţări din Africa şi portul Sulina, R.S.R.

Scandalul, pe care guvernul român a trebuit să-l dezbată în public, se datoreşte vecinilor, şi în special Rusiei, care nu doreşte să aibă un al doilea Cernobil. Sulina este în apropiere şi orice otrăvire a mediului poate trece hotarul.

Tovarăşul, pentru a-şi salva tronul, a făcut ravagii prin guvern eliminând, mutând, sancţionând şi zbierând. El acuză pe toţi, ca să iasă basma curată. Este imposibil, spun cei familiarizaţi de felul cum se încheie şi aprobă contractele cu străinătatea, ca Lenuţa, şefa şefilor chimişti, să nu ştie de aceste angajări cu firmele străine.

Dăm lista celor "vinovaţi". Lungimea listei vă dă o idee de cât de adânc este băgat Ceauşescu în reziduurile politicii reseriste:

Au fost daţi afară: directorii dela portul Sulina, ai întreprinderii Chimica Bucureşti şi Directorul General al Vămilor, plus mulţi alţi funcţionari mai mici din aceste birouri.

Constantin Stancă, cel care a semnat contractele, a fost destituit.

Ilie Văduva, ministrul comerţului exterior şi Stefan Bârlea, preşedintele Comitetului de Stat pentru Planificare au fost eliberaţi din funcţii pentru încălcarea gravă a legilor ţării, abuz de putere, superficialitate şi lipsă de răspundere în aprobarea contractelor. (Observaţi acuzaţiile: abuz de putere, superficialitate, etc... parcă Ceauşescu când vorbeşte s'ar uita în oglindă).

Au fost sancţionaţi cu vot de blam, Gheorghe Oprea, prim vice-prim ministru, Stefan Andrei, vice-prim ministru, Ion M. Nicolae, ministrul Industriei chimice şi petrochimice care n'au verificat până la capăt contractele, etc.

O simplă atenţiune au primit Tudor Postelnicu, ministru de interne, Gheorghe Paraschiv, ministru de finanţe, Nicolae Ibănescu, vice-prim ministru şi Constantin Dăscălescu, prim ministru care n'a luat măsurile necesare ce se impuneau, etc. (Dăscălescu este acela însărcinat ca să ducă la capăt distrugerea satelor, N.R.).

"Fiul Iubit", ca să-şi apere cojocul, acuză pe toţi, şi printre aceştia se găsesc şi prietenii lui iubiţi.

Ceea ce înseamnă că în caz de nevoie, Ceauşescu este primul care se salvează.

Dar până când?

EPOCA-I DE AUR DAR LANŢURILE SUNT DE FIER

La Conferinţa post-Helsinki ce s'a ţinut la Viena în 7 Iunie, reprezentantul RSR-ului, Dumitru Aninoiu, s'a opus propunerilor ţărilor occidentale şi neutre cu privire la crearea unui mecanism permanent pentru verificararea respectării drepturilor umane, şi de asemenea s'a opus propunerii ca fiecare cetăţean să aibă dreptul de a-şi prărăşi ţara, deoarece ar emigra (din RSR, N.R.) specialişti de înaltă calificare.

ÎNTÂI CONSTRUIEŞTI Ş'APOI GÂNDEŞTI

La marginea oraşului Bacău, pe malul Siretului, s'a construit un combinat de îngrăşăminte chimice printre care şi îngrăşăminte fosfatice.

Dar odată cu produsul fosfatului, ca produs secundar, avem şi fosfogipsul, folosit în construcţii ca izolant.

Dar s'a dovedit că fosfogipsul este foarte otrăvitor, chiar aşa de otrăvitor încât a fost sesizat şi Serviciul Sanitar care a dat ordin ca fabrica să fie închisă.

Presa este preocupată de probleme importante şi la ordinea zilei: "Incidentul neplăcut în Piaţa Bucureşti, în jurul preţului la care se vând ardeii iuţi".("R.L.", 15 Iunie, a.c.). Piaţa-i "liberă" dar preţurile sunt fixe şi plutoane de inspectori păzesc fericirea culinară ca nu cumva vreun ardei să sară peste gardul impus de mercurial.

Sapte Români care au ajuns în Grecia (via Turcia) au cerut azil politc. Guvernul grec acordă azil politic numai celor care vin direct dintr'o ţară comunistă şi nu din ţări neutre. Ei au declarat că sunt cercetători ştiinţifici şi vor să emigreze în Statele Unite. Nu ştim încă ce va decide Grecia.

Planul lui Ceauşescu de a distruge satele constituie cea mai masivă dislocare umană dela Stalin încoace. "Sistematizarea rurală din România--scrie "Sunday Times", 22 Mai-- va înlesni controlul politic asupra ţărănimii.

In nici un stat est-european drepturile omului nu sunt încălcate în aceeaşi măsură ca în România - a declarat dl. Frederik King, deputat canadian.

Producţia calculată pe cap de locuitor a fost în 1987 de $1900; dar acum opt ani (1980) a fost de $2340.

CURIOZITATI: Preţul unui "Jaguar" (uzură 65%) este oferit (la licitaţie) pentru 113.300 lei; un B.M.W. 1600 (uzura 90%) e un chilipir: 11.900, iar un B.M.W. 520 (uzura 50%) 520 (uzura 50%) costă 65.000 lei. De nobilele în RSR sunt ca femeile, nu li se spune vârsta.

Noul primar al Bucureştiului este Constantin Radu, el îl înlocuieşte pe Constantin Olteanu.

Vizitatorii vestici îşi pot procura benzină "fără plumb" în 8 oraşe: Bucureşti, Arad, Cluj, Braşov, Timişoara, Craiova, Suceava şi Constanţa.

Benzina se obţine pe tichete cumpărate contra valută şi vizitatorul primeşte o listă cu staţiunile PECO unde pot cumpăra benzina fără plumb.

Este de notat popularitatea întreprinderii "Nufărul" din Bucureşti, specializată în spălarea lenjeriei, a cearşafurilor, etc. Mulţimea clienţilor se datoreşte faptului că la blocuri nu se găseşte apă caldă, iar săpunul este greu de obţinut.

Grija partidului "pentru creşterea continuă a nivelului de trai" scrie R.L. 6.6.88. Grija constă ca salariul mediu să fie 2000 lei lunar. Pe piaţă, mărirea salariului constă în 200 g. de cafea. La preţul de 1200 kg. la negru, muncitorul îşi poate procura 1.67 kg. de cafea pe lună. Cu leafa dinaintea ridicării "nivelului de trai", muncitorul cumpără 1.45 kg. de cafea.

Cam 20 din cetăţenii care cer azil politic în Ungaria sunt de origină română.

Sovrompatriarhia nu vede, nu aude şi nici nu-şi deschide gura! Secretarii de partid dau acum ordin popilor că Duminica ori să-şi suspende slujba religioasă, ori s'o taie şi dela poale şi dela mâneci, deoarece ţăranii trebue să meargă la câmp să strângă recolta şi să îmbogăţească statul socialist.

In Germania Federală sa găsesc de vânzare vinuri şi conserve româneşti. Preţurile sunt derizorii, dar cu toate acestea nu se vând. A ieşit chiar şi zvonul: "Marfă ceauşistă!".

După amnistia dela începutul anului, au mai rămas în închisori 7500 de deţinuţi (printre ei sunt şi condamnaţii politici, N.R.).

Sfaturi pentru vizitatori: aduceţi hârtie igienică, săpun lichid şi dacă staţi la hotel veniţi cu'n bec de 100 w, deoarece hotelul nu-ţi oferă suficientă lumină ca să poţi citi. De asemenea, o lanternă e bine venită, dacă plănuiţi să petreceţi "O noapte în Bucureşti".

Criza de medicamente a devenit cronică. Numai bolnavii de anumite boli se pot bucura de concedii medicale, iar zilele de concediu nu ajung ca bolnavul să se întremeze complet.

O maşină "Dacia" este echivalentă cu un salariu pe patru ani şi o aşteptare de şapte ani. Cu valută forte, dela "Unchiul din America" o capeţi imediat.

Imensele complexe industriale: petrochimice şi siderurgice consumă aproape întreaga energie a ţării şi nici măcar nu aduc vreun câştig.

Pentru consumul intern este repartizată o cotă de energie de 3-3 1/2%.

Sunt ştiri, tot mai documentate, că Ceauşescu scapă de duşmani prin iradiere. Ei sunt expuşi razelor otrăvitoare în timp ce sunt arestaţi. După ce razele şi-au făcut efectul victima e lăsată în libertate şi la scurt timp moare, dar în certificatul de moarte este scrisă întotdeauna, o altă cauză.

In prima jumătate a anului 1988 peste 5200 de cetăţeni români au cerut azil în Ungaria, majoritatea fiind de origină maghiară sau germană.

Sport

• După cum cititorii noştri ştiu, cea de a 70-a ediţie a Campionatului Diviziei "A" de fotbal s'a terminat cu victoria echipei Steaua, care cucereşte acest titlu pentru a patra oară consecutiv, 13 titluri în total. Golgeterul campionatului este tot un component al echipei militare, Victor Piţurcă, cu 34 goluri. Primele 4 echipe participă la competiţiile europene de fotbal: Cupa Campionilor, Cupa Cupelor şi Cupa UEFA. Au retrogadat în Divizia "B" Poli Timişoara, Petrolul şi CSM Suceava. Steaua a câştigat şi Cupa României de fotbal. In finala cu Dinamo Bucureşti, la scorul de 1-1, militarii marchează, spre sfârşitul partidei, un gol regulamentar acordat întâi de arbitrul Radu Petrescu şi apoi anulat. După anularea golului se produc incidente atât pe teren şi în tribune, iar arbitrul întrerupe meciul (min. 90). Comisia stabilită de Cosiliul Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport în scopul analizării desfăşurării finalei a constatat că al doilea gol marcat de Steaua a fost regulamentar şi a omologat rezultatul de 2-1 în favoarea militarilor. Brigada de arbitri în frunte cu Radu Petrescu (Braşov), la centru, Gh. Constantinescu (Râm. Vâlcea) şi George Ionescu (Bucuresti) la linie, a fost suspendată pe perioada de un an de zile.

••

REZULTATE TEHNICE:

ETAPA 33

Petrolul	– Univ. Craiova	3–2 (2–2)
Flacăra	– Victoria	2–1 (0–1)
Corvinul	– „U" Cluj-Napoca	0–1 (0–0)
F.C.M. Braşov	– S. C. Bacău	1–1 (1–1)
Steaua	– Rapid	5–0 (2–0)
Oţelul	– Dinamo	0–3 (0–1)
F. C. Olt	– C.S.M. Suceava	3–2 (3–2)
F. C. Argeş	– „Poli" Timişoara	3–0 (0–0)
Sp. Studenţesc	– A.S.A. Tg. Mureş	6–1 (4–0)

••

ETAPA 34

„Poli" Timişoara	– Steaua	0–2 (0–1)
Dinamo	– F.C. Olt	6–0 (3–0)
Victoria	– F.C. Argeş	2–2 (1–1)
Univ. Craiova	– F.C.M. Braşov	4–1 (2–0)
C.S.M. Suceava	– Petrolul	3–0 (1–0)
„U" Cluj-Napoca	– Oţelul	2–1 (2–0)
A.S.A. Tg. Mureş	– Flacăra	2–2 (1–1)
Rapid	– Corvinul	2–1 (1–0)
S.C. Bacău	– Sportul Studenţesc	1–1 (1–0)

••

Marius Lăcătuş şutează şi înscrie cel de-al doilea gol în poarta lui Toader.
(Fază din meciul Steaua-Rapid, 5-0).

••

CLASAMENTUL FINAL

1. STEAUA	34	30	4	0	114–18	64
2. Dinamo	34	30	3	1	107–25	63
3. Victoria	34	18	4	12	58–41	40
4. Oţelul Galaţi	34	18	3	13	49–46	39
5. Univ. Craiova	34	16	4	14	61–51	36
6. Flacăra Moreni	34	13	7	14	40–48	33
7. Corvinul Hunedoara	34	13	4	17	54–63	30
8. F.C. Olt	34	13	4	17	41–62	30
9. F.C.M. Braşov	34	11	7	16	47–51	29
10. F.C. Argeş	34	11	7	16	41–47	29
11. „U" Cluj-Napoca	34	11	7	16	39–54	29
12. A.S.A. Tg. Mureş	34	13	3	18	49–66	29
13. S.C. Bacău	34	10	9	15	37–54	29
14. Rapid	34	10	9	15	36–58	29
15. Sportul Studenţesc	34	10	8	16	43–50	28
16. „Poli" Timişoara	34	10	6	18	35–53	26
17. Petrolul Ploieşti	34	10	6	18	25–52	26
18. C.S.M. Suceava	34	9	5	20	35–72	23

••

GOLGETERII

34 goluri : PIŢURCĂ (3 din 11 m)

27 goluri : Vaişcovici (7 din 11 m)

25 goluri : Hagi (5 din 11 m)

17 goluri : Mateuţ (1 din 11 m), Cămătaru (2 din 11 m)

15 goluri : I. Cojocaru – Steaua, Craiu (2 din 11 m), Caşuba (4 din 11 m), Gh. Ciurea – Univ. Craiova (8 din 11 m).

*Campionatul de fotbal s'a încheiat şi în cele trei serii ale Diviziei "B" de fotbal. Câştigătorii seriilor au promovat în Divizia "A"; câştigătoarea seriei întâia, F.C. Constanţa, revine pe prima scenă fotbalistică după o absenţă de 5 ani. Sibienii au şi ei, după o absenţă de 38 de ani, o echipă în Divizia "A", pe Inter Sibiu, înfiinţată în anul 1986. Prima echipă sibiană care a evoluat în cadrul primei divizii a fost Locomotiva - Soimii Sibiu, în anul 1950. Noii antrenori ai echipei sunt Constantin Ardeleanu şi Viorel Hizo. Din seria a 3-a a promovat F.C. Bihor, care revine în prima divizie după o absenţă de 2 ani. Dintre echipele care au retrogradat, merită menţionată Progresul Bucureşti, fosta echipă a bancarilor, la care au jucat pe vremuri , printre alţii, Ozon, P' Moldovan şi Oaidă.

CLASAMENTUL FINAL SERIA I-A

1. F. C. C-TA	34	19	11	4	63-27	49
2. Polit. Iaşi	34	16	8	10	62-35	40
3. Progr. Br.	34	16	7	11	62-45	39
4. Prahova Pl.	34	15	7	12	44-36	37
5. Unirea Fcş.	34	16	5	13-	42-48	37
6. C.F.R. Paşc.	34	16	4	14	61-43	36
7. Siretul	34	17	2	15	47-50	36
8. Gloria Bz.	34	13	8	13	61-45	34
9. Ceahlăul	34	14	6	14	54-42	34
10. Steaua Miz.	34	16	2	16	53-56	34
11. Delta Tl.	34	15	4	15	42-48	34
12. Met. Plop.	34	15	4	15	46-53	34
13. FEPA '74	34	13	7	14	47-44	33
14. C. S. Bts.	34	14	5	15	52-51	33
15. Inter Vas.	34	14	5	15	31-42	33
16. Unirea Sib.	34	12	6	16	43-51	30
17. Olimpia	34	13	2	19	33-60	28
18. Petrolul Br.	31	[illegible]	5	26	32-99	11

CLASAMENTUL FINAL SERIA A II-A

1. INTER SIB.	34	23	5	6	62-27	51
2. Jiul	34	21	2	11	62-36	44
3. Pandurii	34	17	6	11	53-38	40
4. Electroputere	34	19	1	14	76-41	39
5. Tractorul	34	17	3	14	50-39	37
6. Sp. „30 Dec."	34	17	3	14	37-35	37
7. C. S. T-vişte	34	15	5	14	48-44	35
8. Chimia	34	14	6	14	46-45	34
9. I.C.I.M. Bv.	34	14	6	14	42-42	34
10. Gaz Metan	34	16	2	16	50-52	34
11. A.S. Drobeta	34	13	8	13	45-52	34
12. Sp. Munc. Sl.	34	14	5	15	38-43	33
13. Electromureş	34	13	7	14	42-51	33
14. Sp. Munc. C.	34	14	5	15	45-55	33
15. Autobuzul	34	12	8	14	36-43	32
16. Mec. Fină	34	12	6	16	35-55	30
17. Met. Buc.	34	6	6	22	33-66	18
18. Prog. Buc.	34	5	4	25	25-61	14

CLASAMENTUL FINAL SERIA A III-A

1. F.C. BIHOR	34	21	8	5	85-28	50
2. Gloria B-ţa	34	21	6	7	77-23	48
3. U.T.A.	34	19	5	10	60-31	43
4. F.C. Maram.	34	15	6	13	43-32	36
5. C.S.M. Reşita	34	16	4	14	34-40	36
6. Olimpia S.M.	34	14	6	14	57-41	34
7. A.S. Paroşeni	34	15	3	16	51-48	33
8. Strungul	34	14	5	15	40-41	33
9. Progr. Tim.	34	14	5	15	48-52	33
10. Met. Bocşa	34	13	7	14	42-46	33
11. Dacia Orăştie	34	14	5	15	42-49	33
12. Armătura	34	13	7	14	36-46	33
13. Gloria Reşiţa	34	14	4	16	48-53	32
14. Chimica	34	14	4	16	45-53	32
15. Sticla Turda	34	14	2	18	41-60	30
16. C.I.L. Sighet	34	11	5	18	37-62	27
17. Min. B. Sprie	34	10	4	20	34-71	24
18. Vict. Carei	34	9	4	21	25-54	22

•••

*Dăm mai jos clasamentul final al Diviziei 'A' de rugby, seria I-a valorică. După cum probabil cititorii noştri ştiu, Divizia 'A' de rugby este împărţită în două serii valorice, a 1-a şi a 2-a. Steaua câştigă titlul de campioană pentru a optsprezecea oară.

CLASAMENTUL FINAL

1. STEAUA	22	18	1	3	727-398	59
2. St. CEMIN	22	14	3	5	412-325	53
3. Dinamo	22	12	2	8	464-330	48
4. Cont. Buzău	22	10	3	9	364-345	45
5. Farul	22	11	1	10	384-379	45
6. Griviţa Roşie	22	11	1	10	354-367	45
7. „U" Timiş.	22	11	0	11	416-446	44
8. Polit. Iaşi	22	10	1	11	317-340	43
9. CSM Sibiu	22	10	0	12	379-394	42
10. St. Petroşani	22	7	5	10	288-403	41
11. CSM Sv.	22	7	1	14	305-399	37
12. Sp. Stud.	22	2	0	20	306-590	26

•••

*Intr'un concurs de atletism disputat la 10 Iulie a.c. pe stadionul din Nisa (Franţa), Alina Asaftei (România) a stabilit un nou record mondial de junioare la săritura în înălţime cu o săritură de 1.98 m.

Alina Asaftei

CAMPIOANĂ MONDIALĂ LA SARITURA IN INALTIME (JUNIOARE)

PE SCURT

Din 150 de manuscrise prezentate, editura Albatros a ales doar 12. Tinerii care au ieşit de pe băncile universităţii şi vor să devină scriitori, sunt trimişi să-şi facă un stagiu de câţiva ani... la ţară ca să vadă realitatea. Regimului îi este teamă ca tinerii să nu scrie prea mult adevăr.

••

Prima revistă "samizdat", scrisă în limba română a fost tipărită în Ungaria de cetăţenii români refugiaţi. Titlul revistei..."România Liberă".

••

Ca să fii publicat trebue să iei aprobarea cuvenită şi ca să treci examenul trebue să nu fii trist, să nu pomeneşti de tirani, de moarte, de prea mult sex şi nici de vreo curte regală de altă dată cu splendorile ei, toate ar putea reaminti cititorului de situaţia prezentă.

••

In 1987 s'au tipărit cam acelaşi număr de cărţi, reviste, etc, cât s'au tipărit în 1950. Respectiv 3000 şi 2921.

••

Venind cu avionul din China, şi silit să zboare peste vecina Rusia, tov. Ceauşescu a făcut o oprire, pentru aprovizionarea avionului, la Novosibirsk. Cu ani în urmă, urmând acelaşi traseu, avionul s'a oprit la Moscova unde Ceauşescu a fost primit de înalţii demnitari trimişi de Brejnev.

••

"Portul Bucureşti-Glina, o fereastră către Dunăre şi Mare" este titlul pe pagina I-a din "Inf. Buc." 28 Iunie. Ceauşescu visează că într'o zi te vei putea duce cu barca direct dela portul Glina din Bucureşti, până la New York. Pentru această măreaţă plimbare s'a construit şi Canalul Dunărea-Marea Neagră.

••

La 25 Iunie s'a sărbătorit "Ziua grănicerilor", vitejii ostaşi care păzesc ţara cu spatele către hotare ca să nu fugă nimeni.

••

Nu minte, dar nu publică, aceasta-i deviza Anuarului Statistic RSR pe 1987, apărut cu o întârziere de 7 luni. Paginile închinate statisticilor economice s'au redus dela 572 pagini, în 1975, la 99 pagini în 1987.

••

Pentru a obţine mai multă valută, guvernul descurajează trimiterea pachetelor alimentare şi îndeamnă pe cei care au rude în străinătate să le trimită în schimb, prin bancă, dolari sau ori ce altă valută forte. In contul banilor i se permite cetăţeanului să-şi cumpere alimentele necesare dela magazinele ce vând numai contra valută-forte. Omul norocos (cu rude şi prieteni peste graniţă) îşi procură alimente de provenienţă indigenă, dar care rar se găsesc de vânzare pe piaţa liberă.

••

"Deşteaptă-te Române" a devenit acum un cântec... subversiv!

••

Scaunul din biroul tovarăşului Ceauşescu este cu câţiva centimetri mai înalt.

••

"In cursul verii-declară imigrantul Repate Ruber ziarului "Stutgarter Zeitung"--n'am primit timp de trei luni nici un fel de făină." Nu există carne, nu există lapte, ulei, combustibil, orez, unt. Dacă excepţăm piaţa la negru, România se află în faţa unui dezastru iminent.

••

Din când în când este margarină, unt n'a fost de un an.

••

Ti-ai luat diploma de doctor? Eşti trimis la ţară! Conform legii trebue să dai un alt examen ca să poţi să te muţi la oraş. Dar aceste examene nu s'au dat de şapte ani.

Mulţi doctori tineri care ar dori să se specializeze, sunt astfel impiedicaţi de a-şi completa cariera.

••

In multe hoteluri zise "de lux" există TV şi telefon, dar nici TV-ul şi nici telefonul nu funcţionează. De multe ori rufăria de pat este schimbată odată pe săptămână. In restaurante trebue să aştepţi o oră până eşti servit.

••

In RSR, observă un ziarist din Vest, nu există cozi în faţa magazinelor cu alimente....oamenii nu mai au pentru ce să aştepte.

••

Ceauşescu se laudă că România este ţara care produce o mare cantitate de sulf!

••

Mitropolia nu este încă dărâmată, dar buldozerele lucrează prin vecinătate "la clădirea Victoriei Socialismului". S'ar putea din "greşeală", sau din vreun ordin "interpretat greşit", ca într'o noapte, din "eroare" să fie distrusă o parte din Patriarhie, şi dacă s'a distrus o parte, de ce nu s'ar distruge şi restul!

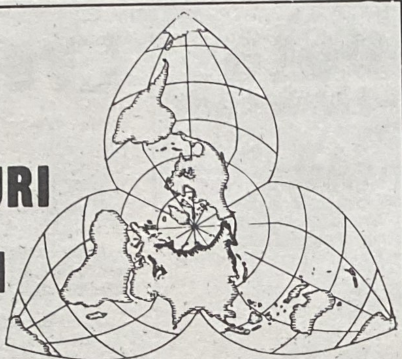
••

Termocentralele electrice nu posedă sisteme de filtrare! Cum centralele întrebuinţează turbă inferioară, cu putere calorică redusă şi cu ridicat conţinut de şisturi bituminoase şi sulf, ele contribuie la poluarea aerului.

••

Ziarele din Germania scriu că zilnic un Român, care încearcă să treacă frontiera, este omorît de graniceri. O altă ştire tristă, din 13 Români ce-au ajuns în Iugoslavia 10 au fost reîntorşi. Aşa a dispus reprezentantul lui ONU din Belgrad.

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

EXPLOZII ÎN URSS

La uzina sovietică din Pavlograd care producea motoarele principale pentru rachetele rusești SS-24 cu 10 focoase, a avut loc o puternică explozie care a scos-o din uz. Situată la cca 800 de Km. Sud-Vest de Moscova, uzina făcea parte din complexul de producție militară și era strict supravegheată. Cu toate acestea explozia a avut loc și puterea ei a distrus -pe lângă clădirile și instalațiile- mai multe clădiri aflate în vecinătate. Rachetele SS-24 și SS-25 fac parte din disputata inspecție reciprocă a Statelor Unite și Rusiei, din cadrul acordului semnat în Decembrie 1987. Aceste rachete sunt instalate pe camioane mobile și pot fi lansate direct de pe platforma camionului. Interesant este faptul că explozia dela uzina rusească, a avut loc la numai două săptămâni după ce o altă explozie a distrus o uzină americană care fabrica un combustibil solid pentru rachetele militare americane. Simplă coincidență...

O altă explozie gravă a avut loc tot în Rusia, unde au explodat trei vagoane de cale ferată, încărcate cu exploziv. Numărul morților și răniților a fost foarte mare, din Moscova s'a deplasat un spital mobil, deoarece toate spitalele din localitate au fost pline de răniți, iar pe locul exploziei a rămas un crater imens...

AMERICA SUSȚINE "SOLIDARITATEA" ȘI ALTE ACTIVITĂȚI DIN RĂSĂRITUL EUROPEI

Părerea că America ar fi desinteresată și deci absentă față de activitățile anticomuniste din Răsăritul Europei, e mai mult sau mai puțin generală și notorie. Si aceasta în pofida faptului că realitatea e cu totul alta.

Potrivit acestei realități guvernul Statelor Unite este asociat cu emigrația polonă într'un mare efort de susținere a "Solidarității" și a operațiilor clandestine care introduc în Polonia mari cantități de publicații, mașini de tipărit, echipament radio, casete video și altele.

Publicațiile includ ziare, reviste și cărți scrise în exil, toate cuprinzând un material care critică și atacă din plin regimul comunist.

Rețeaua clandestină din Polonia este enormă, și în cea mai mare parte ea este suportată de Statele Unite. Vorbind doar de ultimii trei ani, Statele Unite au acordat "Soldarității" și altor grupe anticomuniste - din regiunea în discuție - o asistență materială de circa cinci milioane de dolari.

Dacă mai înainte o atare operație de asistență se făcea strict secret prin CIA, de-acum ea se face oarecum public. Astfel Congresul American a acordat "Solidarității' un milion de dolari în Iulie 1987 și un alt milion în Decembrie 1987.

Guvernul comunist polonez este desigur în cunoștință de cauză despre acest ajutor material și despre alte ajutoare susținătoare de activități contra lui, dar cu toate acestea în neputință să le pună capăt după cum ar vrea. Si problema neputinței lui nu este un lucru de mirare când, după unele estimări, în Polonia circulă 500-600 de periodice clandestine. Numai mai rar și ocazional ei interceptează camioanele aducătoare de material, arestează pe cei care distribuie literatură interzisă, și confiscă echipament tipografic.

Materialul trimis în Polonia mai include și transmițătoare și echipament pentru "Radio Solidaritatea", care operează în chip clandestin depe teritoriul polonez.

Dar, pe lângă ajutorul material acreditat și delivrat în chip direct și deschis, Statele Unite mai folosesc pentru susținerea activităților anticomuniste din Răsăritul Europei și o cale neoficială - adică, chipurile, privată - aprovizionând cu bani, pentru un asemenea scop așa numita corporație "The National Endowment for Democracy", care zice că are ca scop, încurajarea democrației în locurile în care ea lipsește, cooperând în această privință, în chip strâns, cu Departamentul de Stat.

BUCUREȘTIUL-BEIRUT

Intr'un articol publicat în The Wall Street Journal din 19 Mai 1988, Manuela Hoelterhoff, descriind sosirea în exil a istoricului Dinu Giurescu (a treia generație de istoric în familie după bunicul și tatăl său) comentează pe larg distrugerile comise de Ceaușescu prin demolarea dementă a capitalei. Articolul intitulat: "Restructurarea României: NU Perestroicii" face cunoscut cititorilor, distrugerea satelor românești prin reducerea lor dela 13000 la numai 5000, proletarizarea societății românești și țelul final, deposedarea fiecărui cetățean de dreptul de a avea o locuință proprietate personală. Din interviul luat istoricului Dinu Giurescu, ziarista scrie că în timpul ce se afla în așteptarea vizei de plecare mica Biserică Sf. Spiridon datând din veacul al 18-lea, a fost demolată de buldozere în numai două ore și jumătate. Demolarea Bisericii Sfânta Vineri a durat mai mult - a spus Dl. Giurescu, pentrucă acolo au venit credincioșii care s'au opus demolării, dar a venit securitatea și a rezolvat problema cu oponenții. Vechile ghiduri care asemănau Bucureștiul cu Parisul vor trebui schimbate, încheie ziarista, și în curând asemănarea Bucureștiului va fi cu aceea a Beirutului.

LITUANIA SPRIJINĂ ARMENIA

Presa internațională din ultimul timp a venit mereu și mereu cu reportaje despre demonstrațiile curajoase din Republica Socialistă Sovietică Armenia, care cer reîntregirea teritorială a Armeniei.

Ce fel de reîntregire? In 1923, Stalin a alocat Republicii Socialiste Sovietice Azerbaidjan (musulmană) o parte din teritoriul Armeniei (creștin). Teritoriul în dispută se numește Nagarno-Karaback.

Cu toate demonstrațiile masive și repetate care au avut și au încă loc în Erevan, capitala Armeniei, Kremlinul-condus de Gorbaciov- a refuzat până acum să consimtă la restaurarea unei desmembrări dictată de Stalin, care pentru a slăbi Armenia creștină a luat o parte din ea și a dat-o Azerbaidjanului musulman.

De curând, în chip surprinzător, a avut loc în Vilnius, capitala Republicii Socialiste Sovietice Lituania, o demonstrație de o sută de mii Lituanieni, care au cerut autorităților sovietice să aprobe un referendum de autodeterminare în regiunea Nagarno-Karabak. In alte cuvinte, Lituania sprijină în chip public și zgomotos mișcarea de reîntregire teritorială a Armeniei.

Si indiferent de ce se va întâmpla cu această intervenție, unlucru rămâne de ne-dezis: după o tăcere de decenii, naționalitățile oprimate din URSS au început să-și deschidă gura.

SPIONI RUȘI EXPULZAȚI DIN CANADA

Canada a acționat în cel mai mare caz de spionaj de-a lungul anilor. Un număr de 17 spioni sovietici au fost expulzați sau nu li s'a mai permis să intre în țară. Cazul a fost făcut cunoscut presei de Primul Ministru Mulroney, la sfârșitul conferinței celor șapte țări avansate. Spionii sovietici erau angajați în acțiuni de spionaj industrial, tehnic, comercial, etc. Cu o săptămână înainte de expulzarea Rușilor, un alt caz de spionaj a fost descoperit: Canadianul Stephen J. Rotkai de 25 ani, a transmis Rușilor informații despre stațiunea Statelor Unite dela Newfoundland, care urmărește mișcarea submarinelor sovietice din Atlantic. Si toate acestea sub zâmbetul lui Gorbaciov.

LENIN CRITICAT ÎN RUSIA

Am trăit s'o vedem și pe asta! Ziaristul sovietic Vasili Seliunin, a criticat pentru prima dată în istoria Uniunii Sovietice, pe Vladimir Ilici Lenin. Intr'un articol publicat în revista lunară Novîi Mir, el a scris despre tartorul comunist că a justificat folosirea teroarei pentru a conduce statul sovietic, implicându-l pe Lenin în înființarea lagărelor de muncă forțată, în colectivizarea prin teroare a agriculturii și alte măsuri draconice. Odată cu critica lui Lenin, a fost coborît de pe piedestalul mitologiei comuniste și sinistrul Felix Djerjinski, fondatorul nefastei poliții secrete comuniste. Este numai începutul, sau o tatonare a opiniei din Rusia sovietică?

STRIGOII ÎN DERUTĂ

In timp ce întregul eșafodaj al comunismului sovietic troznește din toate încheieturile, de partea cealaltă a Atlanticului, strigoii marxiști nu-și dau seama că s'a apropiat Cântecul Cocoșului. Sandinistul Ortega, care a păcălit până acum lumea cu dorința de pace, după nerușinatele tergiversări și îndrăzneli la întâlnirile cu "luptătorii pentru libertate" a mizat mereu pe sprijinul stângii americane. Acum, la spartul târgului, când se spropie alegerile din Statele Unite, reprezentanții stângii se tem să ia fățiș apărarea comuniștilor din Nicaragua, pentru a nu trezi conștiința alegătorilor americani, care nu le-ar mai da votul. Rămas fără sprijinul direct și ostentativ sperat, Ortega încearcă să obțină noi runde de negocieri, pentru a câștiga timp, până după alegerile din America. Naționaliștii din Nicaragua însă, prea săturați de minciunile comuniștilor, au refuzat oferta.

POLITICĂ ȘI AFACERI

Vladimir Posner din Uniunea Sovietică a introdus la posturile de televiziune rusești programul "Posner în America", în care televiziunea comunistă, informează massele marxiste de calitățile băuturii Pepsi-Cola, de aparatele Sony și de avantajele cărților de credit, VIZA. Pentru treizeci de secunde de reclamă pentru "capitaliști", unde Michael Jackson cântă pentru Pepsi-Cola, Rușii încasează frumoasa sumă de 10.000 de dolari. "Dacă dolarii intră fără să vindem nimic, de ce i-am refuza", a declarat Posner... Si țările de după Cortina de Fier așteaptă eliberarea...

***

La doi ani după dezastrul atomic dela uzina din Cernobil, URSS, situația se prezintă mai grav decât a fost anticipată. Scriitorul ucrainian Juri Scerbac, care a scris un raport amănunțit despre urmările radiației, a scris recent că "situația este mai rea decât acum un an" și "populația este îngrijorată față de urmările pe termen lung". Aceasta în contrast cu declarațiile oficiale că populația suferă de "radiofobie". Efectele radiațiilor sunt simțite la Kiev, Jitomir și Cernigov.

Un caz deosebit l-a constituit moartea Dr. Valery Legasov, anunțată de televiziunea sovietică la 27 Aprilie crt. Legasov era director adjunct al Institutului de Fizică din Moscova și unul din primii doctori care s'a deplasat la Cernobil după accident. Stirea că la vârsta sa de 51 de ani, Dr. Legasov a murit de cancer n'a prins rădăcini, pentrucă la scurt timp, Pravda a confirmat ceea ce a circulat printre oameni, că Dr. Legasov s'a sinucis. Ce l-a determinat la acest act de disperare se poate vedea din unele din notele rămase scrise de Legasov, privind inconștiența și cinismul comuniștilor sovietici. Iată ce și-a notat printre altele, Legasov: "Un director al stațiunii (Cernobil) a spus clar:-De ce trebue să ne alarmăm ? Un reactor atomic este exact un samovar, o simplă instalație de făcut aburi, pe care o conduce un personal experimentat. Nimic nu se poate întâmpla!"

In fața acestor probe de iresponsabilitate, oricărui om coștient, cu spirit de răspundere, lipsit însă de putere de decizie, nu-i rămâne decât sfârșitul lui Legasov.

SPION RUS EXPULZAT

Guvernul elvețian a expulzat pe atașatul ambasadei sovietice din Berna, care a reușit să construiască o rețea de spionaj cu scopul de a obține informații de înaltă tehnologie a securității statelor apusene. Diplomatul al cărui nume nu a fost dat publicității era un membru al comitetului de stat sovietic pentru știință și tehnologie.

DOBÂNDA MORȚILOR

Heinz Golinski, noul președinte al Consiliului Evreiesc din Germania Federală, suspectează pe fostul președinte al consiliului, Werner Nachman, că și-a însușit peste șase milioane de dolari din dobânzile acumulate din banii depuși pentru supraviețuitorii holocaustului, încasați din Germania. Această sumă a fost însușită de Nachman, până la moartea sa din Ianuarie.

PIERDERI SOVIETICE

Kremlinul a anunțat oficial pierderile suferite de Uniunea Svoietică în Afganistan. El a declarat că din momentul intrării trupelor și până le începutul retragerilor din 15 Mai crt. au fost uciși 13.310 soldați și ofițeri. Un număr de 35.478 au fost răniți iar 311 au fost dați dispăruți. Cunoscând cum Rușii dau datele statistice, pierderile reale sunt celpuțin duble.

Cronica internaţională

MANEVRELE LUI GORBACIOV

—George AUGUSTIN—

Aşteptată cu un interes deosebit de Occidentul avid de evenimente tari, conferinţa partidului comunist din Uniunea Sovietică s'a sfârşit, pecetluind încă odată practica neschimbată a sistemului politic comunist.

Cum era de aşteptat, Gorbaciov a convocat această conferinţă pentru a-şi întări şi formal puterea pe care şi-a asumat-o, de conducător comunist al imperiului sovietic. Aparenta libertate de opinie şi expresie lăsată delegaţilor la conferinţă nu era decât manevra de a înşela aparenţele. Pentru a nu lăsa nici un dubiu asupra limitelor de discuţii admise, Gorbaciov a precizat în lungul discurs de deschidere, că problema frontierelor în dispută a republicilor unionale se exclude categoric, la fel ca şi libertăţile la care aspiraseră înainte de conferinţă, ţările baltice, captive.

Pe Gorbaciov îl interesau două lucruri: a) întărirea poziţiei sale de forul "conferinţei" şi b) înlăturarea opoziţiei din partid. Pentru aceasta el a venit cu propunerile concrete: instituirea funcţiei de Preşedinte al Statului -cu prerogativele pe care această funcţie le are în ţările din Occident şi deplasarea puterii de conducere în stat dela partidul comunist la guvern. Această tactică i-a reuşit din plin, pentrucă delegaţii la conferinţă nu şi-au insuşit (nici sistemul nu le permite) libertatea de opinie de tip parlamentar din ţările libere. Ei s'au prezentat suspicioşi ca şi în trecut şi fiecare se gândea la securitatea personală a poziţiei pe care o deţine. Critica şi cererea publică de înlocuire a lui Gromîko şi a altor conducători din vârfurile comuniste nu este o noutate în sistem. Soarta lor fusese de mult rezolvată în dezbaterile secrete conduse de Gorbaciov şi norocul lor este că nu sunt pe timpul lui Stalin când aceasta ar fi fost echivalent cu plutonul de execuţie.

Înlocuirea cadrelor din vârf atunci când ele devin un impediment în acumularea de puteri dictatoriale este o practică veche în comunism. In atingerea acestui scop Stalin a fost mai radical. El a exterminat violent pe toţi tovarăşii de luptă până a rămas singurul stăpân. Acelaşi sistem l-a aplicat şi Nichita Hruşciov când l-a eliminat pe Beria, dar el a fost indulcit şi atunci când a fost deposedat de putere Malencov şi când Brejnev l-a înlăturat pe Hruşciov, sau când Molotov a fost trecut pe linie moartă.

După conferinţa partidului comunist dn URSS, zilele lui Gromîko sunt numărate în postul lui de preşedinte al Sovietului Suprem. S'ar putea ca înlocuirea să fie peşnică şi fostul Ministru de Externe cu lung stagiu în această funcţiune, să fie lăsat să moară de bătrâneţe, cum s'a întâmplat cu celălalt ministru de externe stalinist, Molotov.

Indiferent de felul cum va sfârşi Gromîko, sistemul comunist şi-a dovedit încă odată perversitatea şi lipsa de scrupul. Este suficient să privim în urmă felul în care Gromîko a condus politica externă sovietică de minciună, ipocrizie şi şantaj, de înşelare a opiniei publice din lumea liberă, de brutalitate în intervenţia din Cehoslovacia din 1968, de zelul cu care a luptat să întărească un regim antiuman, ca acum, să culeagă, drept răsplată, la bătrâneţe, roadele pomului cultivat de el, ruşinoasa izgonire din viaţa politică.

A doua piedică în calea ascensiunii lui Gorbaciov o reprezenta vechea "nomenklatură" însurubată bine în conducere şi privilegii, legată dela un timp şi de grade de rudenie. Inlocuirea tuturor cadrelor partidului ar fi fost foarte anevoioasă, de durată şi incertă. Deplasarea puterii dela cadrele partidului la cele de guvernământ îi asigură lui Gorbaciov un câmp mai mare de mişcare şi organizare, cu avantajul de a-ţi selecta cadrele ce-i vor urma instrucţiunile. In plus, măsurile disciplinare ce se pot lua împotriva unui organ din guvern se încadrează în cadrul legilor statului, fapt ocolit de legi când greşeala venea dela organele partidului.

Cum pentru funcţia de Preşedinte al URSS, nu este prevăzută incompatibilitatea cumulului de funcţiuni cu aceea de secretar general al partidului, nici limita a două legislaturi a cinci ani - propusă pentru celelalte poziţii- Gorbaciov poate uza încet dar sigur de practicarea pe parcurs a unei politici personale, dictatoriale, de tipul celei practicate de Ceauşescu. Paradoxal, dar, micro-dictatorul reserist i-a spus anul trecut lui Gorbaciov că el a aplicat cu mult înainte reformele intenţionate de Gorbaciov. Desigur că nu s'a gândit atunci nici la glasnost nici la perestroika, schimbări demagogice care în captiala de pe malurile Dâmboviţei au fost lansate de Ceauşescu sub eticheta de "dezvoltare multilaterală". Ceauşescu s'a gândit la drumul pe care îl are de parcurs Gorbaciov, până la instaurarea dictaturii personale.

Uitând de vechiul slogan că "socialismul este groparul capitalismului" realistul Gorbaciov a spus răspicat că dacă nu se fac restructurări în sistemul comunist, sistemul nu va supravieţui. Avertisment inutil! Comunismul a falimentat pe toată linia.

Dela promisiunea de acum 30 de ani făcută de Hruşciov că Uniunea Sovietică va depăşi Statele Unite în producţia de lapte, ouă, carne şi alte bunuri de consum, la reformele anunţate de Gorbaciov, nu este nimic nou. Doar faptul că atunci când Hruşciov a făcut această afirmaţie în faţa ziariştilor, s'a găsit un ziarist american care l-a adus la realitate, spunându-i rotofeiului Nichita, că numai dacă vacile sovietice ar făta câte patru viţei pe an ar fi posibilă această depăşire.

Lui Gorbaciov n'a mai avut cine să-i spună nimic, Occidentul mergând după perestroika asemenea vulpii din poveste după...berbec!

S'a sfârşit şi "chermeza" comunistă a mileniului de creştinare. Păcălit anul trecut de Ruşi, Patriarhul Constantinopolului nu s'a mai dus la Moscova. Mai era o mişcare de minutar până în ceasul al doisprezecelea şi patriarhul ecumenic a văzut că a lua decizia de absenţă nu este târziu nici acum. Absenţa patriarhului ortodox din Constantinopol a anulat complet propaganda comunistă. Creştinarea poporului rus, s'a făcut la Kiev şi nu la Moscova. Ea a venit dela Constantinopol şi nu dela Cantenburry. Ce s'a întâmplat mai departe anul acesta la Moscova, este cădelniţarea cu fum de glasnost şi botez în perestroika. Credinţa în Dumnezeu există, este puternică, trăieşte şi creşte la toate neamurile din închisoarea Sovietelor, dar liturghia săvârşită de comunişti n'are nimic de-a face cu credinţa oamenilor.

Pioasele feţe bisericeşti care au participat la "mileniul creştinării" dela Moscova, au fost adânc preocupate de eveniment şi nu au avut timp de socoteli matematice şi priviri retrospective în istorie. Altminteri ar fi calculat că din anul 1147 când Moscova apare pentru prima dată în cronicele Evului Mediu până în ANNO DOMINI 1988, sunt doar 841 de ani şi nu mai departe decât anul trecut, în Septembrie 1987, moscoviţii au celebrat cu mare fast aniversarea de 840 de ani, a oraşului. Aceasta conta însă prea puţin pentru cei din lumea liberă. Important pentru ei era faptul că printre problemele atinse de Gorbaciov la deschiderea conferinţei p.c., alături de creşterea şeptelului, disciplina în muncă, îmbunătăţirea calităţii produselor, corupţia din aparatul de conducere şi de toate gradele, reforma istoriei şi multele altele, el a pomenit în treacăt şi de libertatea religioasă iar canalele de difuzare ale Apusului, au leşinat de plăcere şi uimire.

S'a vorbit şi se vorbeşte despre crimele făptuite împotriva adversarilor politici, de către comunişti, de măcelurile lui Stalin, dar când Mitropolitul Orotodox American a întrebat dece nu se spune nimic despre masacrul împotriva preoţilor şi înalţilor prelaţi, după revoluţia comunistă, de campania ateistă, de uciderea credincioşilor care a dus la exterminarea fizică a milioane de oameni, toţi au tăcut. Procedeul nu ne surprinde atâta timp cât îi cunoaştem pe comunişti.

Se dezgroapă Buharin şi Trotzki dar nu se publică operele lui Soljeniţin care este încă în viaţă.

Trotzki şi Buharin, criminali de aceeaşi speţă cu Lenin şi Stalin, au militat pentru revoluţia comunistă şi au fost printre corifeii ei. Telul lor era revoluţia mondială. Că între timp s'au mâncat între ei ca şerpii, este treaba lor, pentrucă oricare din ei ar fi fost în locul lui Stalin, genocidul practicat de comunişti n'ar fi fost mai mic.

Nu de reabilitarea lui Buharin şi Trotzki are nevoie Rusia şi omenirea ci de recunoaşterea deschisă şi totală a falimentului ideologiei şi a sistemului politic comunist, criminal şi anti-uman.

Aruncarea la gunoi a întregii maculaturi comuniste şi încercarea de a opri hemoragia umanităţii contemporane provocată de bestialitatea unor posedaţi care au minţit lumea oropsită, împingând-o la lupte fratricide.

Aceasta am aşteptat dela conferinţa partidului comunist al URSS, pentru a-i acorda o doză de credit, că ceva s'a schimbat în imperiul roşu. Gorbaciov a ratat ocazia de a-şi asigura un loc în Pantheon. A rămas un simplu trecător la mausoleul tiranului îmbălsămat în sicriul de sticlă din Piaţa Roşie.

S'a dus şi acest solstiţiu de vară!

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului cu cel puţin 4 săptămâni înainte.

Efemeride

România Mare avea pe vremuri o societate Cultul Eroilor, care activa în şcoli, licee, universităţi şi alte instituţii, cu scopul de a păstra vie, jertfa celor care au murit pentru neam şi ţară.

Cultul morţilor este vechi de când lumea şi el a dăinuit atât la popoarele primitive cât şi la cele civilizate. In Japonia şi astăzi este obiceiul ca adolescenţii să doarmă noaptea în cimitir, la mormântul înaintaşilor, pentru a face o sudură spirituală între cei plecaţi şi cei rămasi, din acelaşi neam.

Singurii care îşi reneagă ascendenţa şi rup orice legătură cu trecutul, sunt comuniştii. Mai mult, ei fac tot posibilul pentru a distruge orice legături spirituale şi de sânge, ucigând în primul rând pe cei mai buni din neam, pe intelectualii care sunt puntea de legătură între cei duşi şi cei rămaşi în viaţă. Această dureroasă situaţie a făcut ca în România să circule şi calamburul că în România liberă exista Cultul Morţilor, iar comuniştii l-au înlocuit cu Moartea Culţilor.

Dela distrugerea statuilor regilor Carol I şi Ferdinand, a oamenilor de stat Brătianu, Take Ionescu, Lascăr Catargiu, şi Pake Protopescu, lucrări de artă dar şi popasuri istorice, regimul comunist din România a trecut la dărâmarea bisericilor. Din manualele de studiu, au dispărut numele celor care au păstrat viu românismul în spaţiul carpatic, la fel cum au răsluit şi numele de domnitori şi voevozi care au domnit "din mila Lui Dumnezeu".

In Rusia, comunismul ortodox a fost înlăturat chiar depe timpul lui Stalin, când "Călăreţul de aramă" a rămas în acelaşi loc, amintind de Petru I, întemeietorul Sanct-Petersburgului, caricaturizat nominal, Leningrad.

Naţionalismul stalinist era însă exclusivist şi rasist, mult mai fioros decât rasismul german, romantic şi ridicol, şi amândouă tipurile de naţionalism -ca şi naţionalismul ceauşist- sunt sortite eşecului.

Recent, un fapt deosebit ne-a atras atenţia, în felul cum vecinii noştri unguri înţeleg să-şi cinstească istoria şi oamenii lor de valoare. Acum când la frontiera dintre România şi Ungaria s'au masat trupe de ambele ţări să nu fim acuzaţi că vom vorbi de patriotismul Ungurilor. Evidenţiem doar maturitatea politicii maghiare, comuniste, în contrast cu caricatura politicii dela Bucureşti.

După ce au adus la Budapesta - pe timpul nevinovatului Preşedinte Carter- Coroana Sfântului Stefan, un alt eveniment s'a consumat tot în Statele Unite.

Este vorba de deshumarea rămăşiţelor pământeşti ale lui Bela Bartok, adunate cu grijă de cei doi fii ai săi, Bela Bartok Jr. şi Peter Bartok şi transportate la Budapesta, unde vor avea loc funeraliile naţionale pentru înhumarea lor în pământul Ungariei.

Bela Bartok a fost unul din marii culegători de folclor românesc, nu a suferit de nici un fel de şovinism şi ca Români îi apreciem valoarea lui şi munca depusă pe tărâm muzical şi artistic, unde a promovat şi muzica românească. Ideea înhumării în pământul Ungariei a aparţinut celor doi fii, unul locuind la Budapesta, iar celălalt în Statele Unite, care au vrut ca părintele lor să fie cinstit în ţara în care s'a născut. Astfel, rămăşiţele pământeşti au fost deshumate din cimitirul Ferncliff din Harsdale, New York. Un serviciu religios a avut loc Duminică 19 Iunie, la New York iar pe 25 Iunie 1988, sicriul a fost îmbarcat pe transatlanticul Queen Elisabeth II, până la Southampton, Anglia. Aici a avut loc un concert în memoria defunctului la 30 Iunie, după care un vapor special l-a dus la Cherbourg-Franţa, pe coasta Europei. Dela Cherbourg, s'a format o coloană de maşini care a parcurs Germania Federală şi Austria, până la frontiera Ungariei. In tot acest timp au avut loc concerte şi recitaluri pe parcursul drumului străbătut de coloană, dirijate de Sir Georg Salti.

La frontiera Ungariei, a aşteptat un cortegiu de maşini cu înalte oficialităţi în frunte cu Ministrul Culturii. Cortegiul a parcurs Ungaria până la Budapesta, unde sicriul a fost depus în Aula Academiei de Stiinţe. Pe data de7 Iulie 1988, sicriul lui Bela Bartok a fost depus în mormânt. A luat cuvântul Preşedintele Ungariei şi Episcopul Unitarian.

Dacă la acest eveniment vom adăuga şi comemorarea celor executaţi după revoluţia din 1956, în frunte cu Imre Nagy, care a avut loc la Budapesta în Iunie crt., vedem că în Ungaria comunistă, evenimentele îşi urmează un curs normal de descătuşare.

In timpul acesta, paranoicul din Scorniceşti şi ţaţa din Petreşti îşi bat joc şi sugrumă ţara care îi tolerează de peste 20 de ani. Din cele ce aflăm că se întâmplă în România, până la ideea aducerii în această ţară a rămăşiţelor unor oameni ca Enescu, General Rădescu, Cotruş, Manzatti şi alţii, este o depărtare de ani lumină. Poate exilul românesc să continue cultul adevăratelor noastre valori spirituale. Cimitirele dela Soultzmatt, Piere Lachaise, Salo, Madrid, New-York, sunt locuri de reculegere. Cimitirul dela Vatra Românească din Statele Unite, poate deveni el însuşi un Panteon.

CRONICA VREMII

BĂTĂLIA ELCTORALĂ AMERICANĂ

—Ion BOIERU—

BATALIA ELECTORALA pentru alegerile președințiale au escalat simțitor în jumătatea primă a lunii Iulie. Adică, în ajunul Convenției partidului democrat care va avea loc în Atlanta, Georgia. Guvernatorul Dukakis a jucat ultima carte înainte de convenție, prin alegerea senatorului Bentsen din Texas, ca vice presedinte, în cazul unui succes în Noembrie. Toate comentariile sunt de prisos, în legătură cu alegerea lui Dukakis, la ora aceasta. Adevărata validitate a selecției sale, va fi stabilită în două etape. Prima etapă va fi Convenția partidului democrat. Acolo va interveni un factor politic de pondere serioasă, tocmai pentrucă acum, înainte de Convenție si, apoi la Convenție, este imponderabil. Acest factor este Jessy Jackson. Chiar în ipoteza favorabilă că Jackson se va integra în suvoiul de unitate al orientării oficiale, pe care Dukakis și partidul intenționează să-l stabilească la Convenție, o bună parte din comunitățile negrilor care îl suportă pe Jackson, vor fi reticente să se înregimenteze directivelor lui Dukakis. Nu din considerente ideologice, ca un refuz al pozițiilor stângiste ale guvernatorului Dukakis, ci din considerente de interese "parohiale", de grup. Aceste comunități -reprezentate prin delegați la Convenție, vor contesta decizia lui Dukakis în selecția lui Bentsen. Negrii se așteptau ca Jackson să fie desemnat vice presedinte.

Desigur, Jackson prin atitudinile sale radicale, el personal, va fi constrâns să "capituleze" în fața presiunilor lui Dukakis și a conducerii partidului democrat. El va fi chemat la ordine ca un soldat disciplinat. Pentru el nu există un alt loc, decât partidul democrat, unde nu și-a format nici o rezervă strategică. Deci, nu are o salvare în altă parte.

In fond, Jackson este un produs al climatului politic și ideologic al partidului democrat. A fost cultivat de "democrați", spun în ghilimele, pentrucă democrații care l-au cultivat sunt stângisti, au promovat stânga politică și au favorizat tendințele de stânga. Prin temperamentul său, Jackson s'a plasat în zonele extremismului stângist, și niciodată partidul democrat n'a cutezat să modereze învolburările și ciudățeniile diplomatice și de politică externă ale lui Jackson.

A doua etapă de validare a deciziei lui Dukakis, în favoarea lui Bentsen, va fi la alegerile din Noembrie. La alegerile finale, Dukakis intenționează să camufleze stângismul prin prezența senatorului Bentsen, care este etichetat, în general, ca un conservator. Ceea ce demonstrează selecția făcută de Dukakis, liberal de stânga, în persoana lui Bentsen, democrat moderat, de nuanță conservatoare este subrezenia poziției ideologice, politice și electorale a guvernatorului din Boston. Combinația n'are un caracter de omogenitate ideologică, este hibridă și nu pare a corespunde aspirațiilor poporului american, din anul 1988, după substanțiala revoluție a lui Reagan.

FACTORUL REAGAN, rămâne un element esențial în alegerile din Noembrie. Are încă vivacitate, prestigiu și soliditate ideologică, ceea ce va genera o combativitate efectivă în campania electorală, în favoarea lui Bush. Bush el însuși reprezintă o forță politică, mai articulată și mai expresivă pentru poporul american, decât personalitatea lui Dukakis, care până acum a stârnit tot felul de îngrijorări ca tezele lui -care au si o mare notă de banalitate- atât în politica externă, cât și în cea internă. Legitimitatea poziției lui Reagan este dată de nevoia de continuitate a unei ideologii care a fost verificată pe toate planurile societății americane. Această ideologie a lui Reagan și, implicit, a republicanilor nu este vulnerabilă la atacurile guvernatorului Dukakis. Si, dacă ideologia conservatoare a avut eșecuri, în anumite sectoare, aceasta se datorește stării triste în care se găsea, Congresul american, care este dominat de reprezentanți ai liberalismului stângist, cu suportul unei prese prostângiste și genială în a crea confuzii și a sfârteca adevărul și realitățile, ceea ce nu servește poporul american. Cu toate afronturile și atacurile masive împotriva lui Reagan și, prin asociație, împotriva lui Bush, presedintele nu a fost nici descalificat și nici scos din arenă. Reagan mai are încă vigoarea necesară și oportunitatea să participe substanțial la o victorie electorală a republicanilor.

Apariția lui în arena politică va aduce două puncte de sprijin pentru Bush. Unul va fi electrificarea masselor, care în alegerile preliminare au fost "plictisite", cu senatorul Hart și cu senatorul Paul Simon, și mai putem adăuga pe generalul Haig. Al doilea punct de sprijin -din partea lui Reagan- va fi claritatea cu care va prezenta ideile principale și problemele urgente ale momentului istoric. Fără artificii și fără înodături de cunoștințe și principii. Reagan, în campania electorală, va apăra temeinic realizările revoluției sale și va defini limpede căile de viitor ale unui succes american. Este un factor pe care partidul democrat l-a ignorat, într'un fel oarecare, în strategia lui Dukakis.

UN FACTOR "DISPĂRUT" este procurorul general Meese. El va dispărea de pe arenă și va constitui o anatemă pentru republicani, așa cum se așteptau democrații lui Dukakis. Meese n'a fost pus sub acuzare de către procurorul special. Toate suspiciunile, atacurile "democraților" și ale presei au fost invalidate de raportul final. El se va retrage și nu va fi un punct de reper antirepublican. Dintr'un factor "negativ" pentru republicani, Meese a devenit un factor "pozitiv", și asta a încurcat socotelile de strategie politică ale lui Dukakis.

Este adevărat că Meese putea fi un balast pentru Bush dacă ar fi rămas în funcțiunea sa -și nu ar fi fost scos de sub orice încriminare posibilă- prin raportul procurorului special care a făcut investigațiile legale. Astăzi, problema acestui balast a căzut, dar vor apărea la suprafață alte categorii de atacuri, poate și de o parte și de alta a campaniei electorale.

Ceea ce lipsește campaniei electorale -până acum- este prezentarea ideologică a problemelor fundamentale. Până acum s'au discutat numai chestiuni marginale, care nu sunt decisive în selecția finală a președintelui, în luna Noembrie. America are nevoie de clarificări și puncte de orientare, pe care candidații actuali la președinție nu le-au oferit încă. Timpul nu este pierdut. Este posibil să se lămurească totul în cursul lunii August, și astfel poporul american să știe ce fel de vot va arunca în urne.

NOTE SI COMENTARII

O CARTE CU TÂLC

Cine condamnă o faptă urâtă, comisă de un dușman al său, trebue să-l condamne și pe propriul său frate, atunci când comite aceeași faptă. Comuniștii însă, văd paiul din ochiul altuia, dar nu vor să vadă în același timp și bârna din propriul lor ochi, ceea ce nu mai este nevoie să documentăm noi aici.

Ne vom ocupa însă de o carte pe care numai cât am terminat-o de citit, carte scrisă de scriitorul rus Valeri Tarsis și apărută sub titlul "THE BLUEBOTTLE" în editura Alfred A. Knopf din New York, în anul 1963. Deci, respectiva carte ce nu putea să apară în Uniunea Sovietică în acele vremi, a apărut într'o editură americană. Cu toată vechimea ei, considerând faptul că autorul spune textual că: "Am fost comunist încă din copilărie", credem că este încă de actualitate, cu privire la regimul din Rusia Sovietică, pe care-l critică, și asta, pe drept cuvânt, pentru nerespectarea drepturilor omului. O temă gingașă firește, pe care nici măcar Gorbaciov, cu tot "glasnostul" său, n'a reușit s'o pună în aplicare.

Să ne oprim însă la cele scrise de autorul rus, Valeri Tarsis, în această carte a sa, pe care le reproducem mai jos: "Zilele trecute am dat de un articol al ziaristului Gribacev, în care spune că Iezuiții au fost faimoși pentru a fi atins culmea ipocriziei, și exclamă: Iși dă sema George Meany că o mie de discursuri superficiale de ale sale, nu pot răscumpăra o singură viață...Imi permit însă și eu să-l întreb pe Gribacev dacă el își dă seama că o mie de vorbe ale sale nu vor putea răscumpăra nici una din milioanele de vieți nevinovate care au fost exterminate de către criminalii a căror valoare el o cântă și o filosofie și sistem de viață el le compară cu cea a lui Meany și a altora? Căci, în timp ce el deplânge faptul că în fiecare an, un negru este linșat în America, s'a gândit oare vreodată Gribacev la miile de Evrei complect nevinovați și printre ei, proeminenți oameni de științe, scriitori, actori și profesori de o reuptație mondială - care au fost târîți la moarte în această țară, în timpul unui singur an"... (Pag.102).

(Pentru lămurirea cititorilor, ținem să precizăm că Meany era pe acea vreme președintele organizației muncitorești NFL/CIO).

Acestea nu sunt însă singurele crime ale comuniștilor, căci iată mai departe, Valeri Tarsis îl întreabă pe ziaristul comunist Gribacev dacă s'a gândit și la "...acele națiuni întregi - Calmuci, Ceheni, Inguși, Balcari, Charachai și Tătarii din Crimeea - care au fost pur și simplu șterși depe suprafața pământului? Sau la sutele de scriitori din toate republicile socialiste sovietice care au murit în lagărele de muncă forțată"... și încheie astfel: "In timp ce el plângea cu lacrimi de crocodil pentru scriitorii americani care trăiesc în sărăcie, și-a reamintit oare Gribacev de raportul prezentat la o adunare a organizației de partid a scriitorilor din Moscova în legătură cu cei 170 de scriitori bătrâni și bolnavi care trăiesc pa marginea starvației numai în Moscova". (Pag. 103). La acestea am putea adăuga noi pe Basarabenii și Bucovinenii de Nord care nu au avut un tratament mai omenos din partea acestor bestii cu chip de om.

Am vrea să știm, în fața cărui tribunal internațional au fost târîți comuniștii ruși pentru această crimă de genocid?!

Partidul comunist din Rusia nu mai este astăzi ceea ce a visat Karl Marx, Engels și nici chiar Lenin, căci după moartea lui Stalin și după faimosul Congres al Partidului Comunist, când Hrușciov a denunțat crimele staliniste, ni se spune în cartea lui Tarsis: "... Au avut loc câteva izbucniri la întrunirile partidului. Câțiva intelectuali au spus că socialismul a degenerat în birocratism. Iar acum, în hoturile hotelurilor, în trenuri de distanțe lungi, pe plaje, peste paharele de bere, poporul spune că PARTIDUL NU MAI ARE NIMIC COMUNIST IN EL și că nu-i nimic altceva decât O SLEAHTA DE TREPADUSI CARE SE LUPTA INTRE EI PENTRU PUTERE" (Pag. 55).

Acestea le spune, negru pe alb, nu un scrib fugar, ci un scriitor rus, care mărturisește că-i comunist încă din copilărie.

Titlul cărții: "THE BLUEBOTTLE", s'ar traduce în românește "Musca vânătă", nume dat unei muște rele care nu te lasă în pace până nu o omori. Titlu simbolic firește, care vorbește dela sine.

Vom reveni însă asupra acestei cărți cu tâlc, care, deși veche, este încă nespus de actuală, mai ales acum după întâlnirea la nivel înalt dintre Reagan și Gorbaciov.

Nicolae NOVAC